

Curtea de Apel Cluj  
Secția I-a civilă

**DECIZII RELEVANTE**  
**Trimestrul al doilea, anul 2012**

**1. Rectificarea unei înscrieri făcute în temeiul unei hotărâri judecătorești. Termen. Condiții**  
**Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr.1860 din 2 mai 2012**

*Prin sentința civilă nr. 17013/2010 a Judecătoriei Cluj-Napoca a fost respinsă excepția prescripției dreptului la acțiune, invocată de pârâtă oral în fața instanței.*

A fost admisă cererea extinsă și precizată formulată de reclamanta D.E.V. în contradictoriu cu pârâții A.M.D.G., A.C.M., A.M., C.D.M., C.D. și în consecință:

S-a stabilit calitatea de bun comun a terenului situat în mun. Cluj-Napoca, str.P. nr. 13 în suprafață de 176 stj.p., având nr. topo 13879/2 înscris sub A1 în Cf nr. 1785 Cluj, ca fiind dobândit în anul 1970, în timpul căsătoriei, de reclamantă și defunctul său soț Chita Iulian.

S-a dispus anularea parțială a certificatului de moștenitor nr. 355/1987 eliberat de Notariatul de Stat jud. Cluj, în privința cotei de 1/2 din terenul sus menționat, cotă ce este proprietatea reclamantei dobândită prin sistarea comunității de bunuri cu soțul său decedat Chita Iulian.

S-a dispus scoaterea din masa succesorală rămasă după Chita Iulian a acestei cote de proprietate.

S-a dispus rectificarea următoarelor înscrieri în CF nr. 1785 Cluj: înscrierile de sub B5 și 6, făcute prin încheierea de CF 2119/1.04.1987, în sensul că în baza certificatului de moștenitor nr. 355/1987 din 24.02.1987, eliberat de Notariatul de Stat jud Cluj, asupra terenului în întregime de sub A1, se întabulează dreptul de proprietate după cum urmează: D.E.V., soție supraviețuitoare domiciliată în Cluj-Napoca, str. C. nr. 16, asupra a 8/16 parte din construcție și teren, cu titlu de drept construire, respectiv cumpărare și sistarea comunității de bunuri; A.M.D.G. asupra a 4/6 parte din construcție și teren cu titlu de drept moștenire ca bun propriu; C.A.M. asupra 4/16 parte din construcție și teren cu titlu de drept moștenire, ca bun propriu; înscrierile de sub B 17 și 18 făcute prin încheierea CF nr. 21976/3.04.2007, în sensul că prin contractul de vânzare cumpărare autentificat sub nr. 1373/2.04.2007, asupra cotei de 4/16 parte din construcție și 4/16 parte din teren se întabulează dreptul de proprietate ca bun comun în favoarea lui A.M.D.G. și soțul A.M..

S-a dispus obligarea în solidar a pârâților la plata cheltuielilor de judecată în toate ciclurile procesuale constând în onorariu de avocat și taxe de timbru în cuantum de 3063 lei.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut următoarele:

Din copia CF 1784 Cluj-Napoca rezultă că asupra parcelei cu nr. top 13879/2 teren în suprafață de 176 stj.p. au fost proprietari tabulari S.S. și soția născută N.A. În anul 1972, în baza sentinței civile 24/1972, prin care s-a reținut că terenul a fost folosit de 30 de ani de către C.I., s-a intabulat dreptul de proprietate în favoarea lui C.I., ca bun propriu cu titlu de uzucapiune.

Din copia actelor de stare civilă depuse la dosar, rezultă că reclamanta a fost căsătorită cu C.I. din anul 1939, divorțând în anul 1950, iar apoi părțile s-au recăsătorit în anul 1960.

C.I. a decedat la data de 4.10.1986, iar prin certificatul de moștenitor nr. 355/1987 al Notariatului de Stat Județean Cluj, s-a stabilit că în masa succesorală rămasă după defunct intră cota de  $\frac{1}{2}$  parte din casa neterminată construită pe terenul în suprafață de 634 mp aferent și destinat construcției, înscris în CF 1785 Cluj, nr. top 15879/2, că au calitatea de moștenitori pârâții A.M.D.G. și C.A.M., fii, în cote egale, reținându-se că reclamanta a fost renunțătoare la moștenire.

Pârâții și-au intabulat dreptul de proprietate asupra terenului aferent parcelei nr. top 13879/2 în anul 1987, iar construcția a fost înscrisă ulterior în cartea funciară, înscriindu-se și dreptul de proprietate al reclamantei asupra cotei de  $\frac{1}{2}$  parte a construcției.

Acțiunea în anularea certificatului de moștenitor nu este supusă prescripției extinctive în termen de 3 ani, conform art. 3 din decretul nr. 167/1958, conform susținerilor pârâților și ale primei instanțe, chestiune intrată deja în puterea lucrului judecat, prin prisma deciziilor instanțelor de control judiciar, astfel că reiterarea ei în rejudecare, la momentul cuvântului pe fondul cauzei este absolut inexplicabilă din punct de vedere logic.

S-a statuat clar că termenul de prescripție de trei ani este incident numai pentru cererile în anularea certificatului de moștenitor pe motiv de viciere a consimțământului unuia dintre succesori, însă reclamanta nu invocă un viciu de consimțământ ca temei al anulării certificatului de moștenitor, ci solicitările sale vizează componența masei succesoriale și nu are calitatea de moștenitor, ci de terț.

Pe lângă anularea parțială a certificatului de moștenitor, în cauză s-a solicitat și scoaterea din masa succesorală a cotei de  $\frac{1}{2}$  parte din teren ce constituie proprietatea sa, această din urmă cerere fiind o acțiune reală imprescriptibilă căreia nu i se aplică termenul de prescripție prev. de art. 3 din Decretul 167/1958.

În anul 1970, deci la 10 ani după ce s-au recăsătorit, au cumpărat împreună cu defunctul terenul în litigiu înscris sub A1 în CF nr. 1785 Cluj-Napoca. Defunctul și-a înscris dreptul de proprietate de sub B3, numai în favoarea sa, în anul 1972, deci în timpul căsătoriei. Înscrierea în CF s-a făcut în temeiul sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj, cu titlu de uzucapiune. În considerentele sentinței, se arată că defunctul a fi cumpărat terenul în anul 1940 (deci în timpul căsătoriei) și l-ar fi folosit continuu timp de 30 de ani, până în anul 1970, sub nume de proprietar.

Ori, acest lucru nu corespunde adevărului. Defunctul nu putea nici măcar teoretic să folosească în mod continuu terenul în perioada 1940-1970, deoarece a lipsit din Cluj în timpul detenției și a domiciliului forțat, în perioada 1948-1959.

De altfel, sentința civilă nr. 24/1972 nu îi este opozabilă reclamantei, deoarece aceasta nu a fost parte în litigiul respectiv.

În realitate, terenul a fost cumpărat de reclamantă și soțul ei în anul 1970, așa după cum au recunoscut la interogatoriu pârâta A.M. și defunctul C.A.. Modul de dobândire a acestui teren, ca bun comun, precum și anul dobândirii sale este confirmat de declarația fiicelor vânzătoarelor O.S. și C.A..

Rezultă că reclamanta a dobândit împreună cu defunctul său soț dreptul de proprietate în devălmășie asupra acestui teren, în timpul căsătoriei, ca bun comun în temeiul legii, respectiv al art. 30 C.fam., care prevede că bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți sunt, de la data dobândirii, bunuri comune ale soților. Terenul în litigiu nu se încadrează în categoria bunurilor proprii prevăzute de art. 31 C.fam., deci și din acest punct de vedere, el are caracter de bun comun. Mai mult, în temeiul alin. 3 al art. 30, calitatea de bun comun nu trebuie dovedită. Această prezumție legală nu poate fi răsturnată decât prin proba contrară. Ori, pârâții nu au făcut proba respectivă, dimpotrivă au confirmat aspectul respectiv prin răspunsurile date la interogatoriu.

Instanța a reținut calitatea de bun comun a terenului în litigiu ca fiind dobândită în temeiul legii, respectiv ale art. 30 din Codul familiei, deoarece a fost dobândit în timpul căsătoriei. Mai mult, calitatea de bun comun nu trebuie dovedită.

Prezumția legală instituită de art. 30 C.fam. poate fi răsturnată prin proba contrară, ceea ce nu s-a întâmplat în cauză. Pârâții intimați nu au contestat calitatea de bun comun a terenului în litigiu, ci dimpotrivă, l-au confirmat prin răspunsurile date la interogatoriu.

Faptul că defunctul și-a înscris dreptul de proprietate în CF numai în favoarea sa nu schimbă caracterul de bun comun al acestui teren. Chiar dacă defunctul nu a dobândit bunul în anul 1940, așa cum se menționează în considerentele sentinței civile nr. 24/1972, acest bun, fiind dobândit în timpul primei lor căsătorii, avea tot aceeași situație juridică, adică era tot bun comun.

Ori, în această situație, prin sistarea comunității de bunuri, la decesul soțului reclamantei, coproprietatea în devălmășie s-a transformat în coproprietate pe cote-părți pentru toate bunurile dobândite în timpul căsătoriei, deci și pentru terenul în litigiu. Rezultă că din moment ce s-a inclus în masa succesorală rămasă după defunct întregul teren în litigiu când în realitate trebuia să se includă numai cota de  $\frac{1}{2}$ , așa cum de altfel s-a procedat cu celelalte bunuri comune, certificatul de moștenitor nu este valabil și deci, se impune anularea sa parțială.

Pe cale de consecință, se impune rectificarea înscrierilor din CF nr. 1785 Cluj-Napoca, solicitate prin petitul 3 al precizării de acțiune, pârâții neputând moșteni mai mult decât avea antecesorul lor.

Referitor la excepția prescripției dreptului la acțiune, invocată de pârâta A.M., în sensul că ar fi dobândit dreptul de proprietate în temeiul art. 27 din DL nr. 115/1938, prima instanță a respins această apărare ca fiind neîntemeiată, pentru următoarele argumente:

Art. 27 al Decretul - lege nr. 115/1938 nu este aplicabil în cazul prezentului litigiu, deoarece în textul respectiv se prevede condiția ca titularul dreptului să-l posede cu bună credință, în condițiile legii. Este evident că pârâții nu au posedat

cu bună-credință, deoarece ei cunoșteau că terenul în litigiu a fost cumpărat în timpul căsătoriei de reclamantă împreună cu defunctul C.I., deci este bun comun și că acesta nu a fost obținut de către defunct prin uzucapiune, așa cum au recunoscut prin răspunsurile la interogatoriu. Ori, așa cum s-a pronunțat și fosta instanță supremă „posesorul care cunoaște nevaliditatea titlului este de rea-credință”.

Așa cum prevede art. 27, posesia trebuie să îndeplinească condițiile legale, adică cele prev. în art. 1847 și urm. C.civ., condiții care nu au fost îndeplinite de pârâți. Defunctul C.A. nu a putut exercita o posesie continuă asupra imobilului situat în mun. Cluj-Napoca, deoarece el a locuit permanent în Toplița, iar pârâta A.M. a locuit în Cluj-Napoca, dar permanent la o altă adresă.

Prevederile art. 27 se referă la situația în care pot fi dobândite drepturi reale în temeiul uzucapiunii. Ori, este evident că nu se poate uzucapa o cotă de 1/2 asupra unui teren, deci art. 27 nu este aplicabil în speța de față și peste aceste considerente.

În plus, din momentul decesului lui C.I., pârâții au devenit coproprietari asupra cotei de 1/2 din terenul dobândit ca bun comun, alături de reclamantă, care era coproprietară asupra celeilalte cote de 1/2. În aceste condiții, este evident că nu se poate uzucapa între coproprietari.

*Prin decizia civilă nr. 463/A/25.10.2011 a Tribunalului Cluj s-a respins ca nefondat apelul declarat de apelanții A.M.D.G. și A.M., împotriva sentinței civile nr.17.013/15 Decembrie 2010, a Judecătoriei Cluj-Napoca, care a fost păstrată în întregime.*

Au fost obligați apelanții să plătească intimatei D.E.V. suma de 2.000 lei, cheltuieli de judecată în apel.

Pentru a pronunța această decizie, tribunalul a reținut următoarele:

Prima critică adusă sentinței apelate, în sensul că în mod incorect prima instanță a respins excepția prescripției achizitive invocată de către apelanți, nu a putut fi primită ca fiind fondată întrucât așa cum rezultă din considerentele sentinței apelate tribunalul a reținut că judecătorul fondului a apreciat că în speță nu sunt incidente dispozițiile art. 27 din Decretul-Lege 115/1938, însă nu ca o consecință a aplicării dispozițiilor art. 60 din Legea 7/1996, în forma sa inițială, ci din cauza faptului că nu este îndeplinită condiția existenței posesiei de bună-credință condiție sine qua non pentru a fi aplicabilă ipoteza prevăzută de art. 27 din Decretul-Lege 115/1938.

A doua critică adusă sentinței apelate, care de altfel decurge din prima, în sensul că în speță sunt pe deplin incidente dispozițiile art. 27 din Decretul-Lege 115/1938 nu a putut fi primită ca fiind fondată având în vedere următoarele argumente:

Art. 27 din Decretul-lege nr. 115/1938 prevede că, în cazul în care s-au înscris fără cauză legitimă, adică pe baza unui titlu nevalabil, drepturi reale care pot fi dobândite prin uzucapiune, ele vor rămâne valabil dobândite dacă titularul dreptului le-a posedat cu bună-credință, potrivit, legii, timp de 10 ani.

Tribunalul a apreciat că se impun a fi făcute statuări asupra împrejurării dacă apelanții au exercitat o posesie de bună-credință, așa cum este ea prevăzută de art.486 Cod civil.

Potrivit acestei dispoziții legale, este posesor de bună-credință acela care posedă ca proprietar în puterea unui titlu translativ de proprietate, ale cărei vicii nu-i sunt cunoscute.

Titlul translativ de proprietate invocat în îndeplinirea uzucapiunii tabulare de 10 ani de către apelanți în prezentul dosar îl reprezintă certificatul de moștenitor nr. 355/1987 emis de fostul Notariat de Stat, prin care s-a dezbătut succesiunea după defunctul C.I..

Or, așa cum rezultă din răspunsurile la interogatoriu ale apelantei A.M.D.G. tribunalul a reținut că apelanta avea cunoștință că părinții săi au cumpărat terenul în litigiu de la numita S.O. în anul 1970, imobil situat pe str.P., nr. 13, pe care ulterior s-a edificat o construcție.

În aceste condiții, în mod judicios prima instanță a apreciat că reclamanta intimată D.E.V. a dobândit împreună cu defunctul său soț dreptul de proprietate în devălmășie asupra acestui teren, în timpul căsătoriei, ca bun comun în temeiul legii, respectiv al art. 30 C.fam., care prevede că bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți sunt, de la data dobândirii, bunuri comune ale soților.

Faptul că defunctul C.I. și-a înscris dreptul de proprietate în CF numai în favoarea sa nu schimbă caracterul de bun comun al acestui teren. Chiar dacă defunctul nu a dobândit bunul în anul 1940, așa cum se menționează în considerentele sentinței civile nr. 24/1972, acest bun, fiind dobândit în timpul primei lor căsătorii, avea tot aceeași situație juridică, adică era tot bun comun.

În mod corect judecătorul fondului a statuat că se poate discuta asupra caracterului de bun comun sau propriu al terenului în litigiu, întrucât sentința civilă nr. 24/1972 prin care s-a dispus intabularea în favoarea defunctului C.I. asupra imobilului în litigiu, cu titlu de uzucapiune, nu este opozabilă reclamantei, deoarece aceasta nu a fost parte în litigiul respectiv.

În aceste condiții tribunalul a apreciat că apelanta A.M.D.G. avea reprezentarea calității de bun comun al imobilului teren în litigiu în momentul intabulării dreptului de proprietate în virtutea certificatului de moștenitor nr. 355/1987.

Or, potrivit art. 487 Cod civil posesorul încetează a mai fi de bună-credință în momentul în care viciile titlului îi sunt cunoscute.

Raportat la toate aceste considerente, tribunalul a apreciat în concordanță cu prima instanță, că pârâții apelanți nu au posedat cu bună-credință, deoarece cunoșteau că terenul în litigiu a fost cumpărat în timpul căsătoriei de către reclamanta intimată cu defunctul ei soț, C.I., fiind bun comun în înțelesul art. 30 din Codul Familiei.

Împotriva acestei decizii au promovat recurs pârâții A.M.D.G. și soțul A.M., solicitând casarea hotărârii și respingerea acțiunii.

Au solicitat obligarea intimatei la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, pârâții au invocat următoarele:

În mod neîntemeiat a reținut instanța de apel că în cauză sunt incidente prevederile art. 487 C. civil, în privința bunei credințe a recurenților.

Recurenții au prezentat un istoric al modului de definire a noțiunii de bună credință în Codul civil austriac, Codul civil român și Codul Calimah.

Recurenții au arătat că deși buna credință se prezumă, în cazul lor această prezumție nu le-a fost aplicată, fiind considerați automat de rea credință.

Intimata a renunțat la succesiunea după soțul său, toate bunurile din compunerea masei succesoriale intrând în patrimoniul copiilor.

Ulterior, a făcut acte de dispoziție asupra cotei ei de proprietate din imobil: la 7.11.2000 a înstrăinat cota de 4/16 parte din construcție către recurenți, știind și acceptând faptul că nu deține teren în proprietate.

La data de 1.11.2000 a înstrăinat cota de 4/16 parte din construcție către intimatul C.A.H., fără să se pună în discuție terenul aferent acesteia, fiind clar că a înțeles faptul că nu deține teren în proprietate.

Recurenții nu au avut cunoștință despre existența vreunui viciu care să afecteze certificatul de moștenitor, fiind de totală bună-credință.

Totodată, recurenții au dobândit prin cumpărare de la fratele C.A.M. (în prezent decedat), întreaga sa cotă de teren și construcție.

Recurenții au invocat excepția autorității de lucru judecat statuată prin sentința civilă nr. 24/1972, pronunțată în dosar nr. 9107/1971 al Judecătoriei Cluj-Napoca, prin care s-a recunoscut dreptul de proprietate exclusiv al reclamantului C.I. asupra imobilului înscris în CF nr. 1785 Cluj, cu titlu de uzucapiune și s-a dispus, la data de 15.02.1972 intabularea dreptului de proprietate în favoarea sa, ca bun propriu.

Principiul puterii lucrului judecat împiedică nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, ci și contrazicerea între două hotărâri judecătorești, adică infirmarea constatărilor făcute într-o hotărâre judecătorească definitivă, printr-o altă judecătorească ulterioară, dată în alt proces.

În acest litigiu se tinde la recalificarea dreptului de proprietate dobândit definitiv și irevocabil de către autorul comun al părților, ca drept comun, nu drept propriu, respectiv recalificarea înscrierii de sub B+3 din CF nr. 1785 Cluj.

Prin acțiunea formulată de către reclamantă, s-a solicitat rectificarea înscrierilor din Cf nr. 1785 Cluj, de sub B 5,6, respectiv de sub B 8-10, ca o consecință a anulării parțiale a certificatului de moștenitor nr. 355/1987, eliberat de Notariatul de Stat Cluj.

Înscrierea dreptului de proprietate în favoarea lui C.I., ca bun propriu, s-a făcut sub B+3.

Raportat la data înscrierii titlului și data promovării prezentei acțiuni, pârâții au invocat uzucapiunea tabulară, termenul general de 30 de ani fiind împlinit la 15.02.2002, iar înscrierea efectuată sub B3 rămânând valabilă făcută, prin convalescența titlului, fără posibilitatea rectificării acesteia.

Acțiunea în rectificare formulată de reclamantă (mama recurenților), are caracter accesoriu, fiind subsecventă acțiunii în constatarea nulității absolute parțiale a unui act notarial, nefiind nicicând solicitată rectificarea înscrierii de sub B3.

Un alt motiv de recurs vizează nelegala respingere a excepției uzucapiunii, invocată de reclamanți.

Instanța de apel a reținut incidența dispozițiilor art. 60 din Legea nr. 7/1996, faptul că de la data intrării în vigoare a Legii nr. 7/1996, nu se mai poate invoca uzucapiunea, prev. de art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938, nici pe cale de acțiune, nici pe cale de excepție.

În speță, a reținut instanța de apel că raportat la data întocmirii înscrierilor de sub B 5-6 – 5.02.1987 – termenul de 10 ani prev. de art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938, s-a împlinit după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/1996, astfel încât art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938 nu mai poate fi invocat.

Această motivare este netemeinică și nelegală, contravenind celor statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție în deciziile pronunțate în recurs în interesul legii nr. XXI/12.12.2005 și LXXXVI/2007.

În speță, acțiunea în anularea certificatului de moștenitor este dublată de o acțiune în revendicare, imprescriptibilă extinctiv.

Chiar dacă acțiunea în revendicare este imprescriptibilă, ea poate fi paralizată prin invocarea de către pârâți a faptului că între timp au dobândit dreptul de proprietate prin uzucapiune, buna lor credință neputând fi pusă la îndoială.

Prin urmare, acțiunea de fond este prescrisă prin prisma dispozițiilor art. 27 din Legea nr. 115/1938, întrucât titularii drepturilor intabulate le-au posedat cu bună credință, potrivit legii, timp de 10 ani.

Reclamantii îndeplinesc, în mod cumulativ, toate condițiile pentru a opera uzucapiunea tabulară, astfel cum acestea sunt reglementate prin art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938, art. 6 alin. 1 din Legea nr. 241/1947 și art. 8 alin. 1 din Decretul - lege nr. 511/1938.

Pârâții nu au avut nicio îndoială asupra corectitudinii intabulării dreptului de proprietate cu titlu de bun propriu, asupra terenului, în favoarea antecesorului lor.

Nicicând în familie nu s-a pus în discuție faptul că reclamanta ar fi avut vreo pretenție legată de acesta.

Înscrierea dreptului de proprietate al pârâților în cartea funciară a coincis cu debutul posesiei, termenul de 10 ani pentru prescripție începând să curgă la data de 1.04.1987.

Buna credință a pârâților în ce privește dreptul lor de proprietate nu poate fi pusă la îndoială. În cazul uzucapiunii tabulare, este posesor de bună credință persoana sau persoanele care exercită în fapt atributele unui drept de proprietate înscris în CF, având credința că l-a dobândit în baza unui titlu valabil, dar ale cărui vicii nu le cunoaște.

Pârâții au avut în permanență ferma convingere că defunctul C.I. a fost unicul proprietar tabular, întrucât au cunoscut modul în care acesta era intabulat în cartea funciară, în baza unei hotărâri judecătorești irevocabile, iar acest aspect nu a fost contestat.

S-a contestat continuitatea posesiei exercitate de C.A. pe motiv că acesta a domiciliat în Toplița, însă exercițiul unei posesii continue din partea posesorului de bună credință trebuie înțeles sub forma unor acte materiale de deținere și folosință, care, fără să aibă regim de permanență, sunt exercitate la intervale normale de timp și într-o succesiune regulată.

Argumentul potrivit căruia nu se poate uzucapa între coproprietari este fără sens. Nu s-a pus în discuție uzucapiunea între coproprietari, ci uzucapiunea ambilor coproprietari, opusă față de un terț – intimata reclamantă.

Între data promovării litigiului și prezent au intervenit modificări ale situației de carte funciară, în sensul că s-au efectuat acte de dispoziție.

Prin întâmpinare formulată, reclamanta a solicitat respingerea recursului ca nefondat, cu obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată în recurs.

Reclamanta arată că din probațiunea administrată, a rezultat că a dobândit împreună cu defunctul său soț dreptul de proprietate în devălmășie asupra terenului, ca bun comun, în temeiul art. 30 C. fam.

Contrar susținerilor pârâților, nicăieri în considerentele deciziei pronunțate în apel nu se face referire la art. 60 din Legea nr. 7/1996, potrivit căruia, de la intrarea în vigoare a acestei legi, nu se mai poate invoca uzucapiunea prev. de art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938, astfel încât acest motiv de recurs este eronat.

Corect au reținut instanțele de fond că pârâții nu pot invoca buna credință, în condițiile în care, potrivit propriei recunoașteri făcute la interogatoriu, au arătat că au cunoștință de faptul că reclamanta împreună cu defunctul C.I. au cumpărat terenul în litigiu în anul 1970, adică în timpul căsătoriei.

Faptul că defunctul și-a intabulat dreptul de proprietate în CF numai în favoarea sa, nu schimbă caracterul de bun comun al terenului.

În mod corect au stabilit instanțele de fond că întrucât sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătoria Cluj-Napoca nu îi este opozabilă reclamantei, calitatea de bun comun a terenului poate fi discutată în cadrul prezentului litigiu.

Deși pârâții au susținut în cadrul motivelor de recurs că dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune în regim de carte funciară se poate face numai în baza Decretului - lege nr. 115/1938, tot ei susțin incidența uzucapiunii prevăzută în Codul civil.

Prin întâmpinarea formulată de intimatul A.C.M. , acesta a solicitat admiterea recursului pârâților, arătând că buna credință a acestora nu poate fi pusă la îndoială, reclamanta făcând acte de dispoziție exclusiv asupra construcției, reflectă faptul că avea reprezentarea faptului că numai asupra acesteia deține un drept de proprietate, iar interesul promovării acestei acțiuni este îndoielnic.

*Analizând recursul formulat prin prisma motivelor invocate, curtea cu majoritate de voturi constată că acesta este nefondat, urmând a fi respins pentru următoarele considerente:*

La termenul de judecată din 25.04.2012, instanța din oficiu a invocat excepția inadmisibilității motivelor de recurs care vizează împrejurarea că reclamanta nu a solicitat rectificarea intabulării de sub B+3 din CF nr. 1785 Cluj, precum și cel privind invocarea de către pârâții recurenți a uzucapiunii de 30 de ani.

Ambele motive sunt invocate omisso medio, fără ca pârâții să le fi invocat în calea de atac a apelului, pe care au exercitat-o împotriva hotărârii primei instanțe.

Rămân a fi analizate celelalte motive referitoare la greșita aplicare a prevederilor art. 487 C. civil, în sensul că instanțele de fond au stabilit că în favoarea recurenților nu se poate reține buna-credință;

- excepția autorității de lucru judecat a celor statuate prin sentința civilă nr. 24/1972 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, care atrage imposibilitatea



recalificării dreptului de proprietate dobândit de autorul comun al părților, cu titlu de bun propriu;

- nelegala respingere a excepției uzucapiunii întemeiată pe dispozițiile art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938;

- dobândirea dreptului de proprietate asupra terenului pe cale de uzucapiune, de către recurenți, are ca și consecință paralizarea acțiunii în revendicare exercitată de reclamantă.

Excepția autorității de lucru judecat a sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca a fost invocată de către recurenți în recurs. Constatând că este o excepție care, potrivit art. 166 Cod proc. civ. poate fi invocată chiar înaintea instanței de recurs, curtea va proceda la analizarea acestei excepții, respectiv dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile pentru ca această excepție să opereze: identitatea de obiect, părți și cauză.

Prin sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca s-a admis acțiunea reclamantului C.I. împotriva părților Ș.Ș. și soția N.A., au fost obligați părții să recunoască dreptul de proprietate al reclamantului asupra imobilului evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca, dobândit prin uzucapiune și s-a dispus intabularea dreptului de proprietate al reclamantului în CF, cu titlu de uzucapiune.

Obiectul prezentului litigiu îl constituie acțiunea promovată de reclamanta D.E.V., inițial în contradictoriu cu părții A.M.D.G. și C.A.M., având ca obiect anularea parțială a certificatului de moștenitor nr. 355/1987 eliberat de Notariatul de Stat al județului Cluj, în privința cotei de 1/2 parte din imobilul teren evidențiat în CF 1785 Cluj și scoaterea din masa succesorală rămasă după C.I. a acestei cote de proprietate, pe considerentul că această cotă este proprietatea reclamantei, dobândită prin sistarea comunității de bunuri.

Ulterior, reclamanta, în dosar nr. 5013/2004 al Judecătoriei Cluj-Napoca, dosar conexas la termenul de judecată din 07.03.2007 prezentei cauze, reclamanta a solicitat, în contradictoriu cu părții A.M.D.G., C.A.M. și A.C.M. stabilirea calității de bun comun a terenului evidențiat în CF nr. 1785 Cluj, dobândit în timpul căsătoriei de către reclamantă și defunctul său soț C.I. și rectificarea intabulărilor din CF 1785 Cluj, fără însă a solicita rectificarea intabulării operate în baza sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca.

După cum reiese din cele arătate, excepția autorității de lucru judecat a sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca, raportat la acest litigiu, nu este incidentă întrucât cele două litigii privesc alte părți, au alt obiect și se întemeiază pe altă cauză.

Nici susținerea conform căreia, întrucât dreptul de proprietate în CF 1785 Cluj-Napoca, sub B+3 în favoarea numitului C.I. s-a intabulat în baza unei hotărâri judecătorești irevocabile, acesta nu mai poate fi recalificat, nu este fondată.

Faptul că în baza sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca s-a constatat că numitul C.I. a dobândit prin uzucapiune dreptul de proprietate asupra terenului evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca, nu înlătură definitiv posibilitatea ca, la solicitarea unei terțe persoane, căreia sentința civilă nr.

24/1972 nu îi este opozabilă (cum este în speță, cazul reclamantei), titlul de proprietate al proprietarului C.I. să poată fi supus unei noi analize.

În speță, reclamanta solicită să se constate că, în realitate, și diferit față de cele statuate prin sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca, dobândirea dreptului de proprietate asupra terenului evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca s-a făcut cu titlu de bun comun, în condițiile art. 30 din Codul familiei, imobilul fiind dobândit în timpul căsătoriei reclamantei cu defunctul C.I., prin cumpărare.

Sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca reclamantei nu îi este opozabilă. Din probațiunea administrată – inclusiv recunoașterile făcute în cadrul interogatoriilor luate părților, descendenți ai reclamantei și ai defunctului C.I. – a rezultat că, în realitate, terenul evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca a fost dobândit în timpul căsătoriei de către soții C.I. și D.E.. Prin urmare, acțiunea reclamantei sub acest aspect – al constatării caracterului de bun comun al terenului promovată în dosarul nr. 5013/2004 al Judecătoriei Cluj-Napoca, conexată la prezentul dosar - este pe deplin întemeiată, fiind în concordanță cu probațiunea administrată în fața instanțelor de fond.

Terenul evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca, fiind bun comun, este întemeiată acțiunea și în ceea ce privește solicitarea de anulare parțială a certificatului de moștenitor nr. 355/1987, în sensul excluderii din masa succesorală rămasă după defunctul C.I. a cotei de 1/2 parte din teren, proprietatea reclamantei.

Întrucât intabulările cu privire la care reclamanta a solicitat rectificarea CF nr. 1785 Cluj sunt ulterioare emiterii certificatului de moștenitor anulat parțial și se întemeiază pe conținutul inițial al acestuia, în mod corect s-a admis acțiunea având ca obiect aceste rectificări.

Reclamanta, prin acțiunile promovate (conexate) și precizate în fața primei instanțe, nu a solicitat rectificarea intabulării de sub B+3- dreptul de proprietate al numitului C.I. .

Lipsa acestei solicitări nu împiedică însă constatarea caracterului de bun comun al terenului evidențiat în CF 1785 Cluj-Napoca.

Faptul că reclamanta nu a solicitat rectificarea intabulării de sub B+3 și intabularea dreptului de proprietate comună (al său și al defunctului soț, C.I.) asupra terenului înscris în CF 1785 Cluj-Napoca, ține de principiul disponibilității părții în procesul civil, reclamantul fiind cel care investește instanța, instanța fiind ținută să se pronunțe în limitele în care a fost investită, conform prevederilor art. 129 alin. 6 Cod proc.civ.

Împrejurarea că reclamanta va putea sau nu să-și intabuleze această hotărâre este o chestiune care excede cadrului prezentului recurs , iar părții nu justifică interes juridic pentru a invoca acest aspect.

Motivul de recurs vizând greșita reținere a faptului că părții recurenți nu sunt de bună-credință nu este întemeiat.

Așa cum s-a arătat anterior, în cadrul interogatoriilor administrate în fața primei instanțe, părții au recunoscut că au știut despre faptul că părinții – reclamanta și defunctul C.I. - au cumpărat terenul în timpul căsătoriei, în anul 1970.

Referitor la uzucapiunea întemeiază pe prevederile art. 27 din Decretul-lege nr. 115/1938 (uzucapiunea tabulară), instanța de apel a reținut doar faptul că aceasta nu poate opera, în absența posesiei de bună-credință, fără a face referire la faptul că după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/1996, uzucapiunea reglementată de art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938 nu se mai poate invoca.

Acest considerent a fost menționat doar în considerentele hotărârii judecătorești, fără a mai fi reluat de instanța de apel.

Recursul are ca obiect criticile de nelegalitate ale hotărârii pronunțate în apel. În prezentul cadru procesual poate fi supusă analizei doar nelegalitatea deciziei din apel sub aspectul respingerii uzucapiunii întemeiate pe art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938, urmare a faptului că pârâții nu au exercitat o posesie de bună-credință.

Această critică nu este întemeiată, potrivit celor anterior arătate. Pârâții, cunoscând caracterul de bun comun al terenului intabulat exclusiv pe numele lui C.I., nu pot invoca buna-credință, ei însșiși recunoscând că știau de faptul că terenul este bun comun, dobândit prin cumpărare, în timpul căsătoriei reclamantei cu defunctul C.I..

În fine, critica vizând faptul că dobândirea de către recurenți a dreptului de proprietate asupra terenului prin uzucapiune, are ca și consecință paralizarea acțiunii în revendicare exercitată de către reclamantă, este nefondată.

Potrivit celor anterior arătate, pârâții, neîndeplinind condițiile pentru dobândirea dreptului de proprietate asupra terenului prin uzucapiune, nu pot opune uzucapiunea ca mod de dobândire a dreptului de proprietate, pentru a-i paraliza reclamantei acțiunea promovată.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 312 alin. 1 Cod proc. civ., curtea, cu majoritate de voturi va respinge recursul declarat de pârâții A.M.D.G. și soțul A.M., împotriva deciziei civile nr. 463/A din 25 octombrie 2011 a Tribunalului Cluj, pe care o va menține.

În baza art. 274 Cod proc.civ., fiind în culpă procesuală, recurenți vor fi obligați să plătească intimatului D.E.V. suma de 1500 lei cheltuieli de judecată în recurs, reprezentând onorariu avocat ( chitanța nr. 0000241). (Judecător Marta Vitos)

**În opinia separată**, s-a reținut că prin sentința civilă nr. 17013 din 15.10.2010 a Judecătorești Cluj- Napoca, îndreptată prin încheierea din 27 aprilie 2011, s-a respins excepția prescripției dreptului la acțiune, s-a respins excepția prescripției dreptului la acțiune, s-a admis cererea extinsă și precizată formulată de reclamanta D.E.V. în contradictoriu cu pârâții A.M.D.G., A.C.M., A.M., C.D.I. și C.D. și în consecință, s-a stabilit calitatea de bun comun a terenului în suprafață de 176 stjp cu nr. top 13879/2 înscris sub Al în CF nr. 1785 Cluj, ca fiind dobândit în anul 1970, în timpul căsătoriei, de reclamantă și defunctul său soț; s-a dispus anularea parțială a certificatului de moștenitor nr. 355/1987 în privința cotei de 1/2 din terenul sus-menționat, cotă ce este proprietatea reclamantei dobândită prin sistarea comunității de bunuri cu soțul său decedat; s-a dispus scoaterea din masa succesorală rămasă după defunctul său soț a acestei cote de proprietate; *s-a dispus rectificarea următoarelor înscrieri în CF nr. 1785 Cluj: înscrierile de sub B5 și 6, făcute prin încheierea de CF 2119/1.04.1987, în sensul că în baza certificatului de moștenitor nr. 355/1987 din*

24.02.1987, eliberat de Notariatul de Stat jud. Cluj, asupra terenului în întregime de sub Al, se intabulează dreptul de proprietate după cum urmează: D.E.V., soție supraviețuitoare, asupra 2/4-a parte, cu titlu de drept cumpărare și sistarea comunității de bunuri; A.D.M.G. asupra a 1/4-a parte, cu titlu de drept moștenire ca bun propriu; C.A. Marius asupra 1/4-a parte, cu titlu de drept moștenire, ca bun propriu; *înscrierile de sub B 8-10 făcute prin încheierea CF nr. 9566/22.06.1994*, în sensul că în baza certificatului de moștenitor nr. 355/1987 din 24.02.1987, dosar succesoral nr. 30/1987, autentificat de Notariatul de Stat jud. Cluj, se intabulează dreptul de proprietate după cum urmează: D.E.V., soție supraviețuitoare, asupra a 8/16 parte din construcție și teren, cu titlu de drept construire, respectiv cumpărare și sistarea comunității de bunuri; A.D.M.G., asupra 4/ 16-a parte din construcție și teren, cu titlu de moștenire, ca bun propriu; C.A., asupra 4/16-a parte din construcție și teren, cu titlu de drept moștenire, ca bun propriu; *înscrierile de sub B17 și 18, făcute prin încheierea CF nr.21976/03.04.2007*, în sensul că prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat de notar public Stancu Tudor sub nr. 1373/02.04.2007, asupra cotei de 4/ 16-a parte din construcție și 4/16-a parte din teren se intabulează dreptul de proprietate ca bun comun în favoarea lui A.M.D.G. și soțul A.M..

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut în esență că asupra terenului în litigiu, s-a intabulat în anul 1972 dreptul de proprietate în baza sentinței civile nr. 24/1972, în favoarea lui C.I., deși s-a căsătorit cu reclamanta în anul 1939 și au divorțat în anul 1950, după care în anul 1960 s-au recăsătorit.

Defunctul soț al reclamantei a decedat la data de 4.10.1986, iar conform certificatului de moștenitor nr. 355/1987, în masa succesorală rămasă după defunct a intrat cota de % parte din terenul în suprafață de 634 mp și casa aflată în construcție pe acest teren înscris în CF nr. 1785 Cluj, nr. top 15879/2, iar moștenitori au fost pârâții A.M.D.G. și A.C.M. în cote egale în calitate de fii, în timp ce reclamanta în calitate de soție supraviețuitoare a renunțat la moștenire. De asemenea, a mai reținut prima instanță, că la 10 ani după ce s-au recăsătorit, reclamanta și defunctul ei soț au cumpărat în anul 1970 terenul în litigiu, dar cu toate acestea, defunctul ei soț și-a înscris singur dreptul de proprietate asupra terenului în anul 1972 cu titlu de uzucapiune, în baza sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj, în considerentele căreia s-a arătat că defunctul ar fi cumpărat terenul în anul 1940 și l-ar fi folosit timp de 30 de ani până în anul 1970, sub nume de proprietar, *"aspecte ce nu corespund adevărului*, deoarece *conform aprecierii pertinente a reclamantei*, defunctul nu putea nici măcar teoretic să folosească în mod continuu terenul în perioada 1940-1970, deoarece a lipsit din Cluj în timpul detenției și a domiciliului forțat, în perioada 1948-1959. Se poate discuta pe acest subiect întrucât sentința civilă nr. 24/1972 *nu îi este opozabilă reclamantei*, deoarece aceasta nu a fost parte în litigiul respectiv, deci nu poate fi vorba despre autoritate de lucru judecat. Este indubitabilă împrejurarea că *terenul în discuție a fost cumpărat de reclamantă și soțul ei în anul 1970*, așa după cum au recunoscut la interogatoriu pârâta A.M. și defunctul C.A.. Modul de dobândire a acestui teren, ca bun comun, precum și anul dobândirii sale este confirmat de declarația lui I.S.M. și M.A.M., fiicele vânzătoarelor O.S. și C.A. În acest context, este indubitabil că reclamanta a

dobândit împreună cu defunctul său soț dreptul de proprietate în devălmășie asupra acestui teren, în timpul căsătoriei, ca bun comun în temeiul legii, respectiv al art. 30 C. fam." "Faptul că defunctul și-a înscris dreptul de proprietate în C.F. numai în favoarea sa nu schimbă caracterul de bun comun al acestui teren, *neavând nicio valoare juridică*. Chiar dacă defunctul nu a dobândit bunul în anul 1940, așa cum se menționează în considerentele sentinței civile nr. 24/1972, acest bun, fiind dobândit în timpul primei lor căsătorii, avea tot aceeași situație juridică, adică era tot bun comun".

Această sentință a fost menținută prin decizia civilă nr. 463 din 25.10.2011 a Tribunalului Cluj, care formează obiectul prezentului recurs, pe care pârâții o critică în temeiul art. 304 pct. 9 C.pr.civ., pentru nelegalitate.

Decizia tribunalului și sentința judecătorești în opinia minoritară, sunt flagrant nelegale, deoarece încalcă principiul securității, al stabilității raporturilor juridice civile. Ceea ce s-a intabulat cu efect constitutiv de drepturi reale în baza unei hotărâri judecătorești intrate în puterea lucrului judecat, nu are iată, absolut "*nicio valoare juridică*", după cum a reținut în mod nelegal judecătoria, iar tribunalul și curtea în opinia majoritară au confirmat.

Prin securitatea statică, se asigură ocrotirea juridică a drepturilor civile actuale, iar prin securitatea juridică dinamică, siguranța operațiunilor viitoare, prin care se pot dobândi astfel de drepturi. Statica vizează existența și păstrarea drepturilor patrimoniale valabil dobândite, ca elemente active ale patrimoniului unei persoane. C.I. a întreprins toate demersurile legale privind publicitatea imobiliară în regim de carte funciară, prin intabularea dreptului său de proprietate în cartea funciară cu titlu de uzucapiune în temeiul Codului civil, iar reclamanta nu a avut nici o obiecție cu privire la acest aspect timp de 33 de ani, din anul 1972 și până în anul 2005, deși cunoștea sau putea cunoaște starea tabulară a imobilului teren pe care era construită casa în care locuia împreună cu soțul său.

În anul 1972, când prin sentința civilă nr. 24 din 4 ianuarie 1972 a Judecătoriei Cluj, s-a admis acțiunea civilă intentată de reclamantul C.I. împotriva pârâților S.S. și a soției S.A., au fost obligați pârâții să îi recunoască dreptul de proprietate al reclamantului asupra imobilului cu nr. top 13879/2 loc de casă în suprafață de 176 stjp cu titlu de uzucapiune de 30 de ani și s-a dispus intabularea dreptului de proprietate al reclamantului în cartea funciară cu titlu de uzucapiune, reclamantul de atunci C.I., era căsătorit cu actuala reclamantă D.E.V.. În baza sentinței civile nr. 24/1972, fostul soț al reclamantei s-a intabulat în C.F. nr. 1785 Cluj nr. top 13879/2 cu încheierea nr. 546 din 15 februarie 1972. Această încheiere nu s-a solicitat a fi anulată, ci doar încheierile ulterioare, nr. 2119/01.04.1978 și nr. 9566 din 22.06.1994. Or nu se pot anula doar unele încheieri, lăsând neatinsă încheierea în baza căreia defunctul C.I. s-a intabulat cu titlu de uzucapiune.

Recurenții au arătat că această încheiere nu a fost anulată, dar susținerile lor nu au fost luate în considerare.

Așadar, atât sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj, cât și încheierea nr. 546 din 15 februarie 1972 de intabulare a dreptului de proprietate dobândit cu titlu de uzucapiune de către defunctul C.I., nu au nicio valoare juridică în opinia instanțelor, nu sunt anulate, desființate etc., dar pur și simplu

nu sunt luate în considerare, nu au "nicio valoare juridică", după cum a reținut cu încălcarea legii, prima instanță, a cărei sentință este menținută în căile de atac.

Mai mult, sentința civilă nr. 24/1972 este contrazisă de instanțele de fond, căreia nu îi recunosc dispozițiile intrate în puterea lucrului judecat, pe motiv că actuala reclamantă nu a fost parte în acel proces și prin urmare nu îi este opozabilă. Este adevărat că actuala reclamantă nu a fost parte în procesul finalizat prin sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătorei Cluj, dar intabularea cu efect constitutiv de drepturi reale a defunctului ei soț C.I., s-a făcut în perioada în care era în vigoare Decretul-lege nr. 115/1938, iar efectul constitutiv de drepturi al intabulării efectuate în temeiul acestui decret-lege, s-a păstrat și după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/1996, sub imperiul căreia intabulările efectuate în cartea funciară aveau totuși efect de opozabilitate.

Nelegal s-a reținut de către instanțe că pârâții au recunoscut la interogatoriu că terenul în litigiu ar fi fost cumpărat de reclamantă și soțul ei în anul 1970, fără să se fi formulat un capăt de cerere cu acest obiect. În acest mod așadar, instanțele au schimbat modul original de dobândire a dreptului de proprietate, uzucapiunea, într-un mod derivat de dobândire, respectiv în baza unui presupus antecontract de vânzare-cumpărare, "dovedit" cu interogatoriu și declarații de martori, dar nevalidat de instanță în baza unui capăt de cerere printr-o dispoziție a sentinței, ci doar prin considerentele hotărârii. În acest mod, caracterul de bun propriu al defunctului C.I. asupra terenului, a fost schimbat în acela de bun comun. Dar în acest dosar, reclamanta nu a dovedit potrivit legii, așa cum au reținut instanțele, că imobilul în litigiu ar fi fost dobândit cu titlu de cumpărare de către D.E.V. împreună cu C.I..

În speță, capătul principal de cerere este acela de acțiune în rectificarea înscrisurilor din cartea funciară, efectuate în baza unei hotărâri judecătorești intrate în puterea lucrului judecat. Soluția legală ce se impunea în cauză, era aceea a respingerii acțiunii.

Potrivit art. 31 alin. (1) din Legea nr. 7 / 1996, în forma în vigoare la data înregistrării acțiunii, 9 mai 2005, cuprinsul cărții funciare în afara îngrădirilor și excepțiilor legale, se consideră exact numai în folosul acelei persoane care, în virtutea unui act juridic cu titlul legal, a dobândit cu bună-credință un drept real înscris în cartea funciară. În speță, nu s-a dovedit că titularul C.I. ar fi fost de rea-credință.

Pentru a se putea admite rectificarea de carte funciară în temeiul art. 34 pct. 1 din Legea nr. 7/1996, era necesar ca printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, să se fi constatat că înscrierea sau actul în temeiul căruia s-a efectuat înscrierea, nu a fost valabil. Însă, sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătorei Cluj-Napoca în baza căreia s-a efectuat înscrierea, nu a fost constatată ca nefiind valabilă printr-o dispoziție a instanței, ci doar în considerentele hotărârilor pronunțate în acest ciclu procesual este criticată și neluată în seamă, iar înscrierea efectuată în temeiul ei prin încheierea de carte funciară nr. 546 din 15 februarie 1972, nu a fost anulată, ci a rămas valabilă în continuare.

Chiar și în ipoteza în care sentința civilă nr. 24/1972 a Judecătorei Cluj-Napoca nu ar fi fost valabilă, ceea ce nu este cazul în speță, potrivit art. 27 din

Decretul-lege nr. 115/1938, în cazul în care s-au înscris fără cauză legitimă drepturi reale, care nu pot fi dobândite în temeiul uzucapiunii, ele vor rămâne valabil dobândite dacă titularul le-a posedat cu bună-credință potrivit legii, timp de 10 ani. Câtă vreme nu s-a dovedit că titularul C.I. ar fi fost de rea-credință, chiar dacă sentința civilă nr. 14/1972 a Judecătoriei Cluj nu ar fi fost valabilă, ceea ce nu s-a dovedit, la data de 15 februarie 1982 dreptul de proprietate al titularului C.I. s-ar fi consolidat retroactiv, prin convalescența titlului de dobândire, sau asanarea titlului "nevalabil".

Corespunde realității că pârâții în calitate de succesori ai lui C.I., nu au formulat în speță o cerere reconvențională prin care să solicite constatarea dobândirii de către antecesorul lor a dreptului de proprietate cu titlu de uzucapiune tabulară asupra imobilului în litigiu, ci doar în apărare au invocat uzucapiunea tabulară, dar termenul de 10 ani prevăzut de art. 27 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru convalescența, asanarea, consolidarea titlului de dobândire a dreptului de proprietate cu titlu de uzucapiune tabulară, este corelat cu termenul de 10 ani înăuntrul căruia poate fi solicitată rectificarea de carte funciară de către titularul dreptului lezat prin înscrierea efectuată în temeiul titlului nevalabil, conform art. 35 din Legea nr. 7/1996 în forma în vigoare la data înregistrării acțiunii, după care situația de carte funciară creată prin starea de aparență se consolidează retroactiv, cu titlu de uzucapiune tabulară. În baza art. 18 din Decretul nr. 167/1958, instanța era obligată ca din oficiu să cerceteze dacă dreptul la acțiunea în rectificare de carte funciară este prescris.

Această consolidare a dreptului de proprietate "se face fără a fi necesară o hotărâre judecătorească pentru înscrierea dreptului real imobiliar în cartea funciară, întrucât înscrierea este deja efectuată și dreptul consolidat în temeiul legii", așa cum s-a arătat în decizia nr. 1054/2009 a Curții Constituționale. Prin urmare, în speță pârâții nu erau obligați să formuleze a cerere reconvențională prin care să solicite constatarea dobândirii de către antecesorul lor a dreptului de proprietate cu titlu de uzucapiune, sau să ridice în termen legal excepția dobândirii dreptului de proprietate cu titlu de uzucapiune tabulară, fiindcă acest drept era dobândit deja de antecesorul lor în temeiul legii.

Cu alte cuvinte, chiar dacă C.I. nu ar fi dobândit dreptul de proprietate cu titlu de uzucapiune reglementată de Codul civil în baza sentinței civile nr. 24/1972 a Judecătoriei Cluj-Napoca intabulate în la data de 15 februarie 1972 în cartea funciară, totuși la data de 15 februarie 1982 el ar fi dobândit dreptul de proprietate în temeiul uzucapiunii tabulare reglementate de art. 27 din Decretul-lege nr. 115/1938.

Codul de procedură civilă a creat prin dispozițiile art. 306 alin. (2) instituția juridică a motivelor de ordine publică, pe care instanța de recurs are posibilitatea să le invoce din oficiu, pentru a nu păstra o hotărâre dată cu încălcarea gravă a legii, care ulterior să fie prezentată ca practică judiciară în alte procese civile.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 304 pct. 9 coroborat cu art. 312 alin. (1) și (3) C.pr.civ., în opinia minoritară, se impunea admiterea recursului pârâților împotriva deciziei tribunalului care să fie modificată și rejudecând apelul în baza art. 296 C.pr.civ., admiterea apelului pârâților în contra sentinței

judecătoriei, care să fie schimbată în sensul respingerii acțiunii reclamantei împotriva pârâților. (Judecător Traian Dârjan )

**2. Completare hotărâre. Solicitare de constatare a uzucapiunii, formulată de pârâtă cu titlu de apărare. Inadmisibilitate**

***Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 69 din 13 iunie 2012***

Prin sentința civilă nr. 1918 din 19 octombrie 2011, pronunțată de Tribunalul Maramureș a fost respinsă excepția lipsei calității procesuale active a reclamantei, excepție ridicată de pârâtă și soluționând cauza pe fond: a fost admisă acțiunea civilă precizată formulată de reclamanta Episcopia Română Unită cu Roma Greco - Catolică a Maramureșului, împotriva pârâtei Parohia Ortodoxă nr. 1 Baia Mare, și în consecință, s-a dispus rectificarea înscrisurilor de sub B<sub>7</sub> din CF 204 Baia Mare, în sensul radierii dreptului de proprietate înscris în favoarea pârâtei și înscrierea dreptului de proprietate pe vechiul proprietar, respectiv pe reclamantă, pârât a fost obligată să predea reclamantei în deplină proprietate și posesie următoarele imobile: imobilul situat în Baia Mare, str. Închisă nr. 11 înscris în CF 204 Baia Mare nr. top 1040 compus din: Biserică Catedrală, capelă, casă de locuit și teren în suprafață de 6676 mp; imobilul înscris în CF 204 Baia Mare nr. top. 3896 în suprafață de 81.104 mp (cimitir); imobilul în suprafață de 190 mp (cimitir) din parcela cu nr. top 3897/1 din CF 204 Baia Mare; imobilul în suprafață de 534 mp (cimitir) din parcela cu nr. top 3897/3 din CF 204 Baia Mare; - imobilul în suprafață de 1 ha 1412 mp (cimitir) cu parcela nr. top 1392/3/1 din CF 204 Baia Mare, iar pârâta a fost obligată să plătească reclamantei 5.400 lei cheltuieli de judecată.

Prin decizia civilă nr. 41/A/28.03.2012 a Curții de Apel Cluj, a fost admis în parte apelul declarat de pârâta Parohia Ortodoxă nr. 1 Baia Mare și cererea de intervenție accesorie formulată în interesul pârâtei de intervenienta Asociația Foștilor Greco-Catolici în Prezent Ortodocși și a Urmașilor Lor împotriva sentinței civile numărul 1918 din 19.10.2011 a Tribunalului Maramureș, pronunțată în dosarul numărul 1955/100/2009, care a fost schimbată în parte și în consecință, a fost respinsă acțiunea precizată formulată de reclamanta Episcopia Română Unită Cu Roma, Greco-Catolică a Maramureșului în contradictoriu cu pârâta Parohia Ortodoxă Nr. 1 Baia Mare, reclamanta a fost obligată să-i plătească pârâtei cheltuieli de judecată în sumă de 5000 lei și au fost menținute dispozițiile sentinței privind respingerea excepției calității procesuale active a reclamantei.

Pârâta Parohia Ortodoxă Română nr. 1 Baia Mare a formulat cerere de completare a dispozitivului deciziei civile nr. 41/A/28.03.2012 în sensul de a se pronunța instanța asupra cererii pârâtei privind constatarea incidenței uzucapiunii tabulare reglementată de art. 27 din Decretul - lege nr. 115/1938.

În motivarea cererii pârâta a arătat că deși în practica deciziei pronunțată în apel instanța a reținut că pârâta a ridicat problema uzucapiunii, realizând și o sinteză a argumentelor invocate, în dispozitivul hotărârii nu s-a pronunțat asupra acesteia.



Faptul că instanța a admis susținerile pârâtei legate de valabilitatea titlului de proprietate, nu reprezintă decât o dovadă în plus că s-a omis pronunțarea asupra problemei subsidiare vizând uzucapiunea.

Având în vedere dispozițiile art. 281<sup>2a</sup> Cod proc.civ., potrivit cărora îndreptarea, lămurirea, înlăturarea dispozițiilor potrivnice sau completarea hotărârii nu poate fi cerută pe calea apelului sau recursului, ci numai în condițiile art. 281-281<sup>2</sup> Cod proc.civ., se impune ca instanța de apel să se pronunțe asupra problemei uzucapiunii, potrivit dispozițiilor art. 281<sup>2</sup> Cod proc.civ.

Prin concluzii scrise, Pârâta Parohia Ortodoxă Română nr. 1 Baia Mare a arătat că cererea de completare a dispozitivului este admisibilă, invocând ca practică judiciară Decizia nr. 558/2009 pronunțată de Curtea de Apel Galați, care prin completarea dispozitivului sentinței a admis excepția prescripției.

Analizând cererea formulată, curtea reține următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 281<sup>2</sup> Cod proc.civ., invocat de altfel și de către pârâtă, dacă prin hotărârea dată instanța a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotărârii în același termen în care se poate declara apel sau recurs.

Din dispozițiile legale mai sus reținute, rezultă faptul că procedura completării dispozitivului este incidentă în ipotezele în care instanța nu se pronunță pe cereri principale sau accesorii cu care partea a investit instanța sau pe cererile incidentale (cereri de intervenție, de chemare în garanție, etc.). În cazul de față, curtea constată că partea care solicită completarea dispozitivului este pârâta, care nu a investit instanța cu o cerere reconvențională, pe care instanța de apel să nu se fi pronunțat.

Este real că la ultimul termen de judecată pârâta Parohia Ortodoxă Română nr. 1 Baia Mare a invocat în apărare incidența uzucapiunii tabulare, pe care în dispozitivul deciziei instanța nu s-a pronunțat. Însă, această critică nu poate fi valorificată uzând de procedura completării dispozitivului, ci eventual ca un motiv de recurs.

Într-adevăr în decizia depusă ca și practică judiciară de către pârâtă, instanța care a omis să se pronunțe asupra excepției prescripției a completat dispozitivul pronunțându-se pe această excepție. Însă, această practică judiciară nu este unitară, prin decizia civilă nr. 1387/2004 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția civilă, s-a statuat că o eventuală omisiune a instanței de apel de a analiza o parte din motivele invocate de apelantă nu se încadrează în dispozițiile art. 281<sup>2</sup> alin. 1 Cod proc.civ. și nici în cele alin.3 al aceluiași articol și, prin urmare, cererea de completare a hotărârii în sensul analizării motivelor de apel pretins omise este inadmisibilă.

Considerăm că introducerea dispozițiilor art. 281<sup>2a</sup> Cod proc.civ., prin art. I pct. 25 din Legea nr. 202/2010 s-a făcut tocmai pentru a delimita între criticile pe care părțile le pot dezvolta în apel și recurs și situațiile în care părțile pot apela la procedura îndreptării, lămuririi sau completării dispozitivului, pentru a nu uza în paralel de cele două remedii legale. Din această dispoziție legală curtea reține că în ipoteza în care instanța nu s-a pronunțat asupra unei cereri cu care a fost investită, partea nemulțumită poate uza de procedura completării dispozitivului. Dacă instanța nu s-a pronunțat pe un motiv de apel, pe o apărare sau excepție

invocată, partea interesată poate să critice aceste aspecte în calea de atac incidentă.

Astfel, apreciem că în ipoteza în care instanța nu s-a pronunțat asupra pretențiilor părților materializate în cererile cu care acestea au investit instanța, se poate apela la procedura completării dispozitivului. În ipoteza în care instanța nu s-a pronunțat pe toate apărările sau excepțiile invocate de părți, acestea pot constitui motiv de apel sau recurs.

Dispozițiile art. 281<sup>2a</sup> Cod proc.civ. au fost adoptate tocmai pentru a se evita formularea aceleiași critici, atât în căile de atac, cât și pe procedurile speciale mai sus arătate.

Așadar, curtea apreciază că excepția prescripției achizitive este o apărare de fond formulată de pârâtă, care poate paraliza o acțiune în revendicare, însă aceasta nu poate fi echivalată cu un petit sau o cerere incidentală, care să poată fi soluționată prin procedura completării dispozitivului.

Pentru aceste considerente, curtea va respinge ca inadmisibilă cererea de completare a dispozitivului, nefiind incidentă procedura prevăzută de art. 281<sup>2</sup> Cod proc.civ. (Judecător Tania Antoaneta Nistor)

**3. Reexaminare taxă judiciară de timbru. Petiționar  
consiliul local municipal. Litigiu privind recuperarea chiriei  
restante de la chiriașii unor locuința aflate în proprietatea  
privată a municipiului. Exonerare  
Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, încheiere civilă din 9 mai  
2012**

Prin cererea formulată de petiționarul MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA prin PRIMAR, s-a solicitat reexaminarea taxei judiciare de timbru în sumă de 146,98 lei, stabilite în sarcina acestuia pentru recursul declarat împotriva deciziei civile nr. 115 din 22 februarie 2012 a Tribunalului Cluj.

În motivarea cererii de reexaminare, petiționarul a susținut că din interpretarea art. 17 din Legea nr. 146/1997 raportat la art. 26 alin. (3) din Normele metodologice de aplicare, rezultă că sumele reprezentând taxa judiciară de timbru și timbrul judiciar, se încadrează în categoria de venituri publice, întrucât ceea ce interesează este afectarea lor și nu denumirea utilizată în textele legale, în condițiile în care servesc unui scop public.

Cu atât mai mult se impune exonerarea de plata taxei judiciare de timbru și a timbrului judiciar a Municipiul Cluj-Napoca, întrucât aceasta este o instituție de interes public, iar veniturile indiferent dacă sunt bugetare sau extrabugetare, sunt venituri publice în sensul art. 17 din Legea nr. 146/1997.

Examinând cererea de reexaminare, curtea reține următoarele:

Pârâtul Municipiul Cluj-Napoca reprezentat de Primar, a declarat recurs împotriva deciziei civile nr. 115 din 22 februarie 2012 a Tribunalului Cluj.

Pentru soluționarea recursului, în sarcina recurentului s-a stabilit obligația achitării taxei judiciare de timbru în sumă de 146,98 lei și a timbrului judiciar în valoare de 3,3 lei.

Obiectul acțiunii introductive de instanță, admise prin sentința civilă nr. 11568 din 6 iulie 2011 a Judecătoriei Cluj-Napoca, a fost constatarea nulității

absolute a Actului adițional nr. 2 la Contractul de închiriere nr. 5523 din 25.01.2006 încheiat între pârâți și evacuarea pârâților G.L. și G.V. din imobilul proprietatea reclamantului, situat în Municipiul Cluj-Napoca, str. M. nr. 19, ap. 4, jud. Cluj, înscris în cartea funciară nr. 262299 C<sub>1</sub>-U<sub>4</sub>.

Potrivit art. 17 din Legea nr. 146/1997, sunt scutite de taxa judiciară de timbru cererile și acțiunile, inclusiv căile de atac formulate potrivit legii, de Senat, Camera Deputaților, Președintele României, Guvernul României, Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Consiliul Legislativ, Avocatul Poporului, de Ministerul Public și de Ministerul Finanțelor, indiferent de obiectul acestora, precum și de cele formulate de alte instituții publice, indiferent de calitatea procesuală a acestora, când au ca obiect venituri publice.

Așa fiind, în baza art. 118 din Legea nr. 146/1997, se va admite cererea de reexaminare formulată de petiționar împotriva modului de stabilire în sarcina acestuia a taxei judiciare de timbru și în consecință, se va dispune exonerarea lui de obligația achitării taxei judiciare de timbru în sumă de 146,98 lei.

În ceea ce privește timbrul judiciar în valoare de 3,3 lei, curtea constată că potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 32/1995 „timbrul judiciar nu se aplică în cazurile în care nu se percepe taxa de timbru”. (Judecător Traian Dârjan)

**4. Reducerea onorariului de avocat cu ocazia deliberării, fără solicitarea micșorării lui de către partea adversă sau punerea acestui aspect din oficiu în discuția părților  
Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 2566 din 23 mai 2012**

Prin sentința civilă nr. 17028/2011 a Judecătoria Cluj-Napoca s-a respins acțiunea civilă formulată de reclamanta C.C.I. în contradictoriu cu pârâtul B.G.M. și Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca - Serviciul Autoritatea Tutelară, ca neîntemeiată.

Pentru a se pronunța în acest sens, judecătoria a reținut următoarele:

Prin sentința civilă nr.5622/2006, pronunțată de Judecătoria Cluj Napoca, rămasă definitivă și irevocabilă prin Decizia civilă nr.688/A/2006 a Tribunalului Cluj, s-a dispus desfacerea căsătoriei încheiată între reclamantă și pârât și s-a încredințat minora B.A.G. spre creștere și educare reclamantei, cu obligarea pârâtului la plata unei pensii lunare de întreținere în favoarea minorei.

Prin sentința civilă nr. 8081/2008, pronunțată de Judecătoria Cluj Napoca, s-a admis acțiunea civilă formulată de reclamantul B.G.M. împotriva pârâtei C.C.I. și în consecință s-a dispus reîncredințarea minorei B.A.G. spre creștere și educare reclamantului, cu obligarea pârâtei la plata unei pensii lunare de întreținere în favoarea minorei de 125 lei începând cu data de 25.06.2008 și până la majoratul acesteia.

S-a reținut de către instanța de fond că, față de data pronunțării sentinței civile nr.5622/2006 a Judecătoria Cluj-Napoca au intervenit unele modificări referitoare la starea de sănătate a pârâtei, astfel cum rezultă din actele medicale depuse în probațiune la dosarul cauzei, aceste împrejurări nefiind avute în vedere

în momentul pronunțării hotărârii și, de altfel la acea dată nici nu s-au pus în discuție aspecte referitoare la starea de sănătate psihică a pârâtei.

A mai reținut instanța că pârâta personal a depus la dosar un script prin care a solicitat chiar ea încredințarea minorei către tată.

Analizând probele de la dosar în raport de cererea reclamantei privind reîncredințarea acesteia spre creștere și educare a minorei B.A.G. instanța a reținut că, din ancheta socială efectuată la domiciliul reclamantei rezultă că aceasta locuiește în loc. Cluj-Napoca, într-un apartament compus din 3 camere și dependințe, proprietatea comună a acesteia și a pârâtului, este susținută material de mama și de frații săi. Din discuțiile purtate de către inspectorul de specialitate cu reclamanta s-a reținut că aceasta a accentuat faptul că, în anul 2008 reîncredințarea minorei s-a făcut pe caz de boală a reclamantei, care a existat și în momentul divorțului, când minora a fost încredințată mamei.

S-a concluzionat că reclamanta nu realizează venituri cu caracter personal, este susținută financiar de rudele sale, stabilindu-i-se diagnosticul: tulburare schizofrenică de tip maniaco-depresiv și tulburare de personalitate de tip afectiv.

Prin interogator reclamanta și-a negat boala, afirmând că nu crede în diagnosticul dat de către medici în anul 2005 și nu urmează sfatul acestora.

A arătat că are susținere financiară din partea rudelor astfel încât este în măsură să acorde întreținerea necesară minorei, care și în perioada în care a locuit cu reclamanta a prezentat o stare bună de sănătate. Drept urmare a susținut că reîncredințarea minorei către reclamantă ar fi benefică deoarece pârâtul a înstrăinat-o pe aceasta de mama ei.

Prin interogatoriul luat din oficiu de către instanță reclamanta a arătat că îi reproșează pârâtului că a acceptat ca înainte de procesul de reîncredințare, minora să stea cu reclamanta deși avea cunoștința de diagnosticul pus de medici de psihoză. A arătat că nu este angajată în muncă având în vedere că în anul 2007 i-a fost refuzat dreptul de practică în domeniul medicinei, astfel încât nu realizează venituri, rudele fiind cele care o întrețin material.

Din ancheta socială efectuată la domiciliul pârâtului din Bofflens, Elveția a rezultat că acesta lucrează în calitate de medic asistent, având un salariu lunar de 6600 franci, treisprezece salarii pe an. Pe lângă acesta pârâtul încasează în fiecare lună suma de 200 franci reprezentând alocația familială a minorei. Acesta este recăsătorit din anul 2009, locuind împreună cu soția, care realizează la rândul ei venit, cele două fiice ale acesteia și cu minora A. Toată familia locuiește într-o casă particulară, fiecare minor având propria cameră. Minora are relații bune atât cu tatăl acesteia, cât și cu fiicele mamei sale vitrege.

În ceea ce o privește pe minora A., instanța a arătat că aceasta face schi, urmând să înceapă și cursurile de echitație. În timpul săptămânii aceasta merge la școală în fiecare dimineață cu autobuzul școlar care trece prin fața casei și o aduce acasă la prânz când ia masa cu mama vitregă sau cu o prietenă de-a ei.

A mai reținut instanța că prin Ordonanța pronunțată de Judecătorul de Pace la data de 30.07.2009 s-a dispus aplicarea unei interdicții reclamantei de a se apropia de școala unde învață minora fără acordul pârâtului sau de domiciliul acestuia, pentru a se evita destabilizarea minorei, care a fost afectată în urma evenimentelor declanșate de către reclamantă prin vizita acesteia la școală și la

domiciliul ei, când aceasta și-a recuperat liniștea, încrederea și echilibrul cu ajutorul unui psiholog școlar.

În ședința publică din data de 9.12.2010 instanța a dispus efectuarea unei noi anchete sociale la domiciliul reclamantei conform solicitărilor scriptului de la INML București.

Din cuprinsul anchetei sociale efectuate la domiciliul reclamantei a rezultat că, în luna februarie 2005 aceasta a fost internată la Clinica de Psihiatrie din Cluj Napoca, la solicitarea familiei sale, datorită stării de agitație și a comportamentului neadecvat, fiind diagnosticată cu tulburare schizoafectivă de tip maniacal, însă a refuzat să urmeze tratamentul la externare, după care a locuit în Elveția timp de 3 luni, întorcându-se cu minora în România și în luna iulie 2005 aceasta a fost internată pentru a doua oară, cu diagnosticul inițial la care se adaugă și tulburări de personalitate de tip impulsiv.

S-a arătat că reclamanta nu achită pensie de întreținere pentru minoră având în vedere că nu realizează nici un venit și la rândul ei este întreținută de sora sa. Reclamanta a susținut că este o victimă a statului român, atât ea cât și fiica ei, astfel încât a înaintat o serie de sesizări la Centrul pentru Copii Abuzați din cadrul DGASPC Cluj, a înaintat mai multe plângeri la instanța și la diferite instituții, și-a reclamat la organele de poliție sora, cumnatul și fiica acestora, bărbații cu care a întreținut relații, precum și controlorii de bilete cu care a intrat în conflict când se afla pe mijloacele de transport în comun fără să perforzeze bilet de călătorie.

Din raportul de expertiză medico legală psihiatrică efectuată de Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, rezultă că reclamanta, în vârstă de 39 de ani, de profesie medic, se află în evidența serviciilor psihiatrice din România din anul 2005. Conform documentației avute la dispoziție debutul afecțiunii ar fi fost la vârsta de 31 de ani, cu alternanță de episoade maniacale și depresive, dar fără consultații sau internări la psihiatrie. După prima internare (februarie 2005) diagnosticul stabilit este de tulburare schizoafectivă de tip maniacal. În anul 2008 aceasta a avut o tentativă de suicid prin ingestie medicamentoasă, posibil în context reactiv - încredințarea de către instanță (cu acordul inițial al reclamantei) a fiicei spre creștere și educare soțului. A fost consultată psihiatric în camera de gardă urgență, prezentând iritabilitate, irascibilitate, ostilitate, interpretativitate, ideatie de persecuție, comportament bizar, ceea ce a orientat medicul psihiatru spre același diagnostic, respectiv tulburare schizoafectivă.

S-a remarcat de către membrii comisiei de expertizare revendicativitatea și procesomania, acestea indicând o posibilă evoluție de tip paranoic atipic (aspect frecvent întâlnit în schizofrenia de debut la vârsta maturității și declanșare în context reactiv).

În concluzie, din datele avute la dispoziție și în absența informațiilor suplimentare aduse de evaluarea în condiții de internare, s-a reținut că la actuala examinare reclamanta nu prezintă elemente de pronostic care să permită membrilor comisiei să dea recomandări pentru reîncredințarea minorului la mamă.

Măsura reîncredințării minorului spre creștere și educare de la un părinte la celălalt părinte așa cum este reglementată de art.44 din Codul familiei, își

găsește justificare și poate fi luată numai atunci când se stabilește că interesele minorului o cer, adică numai când părintele în a cărei îngrijire se află nu-i mai poate asigura condițiile necesare pentru o dezvoltare corespunzătoare. Nici măcar schimbarea parțială a condițiilor care, în ansamblul lor, au determinat încredințarea copilului, nu trebuie să atragă neapărat revenirea asupra acelei măsuri cât timp subzistă elementele de bază hotărâtoare care au justificat-o și care confirmă necesitatea ca ea să fie menținută chiar în interesul copilului, atât în ceea ce privește posibilitățile materiale cât și legăturile afective care s-au creat între minor și părintele căruia i-a fost încredințat. Revenirea asupra măsurii în sensul de a se lua copilul de la părintele căruia i-a fost încredințat trebuie să aibă o justificare temeinică, bazată pe motive puternice care să demonstreze că menținerea la acel părinte ar avea consecințe dăunătoare bunei lui dezvoltări fizice, creșterii și educării sale, altminteri nefiind indicat de a i se impune schimbări forțate în modul de viață cu care a fost deprins timp îndelungat și care nu se dovedește a fi dăunător.

În speță, din ancheta socială efectuată la domiciliul pârâtului și din Ordonanța pronunțată de Judecătorul de Pace la data de 30.07.2009, rezultă că minora beneficiază de condiții bune de creștere și aducere la pârât, acesta asigurându-i un trai mai mult decât decent. Minora s-a adaptat la condițiile de trai din Elveția, are o relație foarte bună atât cu tatăl ei cât și cu mama vitregă și fiicele acesteia, a dezvoltat prietenii și cu ajutorul unui psiholog școlar și-a recuperat liniștea, încrederea și echilibrul.

Pe de altă parte din ancheta socială efectuată la domiciliul reclamantei și din raportul de expertiză psihiatrică rezultă că aceasta este bolnavă psihic prezentând diagnosticul de Tulburare schizoafectivă-episod actual mixt, nu este încadrată în muncă și nu are mijloace financiare de trai, fiind întreținută de sora ei. De asemenea, reclamanta găzduiește la domiciliul ei bărbați cu care întreține relații intime, iar în momentul în care se plictisește de aceștia îi reclamă la poliție. Aceasta nu gătește, este o persoană destul de impulsivă aspect constatat chiar de către instanța de judecată cu ocazia soluționării cauzei.

Prin urmare, în speță instanța a constatat că nu sunt întrunite condițiile necesare pentru a se dispune reîncredințarea minorei B.A.G. reclamantei, pe de o parte datorită faptului că nu au intervenit schimbări importante pentru ca interesul superior al minorei să impună reîncredințarea, iar pe de altă parte datorită stării de sănătate a reclamantei care nu îi permite acesteia să ia decizii importante în ceea ce privește creșterea și educarea minorei.

Având în vedere aceste considerente instanța a respins cererea reclamantei privind reîncredințarea către aceasta a minorei B.A.G., ca neîntemeiată.

În ceea ce privește cererea de obligare a pârâtului la plata unei pensii de întreținere în favoarea minorei, instanța a reținut că aceasta este o cerere accesorie celei care are ca obiect reîncredințarea și având în vedere că a fost respins capătul de cerere principal a fost respins ca nefondat și capătul de cerere privind obligarea pârâtului la plata unei pensii de întreținere.

Prin cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat și obligarea pârâtului la plata unei pensii lunare de întreținere în favoarea acesteia, în considerarea stării sale de sănătate care nu îi permite să se angajeze și să obțină venituri.

Fundamentul obligației de întreținere dintre foștii soți se găsește în regulile de conviețuire socială.

Astfel, potrivit art.86 din Codul familiei, obligația de întreținere există și între soți, în cazul în care unul dintre ei se află în nevoie, neavând puțința unui câștig de muncă din cauza incapacității de a munci. Pentru ca persoana care pretinde pensie de întreținere în condițiile art.86 Cod familiei, să o poată obține, este necesar a face dovada că nu are puțința unui câștig din muncă din cauza incapacității de a munci și că se află de asemenea în nevoie.

Incapacitatea trebuie dovedită cu act medico legal. În cauză reclamanta nu a probat incapacitatea de muncă și nu a făcut dovada stării de nevoie.

În acest sens instanța a reținut că instanța investită cu soluționarea cauzei a dispus efectuarea unei expertize privind capacitatea de muncă a reclamantei.

Deși reclamanta s-a prezentat la Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” aceasta a refuzat internarea în vedere efectuării expertizei privind stabilirea capacității de muncă, motivând în fața instanței că nu este necesară o astfel de internare.

Având în vedere poziția procesuală a reclamantei, în ședința publică din data de 27.10.2011 instanța a revenit asupra probei încuviințate privind efectuarea unei expertize privind stabilirea capacității de muncă a reclamantei.

Este real că, din probele de la dosar rezultă că reclamanta suferă de tulburări psihiatrice și că din această cauză i-a fost refuzată cererea de continuare a practicii medicale, însă acest aspect nu poate duce automat la concluzia că aceasta este incapabilă de a practica altă meserie, în lipsa unei probe științifice care să confirme acest lucru.

Din evaluarea judiciară a materialului probator administrat în cauză, se apreciază astfel că nu sunt întrunite condițiile în care există obligația de întreținere între foștii soți.

Aprecierea stării de nevoie se face și în raport de nivelul de trai al fostului soț avut în timpul căsătoriei, însă nu este obligatorie asigurarea unui astfel de nivel de trai, în condițiile în care nu sunt întrunite cerințele privind condițiile în care există obligația de întreținere între foștii soți.

Cum reclamanta nu a făcut dovada incapacității de a munci, incapacitate care să fi survenit înainte sau în timpul căsătoriei, sau să fi intervenit în decurs de 1 an de la desfacerea căsătoriei și care să se datoreze unor împrejurări în legătură cu căsătoria, se apreciază că nu are dreptul la întreținere.

Prin decizia civilă nr. 102/A/15.02.2012 a Tribunalului Cluj s-a respins ca nefondat apelul declarat de C.C. împotriva sentinței civile nr. 17028/2011 a Judecătoria Cluj-Napoca, care a fost menținută în totul.

Apelanta a fost obligată să plătească intimatului suma de 500 lei, cheltuieli de judecată în apel.

Pentru a pronunța această decizie, tribunalul a reținut următoarele:

Partea nemulțumită de o soluție trebuie ca prin calea de atac să evidențieze nemulțumirile sale fie cu privire la soluția pronunțată fie cu privire la modul în care s-a soluționat cererea.

Argumentele invocate de apelantă în cuprinsul motivelor sunt în mare parte străine de soluția instanței de fond raportat la pretențiile formulate de reclamantă.

Reclamanta apelantă, prin motivele formulate, nu a realizat o critică în mod concret a soluției instanței de fond cu privire la cererea de reîncredințare a minorului, nu a dovedit elemente concrete care să justifice aprecierea că situația avută în vedere la pronunțarea hotărârii nr. 8081/2008 s-a schimbat, fiind de natură aduce la modificarea acesteia.

Astfel primele două argumente nu au putut fi primite, iar relația de conviețuire de care vorbește apelanta nu sunt în strânsă legătură cu cererea de reîncredințare a minorei. Argumentul privitor la starea sa în momentul emiterii acceptului său la încredințarea minorei nu poate fi cercetată în prezenta cauză raportat la obiectul cererii. De asemenea faptul că instanța de fond a reținut anumite aspecte în legătură cu dreptul de a profesa al apelantei nu justifică și nu sunt în strânsă legătură cu cererea de reîncredințare a minorei. Motivele privitoare la sancționarea IML București și IML Cluj nu sunt critici privitoare la soluție, iar sancționarea în temeiul art. 108 este atributul suveran al instanței aceasta fiind singura să aprecieze oportunitatea luării unei astfel de măsuri.

Cererea de acordarea a unor despăgubiri apare ca fiind o cerere nouă și nu poate fi analizată în această fază de judecată.

Argumentele privitoare la cele reținute de instanță și grupate la punctele 7 și 8, 10 și 11 (prejudicii de imagine, nu este real că este întreținută de sora sa, nu s-au judecat plângerile formulate împotriva anchetelor sociale întocmite în cauză și instanța nu a dispus o contraexpertiză), nu au legătură cu cauza, iar dispoziția legală în vederea administrării expertizei sunt în sensul că este necesară o perioadă minimă de internare în vederea realizării unor investigații.

Criticile referitoare la anchetele sociale nu au fost apreciate întemeiate, instanța analizând aceste probe precum și raportul de expertiză medico-legală. Criticile referitoare la faptul că nu s-a dispus o nouă expertiză sau o contraexpertiză nu sunt întemeiate raportat la poziția apelantei din partea instanței de fond care a refuzat internarea în vederea efectuării acesteia.

Împotriva soluției instanței de fond cu privire la cererea de obligare a intimatului la plata unei pensii de întreținere nu au fost formulate critici în mod concret iar motive de ordine publică care să ducă la aprecierea nelegalității soluției instanței de fond cu privire la acest capăt de cerere nu sunt incidente în cauză.

Având în vedere aceste considerente, tribunalul în temeiul art. 296 C.pr.civ., a respins ca nefondat apelul.

Intimatul a făcut cheltuieli de judecată cu angajarea unui apărător. Apelanta este parte căzută în pretenții ca urmare a respingerii apelului, însă suma solicitată de intimat cu titlul de cheltuieli de judecată raportat la conținutul concret al muncii prestate de avocat limitat la redactarea unei întâmpinări și complexitatea cauzei, apare ca fiind exagerată și posibil cauzatoare de prejudicii.

Instanța a apreciat că suma de 500 lei este rezonabilă și poate fi pusă în sarcina apelantei cu titlu de cheltuieli de judecată motiv pentru care în temeiul art. 274 C.pr.civ., a obligat-o pe apelantă să plătească intimatului suma de 500 lei, cheltuieli de judecată în apel.

Împotriva acestei decizii au declarat recurs atât reclamanta, cât și pârâtul.



Prin recursul declarat de reclamantă, aceasta nu a formulat o solicitare explicită referitoare la modul în care solicită modificarea hotărârii pronunțate în apel și nici nu a indicat motivele de nelegalitate ale deciziei.

În motivarea recursului reclamanta a arătat că își îndeplinește obligația de întreținere față de minoră, convenind cu pârâtul ca în contul sumei stabilite cu titlu de pensie de întreținere să trimită colete și scrisori.

Reclamanta a invocat încălcarea prevederilor art. 2 alin. 3, art. 17 și art. 34 din Legea nr. 272/2004, constând în lipsa de intervenție a autorităților abilitate în protecția copilului și a instanțelor din Elveția și România, în cadrul derulării legăturilor personale dintre ea și minoră.

Reîncredințarea minorei la vârsta de 6 ani pârâtului s-a produs dintr-o eroare judiciară, cu încălcarea art. 44 din Codul familiei, arătând că anterior reîncredințării copilul a beneficiat de cele mai bune condiții, reclamanta veghind asupra stării de sănătate și asigurându-i condiții optime de creștere și educare.

Apreciază că minora este marcată de atitudinea jandarmilor, a tatălui, a mamei vitrege și a surorilor, iar interdicția în urma căreia nu mai poate lua legătura cu copilul este nefondată.

Chiar dacă aparent, cu ocazia întrevederilor realizate pe internet copilul pare bine integrat în familia pârâtului din Elveția, reclamanta apreciază că atitudinea copilului este cea a unui minor timorat, supus.

Privitor la acuzele nefondate asupra pericolului pe care îl prezintă pentru copil, reclamanta arată că nu există în contra sa nicio plângere și nicio acuză care să justifice aceste acuzații.

Reclamanta invocă încălcarea dispozițiilor art. 129 alin. 1, 5 Cod proc.civ., arătând că nu există nicio dispoziție legală în baza căreia să fie obligată să se interneze pentru o primă expertiză psihiatrică medico-legală.

Reclamanta aduce critici la adresa expertizei medico-legale psihiatrice, în baza căreia a fost diagnosticată cu boală psihotică, nu a avut nicio tentativă de suicid, nu se află în evidența niciunui serviciu psihiatric, nu urmează tratament și nici nu se prezintă în mod regulat la consultații psihiatrice. Cele două internări din cursul anului 2005 s-au făcut cu forța, fiind privată de libertate.

Din cunoștințele sale, pârâtul nu mai lucrează la instituția L., dar totuși mai realizează venituri.

Nu există nici un document care să ateste că este incapabilă să lucreze ca medic, iar reclamanta întreprinde demersuri pentru a se integra socio-profesional: în perioada 2008-2009 a urmat cursurile Facultății de Litere, din 2010 a început studii post universitare în domeniul medical, este înregistrată la Forțele de muncă și înscrisă pe site-uri cu locuri de muncă.

Referitor la caracterul său moral, reclamanta arată că acesta poate fi dovedit prin cazierul fără pată, nu se hazardează în orice gen de relații, iar pe cei doi bărbați care au dat relații despre ea, i-a întâlnit în baza unor anunțuri date la ziar.

Reclamanta invocă încălcarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 25 alin. 1 și 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, fără însă a detalia în ce anume, concret, constă încălcarea acestor dispoziții raportat la persoana sa.

În finalul declarației de recurs, reclamanta solicită conferirea statutului de persoană abuzată în drepturi și emoțional, reconsiderarea plângerilor împotriva anchetelor sociale și refacerea raportului de expertiză medico-legală, de către Comisia superioară de expertiză medico-legală.

Prin recursul declarat de pârât, acesta a solicitat modificarea deciziei în parte, în sensul acordării cheltuielilor de judecată în totalitate.

În motivarea recursului, pârâtul a arătat că prin decizia pronunțată în apel, în urma respingerii apelului reclamantei, aceasta a fost obligată la plata cheltuielilor de judecată, onorariul avocațial fiind redus la suma de 500 lei, apreciată de instanță ca rezonabilă.

Reducerea cuantumului onorariului avocațial s-a dispus fără să fi fost solicitată și fără a fi pusă în discuția părților.

Recurentul apreciază că raportat la motivare, hotărârea cuprinde motive contradictorii și străine de natura pricinii, întrucât reprezentanta pârâtului s-a prezentat în instanță, a susținut apărări față de apelul reclamantei, astfel încât arătarea de către instanță că apărarea a fost limitată la redactarea unei întâmpinări este incompletă și falsă, contradictorie și străină de natura pricinii.

Cenzurarea unui onorariu, fără a pune în discuție aspectele care au determinat reducerea, constituie o încălcare a dreptului la apărare, cauzatoare de prejudicii, părți reprezentate de avocat.

Onorariul a fost stabilit conform art. 127 din Statutul profesiei de avocat, care include timpul și volumul de muncă solicitat pentru executarea mandatului primit, dificultatea cauzei, importanța intereselor în cauză, notorietatea, titlul, experiența și reputația avocatului, avantajele și rezultatele obținute pentru profitul clientului, ca urmare a muncii depuse de avocat.

În concret, munca avocatului a constat în legătura permanentă cu clientul aflat în străinătate, monitorizarea dosarului pentru a putea fi studiat, studierea dosarului la arhivă, redactarea întâmpinării și prezentarea la dezbateri.

Prin reducerea onorariului se încalcă dreptul recurentului de a-și recupera integral cheltuielile de judecată, deși nu se află în culpă procesuală, și nu a generat procesul.

Prin hotărârea pronunțată instanța nu a verificat proporționalitatea onorariului cu volumul de muncă presupus de pregătirea apărării în cauză.

Potrivit Statutului profesiei de avocat, reclamațiile privind onorariile se soluționează de către decanul baroului, deciziile acestuia putând fi atacate la Consiliul baroului, iar apoi la Consiliul U.N.B.R.

Stabilirea onorariului de 500 lei este lipsită de orice fundament și demonstrează o lipsă de apreciere în privința calității și activității depuse de avocat, onorariul de 500 lei fiind apreciat ca un onorariu acordat din oficiu în cauzele de admitere a cererii de ajutor public judiciar.

În speță, instanța nu numai că nu a pus în discuția părților invocarea di oficiu a art. 274 alin. 3 Cod proc.civ., dar nici nu a analizat toate aspectele legate de cauză, limitându-se doar la o parte din activitatea avocațială depusă în cauză.

Prin întâmpinările formulate, reclamanta a arătat că lasă la aprecierea instanței cuantumul onorariului pârâtului, iar pârâtul, a solicitat respingerea recursului a nefondat, cu obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

Pârâtul a arătat că reclamanta critică decizia doar sub aspectul netemeinicii, prezentând argumente care exced obiectului cauzei deduse judecării, solicitând respingerea recursului.

Examinând recursurile declarate, prin prisma motivelor invocate, curtea urmează să le respingă pentru următoarele considerente:

La termenul de judecată din 16.05.2012 instanța din oficiu a invocat excepția inadmisibilității motivelor din recursul declarat de reclamantă, care privesc netemeinicia deciziei pronunțate în apel, precum și excepția inadmisibilității recursului declarat de pârât, sub aspectul contestării reducerii cuantumului cheltuielilor de judecată în apel.

#### I. Recursul reclamantei.

Singurele motive care pot fi circumscrise celor de nelegalitate potrivit cerinței art. 304 Cod proc.civ., sunt cele care privesc încălcarea disp. art. 2 alin. 3, art. 17, art. 34 din Legea nr. 272/2004, art. 129 alin. 1 și 5 Cod proc.civ., de către instanță și încălcarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 25 alin. 1 și 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Toate celelalte motive privesc fie netemeinicia hotărârii, fie vizează aspecte total străine de obiectul litigiului – reîncredințarea minorei spre creștere și educare. Cea mai elocventă dovadă o constituie solicitările formulate la finalul declarației de recurs de către reclamantă: conferirea statutului de persoană abuzată în drepturi și emoțional, reconsiderarea plângerilor împotriva anchetelor sociale și refacerea raportului de expertiză medico-legală, de către Comisia superioară de expertiză medico-legală.

Motivul referitor la încălcarea art. 2 alin. 3, art. 17, art. 34 din Legea nr. 272/2004 nu este întemeiat .

Din probațiunea administrată în fața primei instanțe – ancheta socială efectuată la domiciliul pârâtului – minora, încredințată în prezent spre creștere și educare pârâtului, locuiește împreună cu tatăl său, și noua sa familie – actuala soție și cele două fiice ale acesteia – în Elveția, beneficiind de condiții optime de creștere și dezvoltare armonioasă.

Reclamanta, pe de altă parte, suferă de o boală psihică, nu lucrează, nu realizează venituri proprii, fiind întreținută de membrii familiei ei și locuiește într-o locuință care nu oferă condiții prielnice pentru dezvoltarea corespunzătoare a unui copil.

Art. 17 din Legea nr. 272/2004 reglementează dreptul copilului de a întreține relații personale și contacte directe cu părinții care locuiesc în state diferite, or, în speță, această prevedere nu este incidentă, întrucât, pe de o parte, obiectul litigiului îl constituie reîncredințarea copilului reclamantei, nu reglementarea legăturilor personale cu copilul, iar pe de altă parte, în Elveția s-a pronunțat de către judecătorul de pace Ordonanța din 30.07.2009, prin care reclamantei i s-a aplicat o interdicție de a se apropia de școala unde învață minora A.G..

Art. 34 din Legea nr. 272/2004 nu este incident în cauză, întrucât privește atribuția serviciului public de asistență socială pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, ceea ce nu e cazul în speță.

Motivul vizând încălcarea art. 129 alin. 1 și 5 Cod proc.civ., este absolut nefondat în condițiile în care în fața instanței de apel reclamanta nu s-a prezentat, iar instanța a pus în discuție solicitarea formulată prin motivele de apel – aceea de efectuare a unei noi expertize medico-legale. În lipsa reclamantei și coroborat cu întregul conținut al dosarului primei instanțe, din care rezultă că pe de o parte, reclamanta refuză internarea, iar pe de altă parte, expertiza medico-legală nu poate fi efectuată decât prin internarea pacientului, în mod corect instanța de apel a respins cererea în probațiune.

Alte cereri în probațiune nu s-au formulat, iar teza finală a aliniatului 5 din art. 129 Cod proc.civ. – judecătorul poate, din oficiu, să pună în discuția părților necesitatea administrării altor probe, pe care le poate ordona chiar dacă părțile se împotrivesc – nu era incidentă în cauză, probatoriul administrat fiind suficient și concludent pentru soluționarea cauzei.

Motivul de recurs vizând încălcarea dreptului la un proces echitabil din perspectiva dispozițiilor internaționale ratificate de România nu este, de asemenea, întemeiat, întrucât reclamanta s-a putut adresa instanței de judecată, a putut formula cereri în probațiune asupra cărora instanța s-a pronunțat, în cauză s-au efectuat anchete sociale la domiciliile ambilor părinți, s-a întocmit un raport de expertiză medico-legală psihiatrică, s-au audiat martori, din tot parcursul derulării procedurii reieșind că reclamanta a beneficiat de un proces echitabil în judecarea acțiunii având ca obiect reîncredințarea minorei B.A.G..

De altfel, reclamanta nici nu a indicat concret motivele pentru care dreptul său la un proces echitabil a fost îngrădit.

Pentru aceste considerente, în baza art. 312 alin. 1 Cod proc.civ., recursul reclamantei va fi respins, ca nefondat pe aceste aspecte de nelegalitate și ca inadmisibil pe aspectele de netemeinicie și al cererilor noi formulate în recurs.

## 2. Recursul pârâtului.

Prin calea de atac promovată de pârât, acesta critică măsura dispusă de instanța de apel, de reducere a cuantumului onorariului avocatului ales din următoarele perspective:

- reducerea nu a fost solicitată de partea adversă;
- diminuarea nu a fost pusă în discuția părților în privința aspectelor care, în opinia instanței de apel, au determinat reducerea, constituind o încălcare a dreptului la apărare;

- în speță, reducerea nu era justificată raportat la faptul că onorariul a fost stabilit conform art. 127 din Statutul profesiei de avocat, care include timpul și volumul de muncă solicitat pentru executarea mandatului primit, dificultatea cauzei, importanța intereselor în cauză, notorietatea, titlul, experiența și reputația avocatului, avantajele și rezultatele obținute pentru profitul clientului, ca urmare a muncii depuse de avocat. Prin reducerea onorariului la suma de 500 lei, acesta este apreciat ca un onorariu acordat din oficiu în cauzele de admitere a cererii de ajutor public judiciar.

Se pune problema raportat la cele trei aspecte arătate, dacă cenzurarea onorariului avocațial acordat de instanța de apel este o problemă de legalitate sau de temeinicie, respectiv dacă se încadrează sau nu în motivele de recurs limitativ prevăzute de art. 304 C. pr.civ., iar în cazul în care critica este una de legalitate,

cheltuielile de judecată au fost sau nu corect stabilite de instanța de apel raportat la dispozițiile art. 274 alin. 3 C. pr.civ.

Potrivit art. 274 alin. 3 C. pr.civ., „judecătorii au dreptul să mărească sau să micșoreze onorariile avocaților, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de câte ori vor constata motivat că sunt nepotrivit de mici sau de mari, față de valoarea pricinii sau munca îndeplinită de avocat”.

Din dispoziția legală evocată reiese că majorarea sau diminuarea onorariilor avocaților, cu respectarea celorlalte cerințe, constituie un drept al judecătorului.

Această sintagmă, în opinia instanței, se interpretează în sensul că judecătorul, în baza aprecierii proprii asupra cuantumului onorariului, raportat la valoarea pricinii sau munca îndeplinită de avocat, poate să dispună majorarea, sau după caz, diminuarea, fără ca aceasta să fie, pe de o parte, solicitată de partea adversă, iar pe de altă parte, pusă în discuția contradictorie a părților, iar odată dispusă majorarea sau diminuarea, motivat și cu respectarea condițiilor prev. de art. 274 alin. 3 Cod proc.civ. (adică, nu discreționar), nu se poate invoca încălcarea dreptului la apărare.

Nu există instituită o practică judiciară constantă și (cvasi)unanim respectată de părți, reprezentanții acestora și chiar instanța de judecată, în privința momentului la care se depune dovada cheltuielilor de judecată reprezentând onorariul avocațial.

Este deopotrivă agreată practica de a se depune chitanța ce atestă plata onorariului atât odată cu promovarea acțiunii sau căii de atac, a întâmpinării, a cererii reconvenționale, de intervenție, etc, adică la debutul fazei procesuale, precum și cea de depunere a chitanței la dosar la ultimul termen de judecată, odată cu formularea concluziilor asupra fondului cauzei, sau chiar – și aceasta în cele mai multe situații, cum este și cea din speță - după terminarea pledoariei.

În această din urmă situație, practică cel mai frecvent, potrivit cutumei judiciare, pe de o parte, partea adversă nici nu ia la cunoștință, în cele mai multe situații, cuantumul onorariului, iar, pe de altă parte, nici instanța nu mai are posibilitatea să pună în discuție eventualitatea majorării sau diminuării onorariului, întrucât faza cercetării judecătorești este încheiată.

Însă, potrivit celor anterior arătate, raportat strict la textul legal care conferă judecătorului dreptul de a reduce sau a majora cuantumul onorariului – art. 274 alin. 3 Cod proc.civ. – cu respectarea condițiilor acestui text, curtea apreciază că majorarea sau diminuarea nu trebuie nici solicitată de partea adversă și nici pusă în discuția părților. Dreptul la apărare nu este încălcat, întrucât dispoziția de majorare sau diminuare este conferită judecătorului, acesta apreciind în raport de criteriile legale: valoarea pricinii sau munca îndeplinită de avocat.

Dispozițiile art. 274 alin. 3 Cod proc. civ. au făcut și obiectul controlului de constituționalitate .

Prin Decizia nr. 184 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 29 martie 2006, s-a statuat că dispozițiile art. 274 din Codul de procedură civilă nu sunt contrare prevederilor art. 24, 44 și 136 din Constituție.

De asemenea, prin Decizia nr. 401 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 20 septembrie 2005, Curtea Constituțională a reținut că prerogativa instanței de a cenzura, cu prilejul stabilirii cheltuielilor de judecată, cuantumului onorariului avocațial convenit, prin prisma proporționalității sale cu amplitudinea și complexitatea activității depuse, este cu atât mai necesară cu cât respectivul onorariu, convertit în cheltuieli de judecată, urmează a fi suportat de partea potrivnică, dacă a căzut în pretenții, ceea ce presupune în mod necesar ca acesta să-i fie opozabil. Or, opozabilitatea sa față de partea potrivnică, care este terț în raport cu convenția de prestare a serviciilor avocațiale, este consecința însușirii sale de instanță prin hotărârea judecătorească prin al cărei efect creanța dobândește caracter cert, lichid și exigibil.

Curtea Constituțională a stabilit că rațiunile care au stat la baza adoptării soluției anterioare își păstrează valabilitatea și cu prilejul soluționării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 274 alin. 3 Cod proc. civ., prin decizia nr. 492/08.06.2006, în sensul respingerii.

Reiese din cele statuate de Curtea Constituțională că diminuarea cuantumului onorariului avocațial, constituie o prerogativă a judecătorului, pe care o exercită în momentul deliberării asupra cheltuielilor de judecată.

Exercitarea acestei prerogative, nu încalcă art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor omului, din perspectiva egalității armelor ca și garanție privitoare la desfășurarea procesului în mod echitabil.

Principiul egalității armelor privește numai modul în care sunt tratate părțile ca „adversare”, nefiind aplicabil în raporturile dintre părți și tribunal. Or, prerogativa majorării sau diminuării cuantumului onorariului avocațial aparține, potrivit art. 274 alin. 3 Cod proc. civ., instanței.

În sensul celor arătate este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, investită fiind cu soluționarea pretențiilor la rambursarea cheltuielilor de judecată, în care sunt cuprinse și onorariile avocațiale, a statuat că acestea urmează a fi recuperate numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare care au fost în mod real făcute în limita unui quantum rezonabil.

În ce privește cel de al treilea motiv, referitor la aprecierea cuantumului cheltuielilor de judecată de către instanța de apel, acesta nu se încadrează în cele prev. de art. 304 pct. 5 sau 9 C.pr.civ., nefiind vorba de greșita aplicare a unor norme de drept procesual sau substanțial, ci de o apreciere a probelor.

Se solicită instanței de recurs, prin cel de al treilea motiv, reevaluarea probelor, respectiv aprecierea asupra împrejurării dacă munca avocatului era suficientă, raportat la volumul și complexitatea dosarului și activitatea depusă în concret pentru a justifica onorariul încasat în quantum de 5270 lei.

Or, o atare apreciere constituie un aspect de netemeinicie în raport de care, la termenul de judecată din 16.05.2012, curtea a invocat excepția inadmisibilității recursului pârâtului.

Pentru aceste considerente, constatând că motivele vizând faptul că diminuarea onorariului avocațial nu a fost solicitată de reclamantă și că aceasta nu a fost pusă în discuția părților, sunt nefondate, iar motivul vizând faptul că reducerea este nejustificată este inadmisibil, în baza art. 312 alin. 1 Cod proc.civ., recursul pârâtului va fi respins.

Cheltuielile de judecată solicitate și dovedite în recurs de către pârât sunt în cuantum de 5270 lei.

În baza art. 129 alin. 4 Cod proc.civ., la termenul de judecată din 16.05.2012 instanța a pus în discuția reprezentantei pârâtului împrejurarea dacă acest cuantum se justifică raportat la complexitatea muncii îndeplinite.

În temeiul art. 274 alin. 3 Cod proc.civ., curtea va micșora acest onorariu la suma de 500 lei apreciind că cea de 5270 lei este nepotrivit de mare față de criteriul legal al complexității muncii îndeplinite de avocat, astfel:

Așa cum rezultă din conținutul recursului declarat de reclamantă și cum s-a arătat și în prezentele considerente, calea de atac promovată de pârâtă, în cea mai mare parte, este inadmisibilă, aspect care, reprezentanta pârâtului, cu pregătire juridică și experiență practică, a putut să-l ia la cunoștință încă de la data la care motivele recursului au fost comunicate pârâtului – 24.04.2012.

De altfel, reprezentanta pârâtului a și invocat acest aspect, chiar la debutul întâmpinării.

Prin urmare, apărarea față de recursul promovat de reclamantă se impunea a se rezuma la cele trei motive de nelegalitate analizate și în cadrul prezentelor considerente.

Reprezentanta pârâtului a arătat că modul de manifestare al reclamantei în cursul ședinței de judecată contribuie la accentuarea gradului de dificultate a cauzei nu este întemeiată, însă, contactul cu oamenii, cu personalități diferite, comportamente și moduri de manifestare diverse, constituie un specific al activității desfășurate de avocați, prin natura muncii lor. În plus, în cauză, reclamanta nu a fost prezentă în instanță nici la judecarea apelului și nici a recursului, astfel încât, temerea reprezentantei pârâtului în privința unor dezbateri ample, solicitante și obositoare, extinse pe o durată de timp excesivă, s-a dovedit a fi nefondată.

Prin urmare, munca îndeplinită de avocat în prezenta cauză a constituit-o redactarea propriului recurs, pentru care la termenul de judecată din 16.05.2012 reprezentanta pârâtului a arătat explicit că nu solicită cheltuieli de judecată; redactarea întâmpinării la recursul declarat de reclamantă, inadmisibil în cea mai mare parte, potrivit celor anterior arătate; prezența în instanță la termenul de judecată din 16.05.2012 când cauza s-a și judecat și depunerea la dosar a unor decizii de speță, pentru data de 23.05.2012, pentru când a fost amânată pronunțarea.

Valoarea pricinii, ca și criteriu legal ce poate fi luat în considerare de judecător la aprecierea cuantumului onorariului nu poate fi incident în prezenta cauză, întrucât prezentul litigiu nu este unul patrimonial, evaluabil în bani.

Obiectul litigiului îl constituie reîncredințarea minorei B.A.G. în vârstă de 10 ani, încredințată în prezent spre creștere și educare pârâtului, care, potrivit probelor administrate, îi oferă condiții optime pentru creștere și dezvoltare.

Interesul superior al unui copil nu poate fi supus unei evaluări, pentru a da eficiență sintagmei „valoarea pricinii”, nu poate fi cuprins într-o marjă de evaluare, fiind mai presus de orice apreciere patrimonială.

Pentru toate aceste considerente, văzând și dispozițiile art. 312 alin. 1, art. 274 alin. 1 și 3 Cod proc.civ., (Judecător Marta Vitos)

**5. Prețul de piață al apartamentului cumpărat în temeiul Legii nr. 112/1995. constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare prin hotărâri judecătorești irevocabile, pentru încălcarea dispozițiilor art. 9 și 14 din lege. Respingere Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 63/A din 6 iunie 2012**

Prin acțiunea înregistrată sub nr. 902/33 din 20 mai 2009 la Curtea de Apel Cluj, reclamantii M.G., B.N., B.M., B.A.M., B.M., B.C., U.A., U.I., D.O., D.S., S.D., S.C., I.R., I.A. și S.V., l-au chemat în judecată pe pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, solicitând instanței ca prin sentința ce o va pronunța, să dispună obligarea pârâtului la restituirea prețului de piață al apartamentelor ce compun imobilul situat în Cluj-Napoca, P-ța S. nr. 18, cu cheltuieli de judecată.

Prin sentința civilă nr. 455 din 26 noiembrie 2010 a Curții de Apel Cluj Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, s-a admis acțiunea intentată de reclamantii M.G., B.N., B.M., B.A.M., B.M., B.C., U.A., U.I., D.O., D.S., S.D., S.C., I.R., I.A., S.V., cu domiciliul procesual ales la Cabinetele grupate de avocați Turdean Paul și Asociații, respectiv Cluj-Napoca, Calea Dorobanților nr. 14-16, et.7, apartamentul 21, împotriva pârâtului Statul Român prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, cu sediul în București, Sector 5, str. Apollodor nr. 17 și în consecință:

S-a dispus obligarea pârâtului la restituirea către reclamantii, a prețului de piață al apartamentelor situate în Cluj-Napoca, str. B., nr.19, ap.4, 6, 7, 8 și apartamentele situate în Cluj-Napoca, P-ța S. nr.18, nr. 9,10,11,12, conform expertizei efectuate în cauză astfel: către reclamanta M.G. suma de 24000 Euro, sau echivalentul în lei la data plății, reclamantii B.N., B.M., B.A.M. suma de 125000 Euro sau echivalentul în lei la data plății, reclamantului B.M., B.C., suma de 98500 Euro sau echivalentul în lei la data plății, reclamantilor I.A. și I.R. suma de 117670 Euro sau echivalentul în lei la data plății, reclamantilor U.A., U.I., suma de 123 700 Euro sau echivalentul în lei la data plății, reclamantilor D.O., D.S., suma de 130000 Euro sau echivalentul în lei la data plății, reclamantului S.V.. suma de 86500 Euro sau echivalentul în lei la data plății și reclamantilor S.D. și C., suma de 144000 euro sau echivalentul în lei la data plății.

A fost obligat pârâtul la plata către reclamantii a sumei de 8000 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut în esență că apartamentele în litigiu se află situate administrativ în Cluj-Napoca, Piața S. nr. 18, respectiv B. nr. 19, și au trecut în proprietatea Statului Român, în administrarea Sfatului Popular al orașului Cluj, în baza Decretului nr. 92/1950.

În temeiul Legii nr. 112/1995, Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca prin S.C. C. SA Cluj-Napoca, le-a vândut reclamantilor apartamentele pe care le ocupau în calitate de chiriași.

Ulterior, prin decizia civilă nr. 87 din 5.06.2003 a Curții de Apel Timișoara, s-a admis apelul împotriva sentinței civile nr. 120 din 27.03.2001 a



Tribunalului Cluj, care a fost schimbată în sensul că s-a admis acțiunea și s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate de părți, printre care și reclamantul din prezenta cauză cu S.C. C. SA Cluj-Napoca.

Raportat la prevederile art. 50<sup>1</sup> alin. (1) din Legea nr. 10/2001 și a dispozițiilor art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, curtea a reținut că și chiar dacă ar fi existat culpa reclamantilor la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare, ea este nerelevantă în raport de culpa Statului Român, în condițiile în care acesta a creat aparența unei înstrăinări valabile.

Prin decizia nr. 4810 din 19 octombrie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a admis recursul declarat de Satul Român prin Ministerul Finanțelor Publice reprezentat de Direcția Generală a Finanțelor Publice Cluj, Secția comercială de contencios administrativ și fiscal, care a fost casată și s-a trimis cauza spre competență soluționare Tribunalului Cluj, Secția civilă.

Pentru a decide astfel, înalta curte a reținut că prima instanță a soluționat nelegal acțiunea introductivă de instanță ca instanță de contencios administrativ, deși în speță obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie obligarea pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la restituirea prețului de piață al apartamentelor ce compun imobilul situat în Cluj-Napoca, în baza art.50<sup>1</sup> alin. (1) din Legea nr. 10/2001

Cum în speță în mod evident nu ne aflăm în situația atacării unui act administrativ nelegal prin care să se fi produs vătămarea dreptului sau interesului legitim al intimaților-reclamanți și nici în ipoteza unei solicitări de a soluționa în termenul legal o anume cerere ori a unui refuz nejustificat de a rezolva o astfel de cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim, este evident că nu ne aflăm în sfera contenciosului administrativ.

Prin urmare, Curtea de Apel Cluj, Secția de contencios administrativ și fiscal, a pronunțat sentința civilă nr. 455 din 25.11.2010, cu încălcarea regulilor de competență materială, motiv pentru care sentința este nelegală și a fost casată, cu trimiterea cauzei la instanța competentă Tribunalul Cluj, Secția civilă.

Urmare a casării cu trimitere, cauza a fost înregistrată la Tribunalul Cluj, secția civilă, prin sentința civilă nr. 290 din 23 martie 2012, s-a respins acțiunea civilă intentată de reclamantul M.G., B.N., B.M., B.A.M., B.M., B.C., U.A., U.I., D.O., D.S., S.D., S.C., I.R., I.A. și S.V., în contradictoriu cu pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, pentru obligarea la restituirea prețului de piață al apartamentelor ce compun imobilul situat în Cluj-Napoca, Piața S. nr. 18, respectiv intrarea din strada B. nr. 19, jud. Cluj.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut că în baza art. 50<sup>1</sup> alin. (1) din Legea nr. 112/1995, proprietarii ale căror contracte de vânzare-cumpărare au fost anulate, pot solicita restituirea prețului de piață al imobilelor, în situația în care aceste contracte au fost încheiate cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995.

Din probele administrate în cauză, a rezultat că reclamantul în calitate de foști chiriași ai apartamentelor ce compun imobilul situat în Cluj-Napoca, Piața S. nr. 18 și str. B. nr. 19, la apariția Legii nr. 112/1995 au cumpărat apartamentele pe care le dețineau cu titlu de chirie.

Ulterior, prin decizia civilă nr. 87 din 5 iunie 2001 a Curții de Apel Timișoara, s-a admis apelul declarat de reclamanții din acel dosar, împotriva sentinței civile nr. 120/2001 a Tribunalului Cluj, care a fost schimbată în tot, în sensul că a admis acțiunea reclamanților-apelanți de atunci împotriva părților (actualii reclamanți-apelanți), a Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca și S.C. C. SA Cluj-Napoca și în consecință, s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare.

În considerentele acelei decizii, s-a reținut că acele contracte de vânzare-cumpărare s-au încheiat prin fraudă la lege, întrucât au fost încheiate înainte ca procedura de soluționare a cererii de acordare a măsurilor reparatorii formulată de reclamanți să fi fost soluționată. S-a apreciat că atât cumpărătorii cât și vânzătorul, au eludat dispozițiilor art. 9 și 14 din Legea nr. 112/1995 la momentul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare, astfel încât contractele de vânzare-cumpărare au fost încheiate prin fraudă de lege.

Prin urmare, în privința reclamanților, s-a statuat cu autoritate de lucru judecat faptul că au încheiat contractele de vânzare-cumpărare ulterior anulate, prin fraudă la lege, prin încălcarea Legii nr. 112/1995 și cu totală rea-credință, condiții în care reclamanții nu întrunesc cerințele prevăzute de art. 50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001, respectiv aceea de a fi încheiat contractele de vânzare-cumpărare cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995.

O asemenea hotărâre este în acord cu practica CEDO, care i-a apărut doar pe acei chiriași care au dobândit cu bună-credință dreptul de proprietate prin contracte de vânzare-cumpărare ce au fost confirmate irevocabil de instanțe.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamanții, solicitând desființarea ei și reținând cauza spre rejudecare, să se dispună restituirea către reclamanți a prețului de piață al apartamentelor ce compun imobilul situat în Cluj-Napoca, Piața S. nr. 18, intrarea din str. B., achiziționate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 112/1995, cu cheltuieli de judecată.

În motivarea apelului, reclamanții au susținut că sentința apelată este nelegală și netemeinică, deoarece imobilul în care sunt situate apartamentele pentru care se solicită prețul de piață, a fost înscris în CF nr. 2968 Cluj, nr. top 642 și a trecut în proprietatea Statului Român, în administrarea Sfatului Popular al județului Cluj, în temeiul deciziei nr. 3086/213 din 9.09.1959 a Comitetului Executiv al Sfatului Popular al orașului Cluj, iar după intrarea în vigoare a Legii nr. 112/1995, Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca l-a vândut chiriașilor, respectiv apelanților.

În considerentele deciziei civile nr. 325 din 3.04.2007 a Curții de Apel Timișoara, s-a reținut că vânzarea apartamentelor în litigiu în situația în care pentru aceste imobile existau cereri formulate în baza Legii nr.112/1996 nesoluționate de comisie prin hotărâre care să fie supusă controlului judecătoresc, nu se putea realiza, astfel că în mod corect a fost admis apelul reclamanților de către instanța de apel, cu consecința constatării nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare; au fost menținute dispozițiile deciziei nr. 87/05.06.2003 pronunțată de Curtea de Apel Timișoara, prin care s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare.

Nicăieri nu s-a menționat reaua-credință a cumpărătorilor, întrucât partea care a inițiat demersurile de vânzare a apartamentelor, este o unitate controlată

de Statul Român, care a acționat prin intermediul mandatarului S.C. C. SA Cluj-Napoca.

Faptul că moștenitorii fostului proprietar făceau demersuri pentru restituirea imobilului, nu este un motiv pentru a-i sancționa pe reclamantii care au respectat procedura prevăzută de legea în vigoare, în condițiile în care instituțiile statului sunt abilitate să verifice dacă imobilul este revendicat, dacă cel care îl revendică este persoană îndreptățită, dacă imobilul este liber, etc.

Curtea de Apel Timișoara a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare al reclamantei, dar acest fapt nu înlătură culpa majoră a Statului Român, în condițiile în care prin instituțiile abilitate a înțeles să înstrăineze imobilul în favoarea reclamantelor.

În speță, reclamantii erau titulari ai unui contract de închiriere valabil și locuiau în imobilul în litigiu, fiind respectat și termenul prevăzut de art. 14 din Legea nr. 112/1995, precum și celelalte dispoziții, contractele de vânzare-cumpărare fiind anulate pentru alte considerente, astfel că în cauză sunt incidente dispozițiile art. 50 din Legea nr. 10/2001, modificat prin Legea nr. 1/2009, dispoziții potrivit cărora reclamanta este îndreptățită la restituirea prețului de piață al imobilului, stabilit conform standardelor internaționale de evaluare.

Întrucât alte instanțe s-au pronunțat definitiv și irevocabil în acest sens, o decizie în contra reclamantilor ar crea o gravă discriminare ce ar putea fi reparată exclusiv de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Cererea reclamantilor este justificată și potrivit dispozițiilor art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la CEDO, despăgubirea fiind necesar să fie reală, Legea nr. 112/1995 nu face diferența între acte încheiate cu bună-credință sau rea-credință.

În continuare, reclamantii au invocat *Cauza Belașin împotriva României, Cauza Reteanu împotriva României, Cauza Păduraru împotriva României, cauza Sebastian Taub împotriva României, Cauza Porteanu împotriva României, Cauza Ruxandra Ionescu împotriva României și Cauza Radu împotriva României.*

În situația în care se va respinge apelul, apelantii au solicitat în baza art. 50 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, obligarea Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, la restituirea prețului actualizat cu indicele de inflație, plătit pentru achiziționarea imobilelor menționate, aspecte nesoluționate de instanța de fond.

Intimatul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice prin întâmpinare a solicitat respingerea apelului și menținerea ca legală și temeinică a soluției atacate.

Examinând apelul prin prisma motivelor formulate, curtea reține următoarele:

Reclamantii au fost titularii contractelor de închiriere asupra apartamentelor situate în imobilul din Cluj-Napoca, Piața S. nr. 18 și str. B. nr. 19, care a constituit proprietatea tabulară a lui A.V.V. și a soției sale E., după care ulterior s-a transmis moștenitorilor acestora, așa cum rezultă din CF nr. 2968 Cluj-Napoca, nr. top 642.

Anterior, prin decizia nr. 3086 din 9.09.1959 a fostului Comitet Executiv al Sfatului Popular al orașului Cluj, imobilul a trecut în proprietatea Statului Român și în administrarea operativă a Sfatului Popular al orașului Cluj, în baza Decretului nr. 92/1950, ulterior fiind transformat în mai multe apartamente și închiriat.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 112/1995, Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca prin mandatar S.C. C. SA Cluj-Napoca, le-a vândut reclamanților apartamentele închiriate, în calitate de titulari ai contractelor de închiriere.

Prin decizia civilă nr. 87 din 5 iunie 2003 a Curții de Apel Timișoara, menținută prin decizia civilă nr. 325 din 3 aprilie 2007 a aceleiași curți de apel, s-a admis apelul declarat de reclamanții de atunci V.V.M., N.D., Ge.E., G.I., V.V.M., G.A., V.V.D. și V.V.A., împotriva sentinței civile nr. 120 din 27.03.2001 a Tribunalului Cluj, care a fost schimbată în tot, în sensul că s-a admis acțiunea intentată de reclamanții de atunci, împotriva pârâților de atunci (reclamanții din prezentul dosar) S.E., C.Z.Ș., C.O.L., B.E., M.G., C.B.L., B.N., B.M., M.R., B.M., B.C., I.R., I.A., U.A., U.I., D.O., D.S., S.V., S.D., S.C., Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca și S.C. C. SA Cluj-Napoca prin lichidator și în consecință, s-a constatat calitatea reclamanților de moștenitori legali acceptanți după defuncții V.V.A., V.V.E., V.V.M., G.E., G.A., A.V.V. și A.V.V.; s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate în baza Legii nr. 112/1995 între Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca prin mandatar S.C. C. SA Cluj-Napoca și cumărători, astfel: nr. 32467/16.01.1997 cu S.I., nr. 32031/19.12.1996 cu C.Ș.și C.O.L.; nr. 31160/21.11.1996 cu M.G.; nr. 32727/22.01.1997 cu C.B.L.; nr. 31856/17.12.1996 cu B.N., B.M. și M.R.; nr. 31275/26.11.1996 cu B.M. și B.C.; nr. 31278/26.11.1996 cu I.R. și I.A.; nr. 32613/20.01.1997 cu U.A. și U.I.; nr. 33049/25.02.1997 cu D.O. și D.S.; nr. 32114/20.12.1996 cu S.V.; nr. 33228/24.11.1997 cu S.D. și S.C.; s-a dispus rectificarea cărților funciare individuale nr. 122455 Cluj, nr.123559 Cluj, nr. 121160 Cluj, nr.122758 Cluj, nr.126909 Cluj, nr. 121447 Cluj, nr. 120540 Cluj, nr. 120539 Cluj, nr. 123058 Cluj, nr. 121242 Cluj, nr. 121579 Cluj și nr. 124690 Cluj, în sensul radierii dreptului de proprietate al pârâților și intabulării dreptului de proprietate al reclamanților de atunci.

În considerentele acestei decizii, s-a reținut că atât „pârâții persoane fizice în calitate de cumpărători ai apartamentelor în cauză, cât și Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca, în calitate de vânzător, au eludat dispozițiile art. 9 și 14 din Legea nr. 112/1995, astfel încât contractele de vânzare-cumpărare au fost încheiate prin fraudă la lege”, iar „frauda la lege constituie o cauză de nulitate a actului juridic în general, iar în speță ea afectează toate contractele de vânzare-cumpărare încheiate de pârâți”, „în speță, pârâții nu pot invoca buna-credință”, și că „există așadar temeiuri pentru a se constata nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare încheiate de pârâți”.

Având în vedere că prin hotărâri judecătorești intrate în puterea lucrului judecat, s-a stabilit irevocabil că actualii apelanți-reclamanți, au încheiat contractele de vânzare-cumpărare „prin fraudă la lege, cu încălcarea dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995” așa cum s-a consemnat și în considerentele deciziei civile nr. 325 din 3 aprilie 2007 a Curții de Apel Timișoara, prima instanță nu

putea să reanalizeze contractele de vânzare-cumpărare a căror nulitate absolută era constatată deja și să stabilească faptul că ar fi fost încheiate prin fraudă la lege.

Potrivit art. 50<sup>1</sup> alin.(1) din Legea nr. 10/2001, proprietarii ale căror contracte de vânzare-cumpărare, încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile au dreptul la restituirea prețului de piață al imobilelor, stabilit conform standardelor internaționale de evaluare.

Din acest text legal, rezultă că pentru a beneficia de restituirea prețului de piață al apartamentelor, apelanții trebuiau să fi încheiat contractele de vânzare-cumpărare cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, or așa cum am arătat, prin decizia civilă nr. 87/2003 a Curții de Apel Timișoara, menținută prin decizia civilă nr. 325/2007 a aceleiași curți de apel, s-a constatat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare pentru fraudă la lege, reținându-se că au fost încălcate dispozițiile imperative ale art. 9 și 14 din Legea nr. 112/1995.

Prima instanță nu s-a preocupat în mod deosebit de reaua-credință a reclamanților la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare, care într-adevăr, nici nu era relevantă în cauză, față de obiectul acțiunii introductive de instanță, însă prin hotărârile judecătorești irevocabile arătate, s-a reținut în mod neechivoc că actualii reclamanți nu au fost de bună-credință la momentul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare.

Câtă vreme nu este prezentă ipoteza din art. 50<sup>1</sup> alin. (1) din Legea nr. 10/2001, apelanții nu pot invoca nici prevederile art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, sau o așa-zisă discriminare, pentru că într-o altă speță, Curtea de Apel Oradea a admis acțiunea altor reclamanți, deoarece fiecare speță are concretețea ei, iar practica judiciară nu constituie izvor de drept.

Cauzele Răteanu, Păduraru, Sebastian Taub, Porteanu, Ruxandra Ionescu și Radu împotriva României, de asemenea nu sunt în măsură ca prin invocarea lor să ducă la admiterea apelului și schimbarea sentinței în sensul admiterii acțiunii.

La sfârșitul considerentelor apelului, apelanții au plasat un capăt de cerere prin care au solicitat obligarea pârâtului-intimat la restituirea prețului actualizat cu indicele de inflație.

Conform art. 294 alin. (1) teza I-a C.pr.civ., în apel nu se poate schimba calitatea părților, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată și nici nu se pot face alte cereri noi.

Câtă vreme acțiunea introductivă de instanță a fost întemeiată în mod expres pe dispozițiile art. 50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001, respectiv restituirea prețului de piață al apartamentelor, în apel nu se poate schimba cauza și să se solicite prețul actualizat cu indicele de inflație, în baza unui alt temei juridic, respectiv a art. 50 alin. (2) din aceeași lege.

Pentru aceste considerente, în baza art. 296 C.pr.civ., se va respinge ca nefondat apelul reclamanților împotriva sentinței tribunalului, care va fi menținută ca legală și temeinică. (Judecător Traian Dârjan)

**6. Complet constituit dintr-un judecător și doi asistenți  
judiciari. Invocarea nulității pentru că asistenții nu și-au  
consemnat separat opinia. Respingere  
Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 2140 din 9 mai  
2012**

Prin sentința civilă nr. 7250 din 21 decembrie 2011 a Tribunalului Sălaj, s-a luat act de renunțarea la judecata acțiunii intentate de reclamanta C.R. împotriva pârâtului INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ SĂLAJ și a cererii privind efectuarea cuvenitelor menționi în carnetul de muncă.

S-a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtelor S.C. R. SRL BUCUREȘTI și S.C. R. V.I. SRL Zalău.

S-a respins acțiunea precizată, intentată de reclamanta C.R. împotriva pârâtelor S.C. R. SRL și S.C. R. V.I. SRL, având ca obiect încadrarea activității sale desfășurate în perioada 16.07.1976-20.11.1990, în grupa II-a de muncă și eliberarea unei adeverințe în acest sens, constatând lipsa calității procesuale pasive a pârâtelor.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut că prin acțiunea civilă introductivă de instanță, reclamanta i-a chemat în judecată pe pârâții Inspectoratul Teritorial de Muncă Sălaj, S.C. R. SA București și S.C. R. V.I. Zalău, solicitând instanței ca prin sentința ce o va pronunța, să constate că activitatea desfășurată la fosta I. Zalău se încadrează în grupa II-a de muncă în proporție de 100% conform Ordinului nr.50/1990 cu modificările ulterioare și obligarea pârâților să efectueze cuvenitele menționi în carnetul de muncă.

Ulterior, reclamanta a renunțat la judecată față de pârâțul Inspectoratul Teritorial de Muncă Sălaj și cu privire la cererea de efectuare a cuvenitelor menționi în carnetul de muncă.

Perioada în care reclamanta pretinde că a prestat munca în categoria a II-a de muncă, a fost desfășurată la S.C. I. SA Zalău, care a intrat în lichidare voluntară, astfel că activul ei patrimonial denumit „platforma industrială I. situată în loc. Zalău, B-dul Mihai Viteazul nr. 58, jud. Sălaj, intabulat în CF nr. 8452 a localității Zalău”, a fost cumpărat la licitația publică din 2 noiembrie 2004 de pârâta S.C.R. SA București.

Prin același contract de vânzare-cumpărare, la art. 4 lit. c), cumpărătoarea și-a asumat obligația de a prelua arhiva societății, în conformitate cu dispozițiile art. 18 din Legea nr. 16/1996.

Ca urmare a finalizării procedurii de lichidare voluntară, prin sentința civilă nr. 475 din 16.03.2009 a Tribunalului Sălaj, s-a închis procedura falimentului și s-a dispus radierea S.C. I. SA din evidențele Registrului Comerțului.

Raportat la prevederile art. 40 din Decretul nr. 31/1954, în cazul S.C.I. SA Zalău, a avut loc o dizolvare, prin care aceasta a încetat ca persoană juridică, iar la data înregistrării acțiunii, nu mai exista ca subiect de drept.

Pârâta S.C. R. SA București în calitate de achizitoare a unuia din bunurile ce au făcut parte din activul societății, nu a devenit continuatoarea societății radiate, astfel că obligațiile care îi reveneau societății angajatoare a reclamantului, S.C. I. SA Zalău, nu au fost transferate către pârâtă, situație în care nu se poate stabili vreo obligație în sarcina pârâtelor.

În ceea ce privește încadrarea în grupa a II-a de muncă, prima instanță a reținut că în baza Legii nr. 3/1977 și art. 2 din Decretul-lege nr. 68/1990, s-a emis Ordinul nr. 50/1990, care prevede că în grupa I-a de muncă se încadrează locurile de muncă, activitățile și categoriile profesionale cuprinse în anexa 1, iar în grupa a II-a de muncă se încadrează locurile de muncă, activitățile și categoriile profesionale cuprinse în anexa 2.

Conform art. 6 din acest ordin, nominalizarea persoanelor care se încadrează în grupele I și II de muncă, se face de către conducerea unităților împreună cu sindicatele libere din unități, ținându-se seama de condițiile deosebite de muncă concrete în care își desfășoară activitatea persoanele respective.

Ulterior, Legea nr. 19/2000 a suprimat clasificarea privind încadrarea locurilor de muncă pe grupe și constituie o nouă clasificare a acestora în condiții normale, deosebite sau speciale. Prin urmare, obligația de încadrare în grupe de muncă a activității îi incumbă angajatorului, care împreună cu reprezentanții sindicatului trebuiau să nominalizeze persoanele care se încadrează în grupele I și II.

Potrivit art. 7 din Ordinul nr. 50/1990, încadrarea în grupele I și II de muncă se făcea proporțional cu timpul efectiv lucrat la locurile de muncă incluse în aceste grupe, cu condiția ca pentru grupa I personalul să lucreze cel puțin 50%, iar pentru grupa II cel puțin 70% din programul de lucru. Perioada de timp în care o persoană avea sarcina să lucreze integral sau o parte din programul de muncă în astfel de locuri, se stabilea prin dispoziția conducerii unității sau prin prevederile legale care reglementează atribuțiile de serviciu ce revin fiecărei persoane în raport cu funcția îndeplinită.

O dată cu încetarea ființei societății angajatoare S.C. I. SA ZALĂU, obligațiile care îi incumbau acesteia, au încetat să mai existe, prin stingerea pasivului.

Reclamanta a solicitat însă ca încadrarea activității sale în grupe de muncă să se facă în contradictoriu cu pârâtele, arătând că acestea sunt deținătoarele de fapt ale arhivei fostei societăți.

Faptul că pentru efectuarea expertizei, expertul ar fi fost nevoit să se deplaseze în incinta S.C. R. V.I. Zalău, nu este în măsură a-i conferi acestei pârâte calitate procesuală pasivă; calitatea de deținător al arhivei, nu duce la concluzia existenței unei identități între pârât și cel obligat în raportul juridic de încadrare în grupe de muncă a activității reclamantei.

Eliberarea adevărului prin care să se constate că reclamanta a desfășurat la fosta I. Zalău se încadrează în grupa a II-a de muncă, are caracter accesoriu față de soarta cererii principale care se referă la încadrarea în grupe de muncă și nu are legătură cu deținerea arhivei.

Împotriva acestei sentințe, a declarat recurs reclamanta, solicitând admiterea excepției nulității sentinței, admiterea recursului, casarea sentinței atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare aceluiași tribunal.

În motivarea recursului, s-a susținut că în ceea ce privește excepția nulității hotărârii, din interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (1) și (2) din Legea nr. 304/2004, rezultă că litigiile de muncă sunt soluționate de complete specializate, expres stabilite de lege, formate dintr-un judecător și 2 asistenți judiciari.

Lipsa opiniei asistenților judiciari din hotărârea atacată poate însemna faptul că asistenții judiciari nu au participat la deliberare, ceea ce atrage nulitatea hotărârii.

Referitor la admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a părâtelor, recurenta a arătat că în urma lichidării voluntare din anul 2004 a S.C. I. SA ZALĂU, platforma ei industrială și arhiva acesteia au fost preluate de părâta S.C. R. SRL București.

În art. 4 pct. c) din contractul autentic de vânzare-cumpărare încheiat sub nr.10.017 din 2.11.2004, s-a prevăzut că cumpărătorul se obligă să preia arhiva societății, în conformitate cu art. 18 din Legea nr. 16/1996.

Întrucât arhiva fostei S.C. I. SA Zalău a rămas la S.C. R., reclamanta este îndreptățită să beneficieze de protecția drepturilor decurgând din muncă, întrucât transferarea dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile, date fiind clauzele contractului de vânzare-cumpărare, echivalează cu un transfer al unei părți a societății.

În calitate de deținătoare a arhivei societății, intimata se substituie în obligația fostului angajator de a elibera toate documentele care atestă calitatea de salariat al reclamantei.

Pârâtei îi revine în baza Legii nr. 16/1996 și a Ordinului nr. 590/2008, obligația de a-i elibera reclamantei o adeverință referitoare la vechimea și condițiile de muncă, salariile și sporurile, deoarece este în continuare deținătoarea documentelor cu valoare practică referitoare la stagiile de cotizare pentru asigurările sociale, ale societății în cadrul căreia a fost salariat reclamanta.

Pârâta a recunoscut prin întâmpinare că arhiva fostei I. Zalău a fost lăsată în această locație în proprietatea R. și a efectuat acte de dispoziție cu privire la această arhivă, așa cum rezultă din adresa nr. 634/2006.

În mod inexplicabil prima instanță a ignorat prevederile Ordinului nr. 590/2008 al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse.

Tot prin întâmpinare, pârâta a recunoscut că documentele necesare eliberării adeverinței sunt păstrate în clădirea societății.

Referitor la capătul de cerere având ca obiect încadrarea activității desfășurate în grupa II de muncă, prima instanță a reținut că prin încetarea ființei societății angajatoare, obligațiile care îi incumbau au încetat să mai existe, prin stingerea pasivului, or este inacceptabil ca sute de persoane, foști angajați ai S.C. I. Zalău să nu își poată valorifica drepturile salariale doar pentru faptul că fostul angajator nu mai există.

Stabilirea perioadei de activitate desfășurate în locurile de muncă și a activităților ce se încadrează în grupa I și II de muncă în vederea pensionării, se face pe baza înregistrărilor din carnetul de muncă sau pe baza scriptelor și actelor



oficiale existente la angajator, care să ateste o situație lipsită de echivoc și care să privească întregul program de lucru al salariatului, reieșit din fișa postului și specificul meseriei și funcției în care a fost încadrat la angajare.

Nerespectarea de către unitate a procedurii prevăzute de Ordinul nr. 50/1990, nu-i poate fi imputată reclamantei și nu poate duce la pierderea dreptului acesteia de a solicita să se constate că activitatea desfășurată de ea într-o anumită perioadă se încadrează în grupa II de muncă, ținând seama de condițiile deosebite de muncă concrete în care și-a desfășurat activitatea.

Ordinul nr. 50/1990 nu a nominalizat activitățile sau locurile de muncă, ci numai meseriile salariaților încadrați și pentru a corecta încadrarea într-o grupă sau alta în raport de nominalizările făcute de patronat și sindicat, reclamantul are dreptul să solicite constatarea existenței sau inexistenței dreptului la grupa de muncă.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 87 din 1.06.1999, s-a admis excepția neconstituționalității dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Decretul nr. 68/1990 pentru înlăturarea unor inechități și s-a recunoscut beneficiul și posibilitățile valorificării unor drepturi convenite și câștigate în perioada când toate aceste categorii de persoane au lucrat în aceleași condiții, aflându-se într-o situație identică, ceea ce impune și tratament juridic identic.

Reclamanta are dreptul de acces la tribunal, în baza art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a art. 21 din Constituție.

Pârâtele S.C. R. SRL București și S.C. R. V.I. SRL Zalău prin întâmpinări depuse la dosar, au solicitat respingerea recursului.

Examinând recursul prin prisma motivelor invocate, curtea reține următoarele:

1. În ceea ce privește *excepția nulității sentinței*, pe motiv că opinia asistenților judiciari nu ar fi fost consemnată în hotărâre recurată, curtea reține că aceasta este neîntemeiată.

Sentința civilă atacată a fost pronunțată de un complet specializat, compus dintr-un judecător și doi asistenți judiciari.

Potrivit art. 55 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, „asistenții judiciari participă la deliberări cu vot consultativ și semnează hotărârile pronunțate. Opinia acestora se consemnează în hotărâre, iar opinia separată se motivează”.

Nu există nicio urmă de îndoială cu privire la participarea asistenților judiciari la soluționarea cauzei, câtă vreme ei figurează în practica hotărârii și au semnat minuta sentinței, iar ulterior au semnat hotărârea redactată.

Asistenții judiciari nu au avut opinie separată, caz în care desigur că ar fi avut obligația să și-o redacteze și motiveze.

Referitor la consemnarea opiniei asistenților judiciari în hotărâre, în mod evident este îndeplinită și această condiție, în speță opinia asistenților judiciari fiind comună sau aceeași cu a judecătorului, din moment ce au semnat minuta și hotărârea.

A le pretinde asistenților judiciari să își redacteze opinia lor separat, în continuarea minutei redactate de judecător, atunci când ea corespunde integral cu opinia judecătorului, pe care să o dubleze, denotă un formalism exagerat, care nu este în spiritul dispozițiilor legale incidente.

La rândul său, art. 258 alin. (1) C.pr.civ. prevede că „după ce s-a întrunit majoritatea, se va întocmi de îndată dispozitivul hotărârii care se semnează, sub sancțiunea nulității, de către judecători și în care se va arăta, când este cazul, opinia separată a judecătorilor aflați în minoritate”.

Din coroborarea prevederilor art. 258 alin.(1) C.pr.civ. cu cele ale art. 55 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, rezultă că atunci când completul de judecată are o compunere colectivă - inclusiv în cazul participării asistenților judiciari, - iar opinia acestora este unanimă, ea se consemnează o singură dată în minuta (dispozitivul) hotărârii, iar nu de 3 ori sau de 5 ori după caz, aceeași opinie, în funcție de numărul membrilor completului de judecată.

Prin urmare, prin consemnarea opiniei asistenților judiciari în același înscris cu opinia judecătorului, în speță opiniile tuturor membrilor completului de judecată fiind identice, nu i s-a adus reclamantei nicio vătămare care să nu poată fi înlăturată decât prin anularea hotărârii, așa cum pretind dispozițiile art. 105 alin. (2) C.pr.civ.

2.După ce reclamanta a renunțat la judecată față de pârâțul Inspectoratul Teritorial de Muncă Sălaj, în mod legal prima instanță a respins acțiunea acesteia față de pârâtele S.C. R. SRL București și SC R. V.I. Zalău, pentru lipsa calității procesuale pasive.

Reclamanta a solicitat prin acțiunea introductivă de instanță, să se constate că activitatea desfășurată la S.C. I. SA ZALĂU în perioada menționată, se încadrează în grupa II-a de muncă, în timp ce al doilea capăt de cerere este accesoriu celui dintâi.

Este adevărat că prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 10017 din 2 noiembrie 2004, S.C. I. SA ZALĂU i-a vândut pârâtei S.C. R. SA București Platforma industrială intabulată în CF nr. 8452 Zalău.

Prin încheierea acestui contract, pârâtele nu au devenit continuatoare ale personalității juridice a S.C. I. SA Zalău, societate comercială radiată din Registrul Comerțului, căreia să îi preia drepturile și obligațiile.

Chiar dacă în art. 4 lit. c) din contractul de vânzare-cumpărare, s-a înserat clauza potrivit căreia „cumpărătorul se obligă să preia arhiva societății în conformitate cu dispozițiile art. 18 din Legea nr.16/1996”, pârâtele nu au competența să facă încadrarea reclamantei în grupa de muncă solicitată și să îi facă mențiunea corespunzătoare în carnetul de muncă, respectiv să îi elibereze o adeverință din care să rezulte că munca desfășurată în perioada menționată.

Conform art. 18 din Legea nr. 16/1996:

„În cazul desființării, în condițiile legii, a unui creator de documente, persoana juridică, fără ca activitatea acestuia să fie continuată de altul, documentele cu valoare istorică, în sensul prevederilor art. 2, cât și cele cu valoare practică, în baza cărora se eliberează copii, certificate și extrase privind drepturile referitoare la stagiile de cotizare la asigurări sociale ale cetățenilor, vor fi preluate de Arhivele Naționale sau de direcțiile județene ale Arhivelor Naționale.

Documentele cu valoare practică prevăzute la alin. 1 se preiau după înființarea în cadrul Arhivelor Naționale și al direcțiilor județene ale Arhivelor Naționale a unor structuri specializate, cu asigurarea, în condițiile legii, a resurselor umane și logistico-financiare necesare.

Documentele cu valoare practică, în baza cărora se eliberează copii, certificate și extrase privind drepturile cetățenilor referitoare la stagiile de cotizare în sistemul public de pensii, aflate la casele teritoriale de pensii, se preiau, în condițiile alin. 2, pe bază de inventar și proces-verbal de predare-preluare, întocmite potrivit modelelor prevăzute în anexele nr. 2 și 3.

Asigurarea structurilor specializate prevăzute la alin. 2 se realizează cu încadrarea în numărul de posturi și credite bugetare aprobate Ministerului Administrației și Internelor, prin legile bugetare anuale”.

Cu toate că arhiva fostei S.C. I. SA ZALĂU se află într-o încăpere situată în perimetrul spațiului pârâtelor, acestea sunt doar depozitarele materiale, deținătoarele faptice ale arhivei, pe când deținătorul ei juridic este Direcția județeană Sălaj a Arhivelor Naționale.

În art. 6 din Ordinul nr. 50/1990 s-a prevăzut că nominalizarea persoanelor care se încadrează în grupele I și II de muncă se face de conducerea unităților împreună cu sindicatele libere din unități, ținându-se seama de condițiile deosebite de muncă concrete în care își desfășoară activitatea persoanele respective, procedură ce nu a fost urmată în cazul reclamantului, deși un astfel de demers s-a întreprins cu privire la încadrarea în grupele de muncă a salariaților care într-adevăr au desfășurat activitate în locurile de muncă ce se încadrează în grupele I și II de muncă, pe vremea când funcționa SC I. SA Zalău.

Legea nr. 19/2000, a suprimat clasificarea privind încadrarea locurilor de muncă pe grupe.

Ordinul nr. 590/2008 nu le conferă pârâtelor calitate procesuală pasivă în ceea ce privește încadrarea reclamantei în grupa de muncă solicitată, ele ar putea fi eventual obligate să elibereze simple adeverințe după înscrisurile depozitate în incinta lor, iar nu la acte ce presupun prelucrarea datelor din înscrisurile deținute în fapt și calificarea juridică a unor perioade de muncă, ceea ce presupune o specializare adecvată și o responsabilitate deosebită ce nu le-a revenit în baza contractului prin care au cumpărat o parte a platformei industriale.

Însăși reclamanta prin acțiunea introductivă de instanță, a solicitat încuviințarea efectuării unui raport de expertiză de către un expert specializat în protecția muncii, care să stabilească dacă în perioada menționată de reclamantă, aceasta și-a desfășurat activitatea în condiții ce se încadrează în grupa a II-a de muncă, recunoscând astfel indirect că pârâtele nu sunt abilitate ca prin personalul lor să stabilească încadrarea reclamantului în grupa solicitată.

Cum costurile administrării unei asemenea probe ce ar trebui avansate la început de reclamantă, s-ar putea dovedi foarte împovărătoare, fără să existe previzibilitatea admiterii pe fond a acțiunii, deoarece trebuie analizate condițiile concrete în care s-a desfășurat munca în toată perioada arătată, curtea se va abține să îi indice reclamantei pe cine să cheme în judecată în calitate de pârât, limitându-se la cadrul procesual deja stabilit.

Dreptul de acces liber la justiție garantat de art. 21 din Constituție și de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nu este încălcat în speță, câtă vreme reclamantă, în baza principiului disponibilității, nu a chemat în judecată persoanele juridice care să justifice calitatea procesuală pasivă, sau mai exact, nu și-a îndeplinit

obligația lui de a identifica persoana care să aibă legitimare procesuală pasivă, raportat la obiectul acțiunii introductive de instanță.

Dreptul de acces la justiție nu presupune în mod automat și admiterea acțiunii față de orice persoană pe care reclamantul în baza principiului disponibilității, dar în mod arbitrar și-o alege ca pârât, numai pentru a se asigura formal contradictorialitatea procesului.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 304 pct. 2,5,9, art. 304<sup>1</sup> și art. 312 alin. (1) C.pr.civ., se va respinge recursul ca nefondat. (Judecător Traian Dârjan)

**7. Pensionar militar. Decizie de reducere a pensiei în temeiul Legii nr. 119/2010. Analizarea raportului de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele de realizare**

***Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 2396 din 14 mai 2012***

*În urma deliberării, reține că prin cererea înregistrată sub nr. de mai sus, reclamantul M.S. în contradictoriu cu pârâții CASA SECTORIALA DE PENSII A MINISTERULUI APARARII NATIONALE si MINISTERUL APARARII NATIONALE, a solicitat anularea Deciziei nr. 91686/31.12.2010 privind recalcularea pensiei de serviciu si restabilirea situației anterioare acesteia în sensul repunerii în drepturile legal dobândite prin Decizia nr. 0198099/02.08.2008 si restituirea sumelor reținute.*

*La data de 26.01.2012, prin sentința civilă nr. 824/2012, pronunțată de Tribunalul Cluj, s-a admis acțiunea formulată de reclamantul M.S., în contradictoriu cu pârâții CASA SECTORIALĂ DE PENSII A MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE si MINISTERUL APARARII NATIONALE.*

S-a constatat nulitatea Deciziei nr.91686/31.12.2010 emisa de Direcția financiar-contabila din cadrul Ministerului Apărării Naționale si s-a dispus repunerea părților in situația anterioara emiterii acestei decizii.

Au fost obligați pârâții, în solidar, la plata către reclamant a sumei de 400 lei cu titlu de cheltuieli de judecata.

*Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că prin Decizia nr. 91686/31.12.2010, emisă în baza Legii nr. 119/2010 si art. 14 alin.1 din HG nr. 735/2010, s-a stabilit în favoarea reclamantului o pensie în cuantum de 2079 lei .*

S-a apreciat că această decizie este lovită de nulitate absolută având în vedere că a fost emisă în baza art. 14 alin.1 din HG nr. 735/2010 care la data emiterii deciziei era suspendată.

De asemenea, s-a mai reținut că sunt întemeiate argumentele reclamantului referitoare la încălcarea art. 1 din protocolul 1 la CEDO și a principiului nediscriminării.

Potrivit dispozițiilor art. 274 Cod de procedură civilă pârâții au fost obligați în solidar la plata cheltuielilor de judecată în cuantum de 400 lei.

*În termen legal, au declarat recurs pârâții Ministerul Apărării Naționale și Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Apărării Naționale.*

În motivarea recursului, s-a invocat că reclamantului i s-a păstrat în plată, conform OUG nr.1/2010 cuantumul pensiei militare de stat, nefiind posibilă prin urmare, repunerea părților în situația anterioară, subsecvent măsurii de anulare a deciziei atacate.

În baza aceluiași act normativ reclamantului i-a fost emisă o decizie de revizuire a pensiei cu luarea în considerare a veniturilor efectiv realizate, astfel încât decizia de recalculare a pensiei a rămas fără obiect.

La momentul emiterii deciziei de recalculare HG nr.735/2010 nu era suspendată de către guvern, recurenții având obligația respectării sale.

Nu sunt incidente normele Legii nr.263/2010, reținute de prima instanță ca fiind încălcate, deoarece decizia de recalculare a fost emisă în baza Legii nr.119/2010, care face trimitere la Legea nr.19/2000.

Nu este posibilă repunerea părților în situația anterioară deoarece Legea nr.164/2001 și Legea nr.19/2000 erau abrogate de la data pronunțării hotărârii.

Principiul proporționalității nu a fost încălcat.

*Prin întâmpinarea formulată, reclamantul M.S. s-a opus admiterii recursului.*

*În probațiune s-au depus înscrișuri.*

*Recursul este parțial fondat.*

Prin art.1 lit. b din Legea nr. 119/2010, privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, pensiile militare de stat au devenit pensii în înțelesul Legii nr.19/2000, calculate pe baza veniturilor realizate.

În aplicarea acestui act normativ, Ministerul Apărării Naționale a emis în luna decembrie 2010 decizia contestată prin care, începând cu data de 1 ianuarie 2011, s-a stabilit în favoarea reclamantului pensia de asigurări sociale, care înlocuia pensia militară de stat stabilită în temeiul Legii nr. 164/2001.

Curtea constată că nu este incidentă soluția respingerii acțiunii ca rămasă fără obiect în raport de păstrarea temporară în plată a pensiei militare de stat în baza OUG nr. 1/2011. Deși prezentul litigiu este generat de nemulțumirea reclamantului privitor la noul cuantum al pensiei, acest cuantum este însă rezultatul procesului de recalculare efectuat în baza Legii nr. 119/2010. Prin urmare, ceea ce contestă, în primul rând, reclamantul este „recalcularea” drepturilor de pensie, respectiv trecerea de la pensia militară de stat, stabilită potrivit unor criterii care nu au în vedere principiul contributivității, la o pensie care se grefează pe un alt mod și bază de calcul.

*În analiza pe fond a prezentului recurs, Curtea de Apel va reține următoarele repere cu caracter obligatoriu, stabilite prin decizii ale Curții Constituționale, ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale Curții Europene a Drepturilor Omului:*

*În ceea ce privește controlul de constituționalitate al Legii nr.119/2010, exercitat în temeiul art.146 lit. a din Constituție, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, Curtea Constituțională a statuat că prevederile art. 1-5 și 12 din Legea nr. 119/2010 sunt constituționale, în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2) - neretroactivitatea legii, art. 16 - egalitatea în drepturi, art. 44 - dreptul de proprietate privată, art. 47 alin. (1) - nivelul de trai și dreptul la pensie, art. 53 - restrângerea exercițiului unor drepturi, art. 135 alin. (2) lit. f) privind obligația statului de a asigura crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.*

Curtea Constituțională a pronunțat și Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010 prin care s-a constatat constituționalitatea dispozițiilor art. 1 lit. a), b), d)- i) și art. 2-12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor; s-a analizat din nou legea criticată pe temeiul neretroactivității, dar și în baza art. 20 din Constituție raportat la art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (dreptul la respectarea "bunurilor") și art. 53 (restrângerea exercițiului unor drepturi), critici care au fost înlăturate.

Această orientare a instanței constituționale a fost exprimată și cu ocazia soluționării unor excepții de neconstituționalitate în cauze generate de aplicarea Legii nr.119/2010 - ex. Decizia nr.1579/13.12.2011.

*În ceea ce privește recursul în interesul legii referitor la aplicarea Legii nr.119/2010*, Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 29/12.12.2011 (aplicabilă pentru identitate de rațiune și în cazul recalculării pensiilor militare de stat, așa cum rezultă în mod expres din considerentele deciziei) a concluzionat, pe baza aspectelor analizate de către Curtea Constituțională prin Deciziile nr. 871 și nr. 873/2010 cu privire la neretroactivitatea legii și la discriminare, reținând următoarele:

„(...)Instanțele judecătorești nu erau în drept să facă aprecieri asupra unor critici de neconstituționalitate, sub aspectul respectării principiului neretroactivității legii, formulate de părțile din litigiile deduse judecării și care au fost soluționate diferit.

Instanțele de drept comun ar fi fost îndrituite la o evaluare separată a chestiunii retroactivității legii numai în cazul în care această analiză se impunea în mod distinct, din perspectiva Convenției europene a drepturilor omului, altfel decât în contextul "ingerinței" în analiza de convenționalitate în baza art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Însă, în jurisprudența Curții Europene o problemă de retroactivitate a legii este atașată, de regulă, unei plângeri ținând de dreptul la un proces echitabil în temeiul art. 6 alin. (1) din Convenție (ca de exemplu în Cauza Maggio ș.a. împotriva Italiei din 31 mai 2011), premisă care, în contestațiile formulate împotriva deciziilor de recalculare a pensiilor speciale în baza Legii nr. 119/2010, nu era îndeplinită, întrucât în cursul judecării acestor plângeri nu a intervenit intempestiv un alt act normativ care să afecteze în mod decisiv soarta procesului; pe de altă parte, neretroactivitatea Legii nr. 119/2010 în raport cu legile prin care aceste pensii speciale au fost stabilite inițial (conform statutelor profesionale ale categoriilor de persoane vizate) a fost deja constatată prin deciziile Curții Constituționale anterior menționate, instanța constituțională fiind unica autoritate de jurisdicție constituțională în România, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată.

În mod similar, nici referitor la discriminare instanțele de drept comun nu puteau face reevaluări în temeiul art. 16 din Constituție, iar perspectiva analizei în baza art. 14 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ar fi presupus stabilirea premisei că standardul european este superior standardului constituțional, ceea ce nu poate fi reținut, față de împrejurarea că, dintre

categoriile de pensionari cu pensii speciale, doar magistrații au fost exceptați în urma constatării neconstituționalității prevederilor art. 1 lit. c) din Legea nr. 119/2010 (în forma supusă controlului exercitat de Curtea Constituțională pe calea obiecției de neconstituționalitate), în raport cu art. 124 alin. (3) și art. 132 alin. (1) din Constituție, iar nu prin afirmarea și asumarea ab initio a intenției legiuitorului de a excepta prin legea nouă această categorie de la măsura recalculării pensiei speciale.

În plus, în temeiul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (art. 14 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional), numai o susținere de tratament inegal, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, între persoane aflate în cadrul aceleiași categorii de beneficiari de pensii speciale (cuprinse în cadrul unei scheme profesionale identice la momentul stabilirii pensiei de serviciu, deci aflate în situații analoge) ar fi fost una care ar fi permis instanțelor o analiză care să nu se suprapună celei a Curții Constituționale(...)"

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție a efectuat o analiză de compatibilitate cu art.1 din Protocolul nr.1, adițional la Convenție.

„(...)În ce privește existența unui "bun" sau "interes patrimonial", în sensul autonom al art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în mod unanim instanțele au constatat că aceasta se verifică în patrimoniul reclamantilor care, înainte de adoptarea Legii nr. 119/2010 și a recalculării pensiilor speciale pe care aplicarea acesteia a presupus-o, se puteau prevala de garanțiile oferite de art. 1 din Protocol nr. 1 adițional la Convenție.

Ca situație premisă comună în acest segment al pensiilor speciale, pensiile de serviciu au fost stabilite și recunoscute de legiuitorul român pentru anumite categorii socioprofesionale, enumerate în art. 1 din Legea nr. 119/2010, acestea fiind compuse dintr-o parte contributivă (identică celei calculate în baza sistemului public de asigurări sociale de drept comun în reglementarea Legii nr. 19/2000, în prezent abrogată și înlocuită cu Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice), ce se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, și o parte necontributivă, care se achita de la bugetul de stat.

Așa cum s-a stabilit prin Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, aceste pensii speciale au fost concepute de legiuitor nu cu titlu de privilegiu, ci au fost justificate în mod obiectiv și constituiau o compensație parțială a inconvenientelor ce au rezultat din rigoarea statutelor speciale cărora trebuie să li se supună fiecare dintre categoriile socioprofesionale avute în vedere de acestea: militari, polițiști, funcționari publici cu statut special, personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personal diplomatic și consular, funcționari parlamentari, senatori și deputați, personal aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă, personalul Curții de Conturi.

Același legiuitor, în anul 2010, în scopul reformării sistemului de pensii, pentru reechilibrarea acestuia, în vederea eliminării inechităților din sistem și având în vedere situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul (deci, atât bugetul de stat, cât și bugetul asigurărilor sociale de stat), a

prevăzut recalcularea pensiilor speciale, stabilind că acestea devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000.

Aplicarea acestui act normativ (Legea nr. 119/2010) a avut ca efect imediat reducerea cuantumului sumelor aflate în plată cu titlu de pensii de serviciu, emiterea unor decizii de recalculare cuprinzând noul cuantum, plătit în viitor, situație în care cei vizați au promovat cereri în justiție prin care au solicitat anularea acestor decizii de recalculare și menținerea în plată a deciziilor în cuantumul anterior, pentru motivul încălcării dreptului lor de proprietate, astfel cum este ocrotit în sistemul Convenției europene a drepturilor omului prin art. 1 din Primul Protocol adițional.

Ca atare, jurisdicțiile naționale au analizat plângerile formulate în raport cu prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (sau art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție).

În mod corect instanțele au constatat că pensiile de serviciu, stabilite în temeiul actelor normative speciale în baza cărora cei vizați le încasau, reprezintă un "interes patrimonial" ce intră în sfera de protecție a art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât sub aspectul părții contributive (partea achitată de la bugetul asigurărilor sociale de stat), cât și sub aspectul părții necontributive (care se suporta de la bugetul de stat). În acest sens, Înalta Curte are în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în Cauza Stec ș.a. împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din 12 aprilie 2006, Cauza Rasmussen împotriva Poloniei din 28 aprilie 2009 (§ 71), Cauza Kjørtan Asmundsson împotriva Islandei din 12 octombrie 2004 (§ 39) etc.

Totodată, instanțele de judecată au apreciat unanim că, întrucât prin adoptarea și aplicarea dispozițiilor Legii nr. 119/2010 pensiile speciale au devenit pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000, iar titularii de pensii speciale au devenit titulari de pensii de asigurări sociale de stat, cu consecința diminuării cuantumului pensiei până la limita corespunzătoare unui beneficiu contributiv, statul suprimând achitarea părții necontributive (suportată până atunci de la bugetul de stat), această lege reprezintă o "ingerință" din perspectiva respectării dreptului de proprietate al reclamantilor, în raport cu art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Sub acest aspect este avută în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în Cauza Rasmussen împotriva Poloniei din 28 aprilie 2009 (§ 71), Cauza Aizpurua Ortiz ș.a. împotriva Spaniei din 2 februarie 2010 (§ 48), Cauza Kjørtan Asmundssen împotriva Islandei din 12 octombrie 2004 (§ 39 și 40).

Pentru ca ingerința să nu conducă la încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ea trebuie să fie legală, să urmărească un scop legitim și să respecte un rezonabil raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit a fi realizat.

Din perspectiva acestor condiții, Înalta Curte constată că în mod unanim instanțele au reținut că ingerința este legală, întrucât este reglementată de Legea nr. 119/2010, și urmărește un "scop legitim", de utilitate publică, în



deplină concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (de exemplu, Cauza Wieczorek împotriva Poloniei din 8 decembrie 2009, § 59), constând în necesitatea reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel de asigurări sociale.

Înalta Curte constată însă că analiza cerinței privind existența "raportului rezonabil de proporționalitate" a fost sursa practicii neunitare ce a condus la inițierea prezentului recurs în interesul legii, întrucât instanțele nu au aplicat testul justului echilibru în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărei cauze; pe de altă parte, nici "ingerința" nu a fost analizată în toate cazurile din perspectiva "dreptului la respectarea bunurilor" (regula generală și, totodată, prima normă din art. 1 din Protocolul nr. 1), ci precum o încălcare de tipul "privării de proprietate" (cea de-a doua normă din același text).

Astfel, prin recalcularea pensiilor speciale, cei vizați și-au văzut limitat dreptul cu sume diferite care se încadrează procentual între 30% și 80%, uneori chiar mai mult, ca efect al suprimării beneficiului ce reprezenta suplimentul acordat de la bugetul de stat (deci, cu partea necontributivă) care a variat de la o categorie profesională la alta, iar în cadrul aceleiași categorii, de la o persoană la alta, potrivit condițiilor prevăzute de legea ce definea fiecare statut profesional în parte și calificarea fiecărui beneficiar pentru obținerea pensiei speciale; din analiza jurisprudenței atașate recursului în interesul legii se constată însă că instanțele judecătorești nu au stabilit în mod riguros, în concret, acest element ce reprezintă o circumstanță importantă în identificarea premiselor de analiză a raportului de proporționalitate, fiind util a se observa proporția reducerii beneficiului social în discuție pentru reclamantul cauzei, iar nu indicarea unei marje generale a diminuării pensiilor speciale pentru toate categoriile de persoane vizate de Legea nr. 119/2010.

Or, instanța europeană însăși, în aplicarea acestui test de proporționalitate, analizează situația reclamantului din fiecare cauză, determină anumite circumstanțe particulare în plângerile pe care le soluționează, se raportează în mod necesar la situația de fapt pe care ea însăși a reținut-o în legătură cu respectiva plângere și, numai pe baza acestui ansamblu de constatări, conchide asupra raportului de proporționalitate, fără a stabili vreodată o concluzie cu caracter general, chiar referitoare la o anumită categorie vizată de "ingerință", în afara statutului de "victimă" (dacă se au în vedere cauzele cu mai mulți reclamanti - de exemplu, Aizpurua Ortiz ș.a. împotriva Spaniei). Apoi, se reține că raportul de proporționalitate este compromis dacă acel reclamant suportă o sarcină individuală excesivă, exorbitantă, care excedează marjei de apreciere a statului în reglementarea aspectelor legate de politica sa socială (marjă care, în acest domeniu, este una extensivă); asemenea concluzii sunt stabilite, de exemplu, când reclamantul este lipsit total de respectivul beneficiu social ori când acestuia i-au fost suprimate integral mijloacele de subsistență.

În același timp, fără a fi limitative, în ansamblul circumstanțelor obiective de analiză, ar putea fi avute în vedere criterii precum indemnizația socială pentru pensionari (prevăzută de art. 7 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar) ori pensia

medie lunară, după cum vor trebui identificate circumstanțele particulare ale cauzei.

Este esențial a se constata că în privința fiecărui reclamant în parte a fost depășit un anumit "prag de dificultate" pentru ca instanța europeană însăși să constate o încălcare a drepturilor ocrotite de art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (cum se reține, de exemplu, în Decizia asupra admisibilității în Cauza Hasani împotriva Croației).

Totodată, este necesar a se preciza că în analiza raportului de proporționalitate instanțele trebuie să urmărească raționamentul Curții Europene a Drepturilor Omului în plângerile vizând încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție și în care Curtea însăși a analizat tipuri de "ingerințe" în dreptul la respectarea bunurilor prin măsuri legislative adoptate de stat în prestațiile de asigurări sociale, iar nu să se recurgă la specia proximală (încălcări ale art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional, de tipul privării de proprietate) ori la alte cauze prin care au fost reclamate alte încălcări (chiar perspectiva analizării discriminării în legătură cu art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional având alți parametri de evaluare).

Înalta Curte are în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Cauza Hasani împotriva Croației - decizie de admisibilitate din 30 septembrie 2010, Cauza Rasmussen împotriva Poloniei, Cauza Banfield împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din 18 octombrie 2005, Cauza Callejas împotriva Spaniei din 18 iunie 2002 - decizie asupra admisibilității, Cauza Maggio ș.a. împotriva Italiei din 31 mai 2011, Cauza Moskal împotriva Poloniei din 15 septembrie 2009, Cauza Kjørtan Asmundsson împotriva Islandei) în cauze în care statele contractante au adoptat măsuri legislative prin care au suprimat sau au limitat, pentru viitor, plata unor pensii speciale sau a altor beneficii sociale aflate în plată.

În raport cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului reiese că stabilirea raportului de proporționalitate nu este decât o chestiune de apreciere în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale particulare.(...)"

*Prin Decizia de inadmisibilitate din 7 februarie 2012 a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele conexe Ana Maria Frimu, Judita Vilma, Edita Tanko, Marta Molnar și Lucia Ghețiu împotriva României s-a reținut că:*

„Curtea a reiterat că, deși articolul 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție garantează plata prestațiilor sociale pentru persoanele care au achitat contribuții la bugetul asigurărilor sociale, acest lucru nu poate fi interpretat ca oferind dreptul la acordarea unei pensii într-un quantum determinat (a se vedea, în special, *Skorkiewicz c. Poloniei*, decizia din 1 iunie 1999, nr. 39860/98; decizia *Jankovic c. Croației*, nr. 43440/98; decizia *Kuna c. Germaniei*, nr. 52449/99; *Blanco Callejas c. Spaniei*, decizia din 18 iunie 2002, nr. 64100/00, și *Maggio și alții c. Italiei*, 31 mai 2011, nr. 46286/09, 52851/08, 53727/08, 54486/08 și 56001/08, par. 55).

Statele părți la Convenție dispun de o marjă largă de apreciere pentru reglementarea politicii lor sociale. Curtea a reamintit, în acest sens, dată fiind cunoașterea directă a propriei societăți și a nevoilor sale, că autoritățile naționale

sunt, în principiu, cel mai bine plasate pentru a alege mijloacele cele mai adecvate în atingerea scopului stabilirii unui echilibru între cheltuielile și veniturile publice, iar Curtea respectă alegerea lor, cu excepția cazului în care aceste mijloace se dovedesc în mod evident lipsite de un temei rezonabil (*Jankovic*, citată anterior; *Kuna*, citată anterior, și *Mihăieș și Senteș c. României*, decizia din 6 decembrie 2011, nr. 44232 /11 și 44605/11). În speță, Curtea a subliniat că *reforma sistemelor de pensii a fost fundamentată pe motivele obiective invocate la adoptarea Legii nr. 119/2010, și anume contextul economic actual și corectarea inegalităților existente între diferitele sisteme de pensii.*

De asemenea, Curtea a luat act de faptul că pensia datorată reclamantelor, în baza contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, plătite de acestea în cursul anilor de serviciu, nu a fost în niciun fel afectată de reformă și acestea au pierdut doar suplimentul la pensie, care era acoperit integral de la bugetul de stat și care reprezenta un avantaj de care au beneficiat în calitate de personal auxiliar al instanțelor.

În această privință, Curtea a considerat că *reducerea pensiilor reclamantelor, deși substanțială, constituia o modalitate de a integra aceste pensii în regimul general al pensiilor*, prevăzut de Legea nr. 19/2000, pentru a echilibra bugetul și a corecta diferențele existente între sistemele de pensie. Ca și Curtea Constituțională, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că aceste motive nu pot fi considerate drept nerezonabile sau disproporționate.

De asemenea, *Curtea a reținut că reforma sistemului de pensii nu a avut un efect retroactiv și nu a adus atingere drepturilor la prestații sociale, dobândite în temeiul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, achitate în timpul anilor de serviciu.*

În ceea ce privește diferența de tratament, în raport de alte categorii de pensionari, Curtea a constatat că o diferență este discriminatorie, în sensul art. 14 din Convenție, în cazul în care nu are nici o justificare obiectivă și rezonabilă.

În speță, Curtea a reținut faptul că foștii polițiști se bucură în continuare de un mod de calcul favorabil al pensiilor lor, dar acest lucru ține, de asemenea, de marja de apreciere a statului. În orice caz, trebuie remarcat faptul că această diferență nu este una lipsită de justificare, iar Curtea Constituțională a concluzionat că natura profesiei constituie motivul acordării anumitor privilegii.

Având în vedere aceste considerente, Curtea a considerat că măsurile criticate de reclamante nu le-au determinat pe acestea să suporte o sarcină disproporționată și excesivă, incompatibilă cu dreptul de proprietate și nu au fost în mod nejustificat discriminate în comparație cu alți pensionari.”

*În raport de aceste dezlegări și statuări obligatorii*, apreciind că, întrucât rațiunea este aceeași, în speță sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, inclusiv considerentele CEDO din speța invocată mai sus, chiar dacă privesc situația unei alte categorii socio-profesionale.

În cazul concret dedus judecății, pentru a se putea analiza raportul de proporționalitate între scopul urmărit și mijloacele de realizare, se impune o analiză a pensiei reclamantului.

În concret, Curtea de Apel reține că reclamantul a avut o pensie militară de stat în cuantum brut de 4025 lei brut, o pensie recalculată în baza Legii nr. 119/2010 de 1638 lei, care a fost revizuită în temeiul OG nr. 1/2011, ajungând la

un quantum de 3404 lei, superior pensiei medii pentru limită de vârstă în luna ianuarie 2011 în România, care este de 860 lei, conform datelor statistice ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, ceea ce nu poate avea semnificația unei lipsiri totale a mijloacelor de subzistență ale reclamantului.

Drept urmare, reținând și că în cauză reclamantul nu a invocat alte criterii care să fie avute în vedere la stabilirea raportului de proporționalitate, având în vedere și Decizia nr. 29/2011 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în care se evidențiază că în raport de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului este necesar să se analizeze situația particulară a fiecărui reclamant, Curtea de Apel apreciază că în raport de probele administrate reclamantul nu suportă o sarcină individuală excesivă, de natură a aprecia că nu ar fi respectat raportul de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

Nu reprezintă un motiv de nulitate emiterea deciziei de recalculare după expirarea termenului asumat prin Legea nr. 119/2010, având în vedere că intenția legiuitorului de recalculare a pensiilor militare nu are caracter temporar, respectiv 5 luni de la intrarea în vigoare a HG nr. 735/2010, act normativ care, de altfel, a fost suspendat și abrogat, ceea ce infirmă rolul său de a determina momentul de curgere a acestui termen.

Chiar și în măsura în care ulterior emiterii deciziei de recalculare s-a păstrat în plată pensia militară de stat, acest aspect nu este de natură să înlăture efectul esențial al noii legi, constând în trecerea la un nou sistem de stabilire a pensiilor militarilor pentru viitor. Mai mult, plata drepturilor de pensie în cuantumul stabilit anterior recalculării este doar una temporară, fiind limitată în timp de procesul de revizuire impus prin prevederile OUG nr. 1/2011.

Curtea constată însă că argumentul reținut de prima instanță cu privire la nulitatea deciziei de recalculare în raport de suspendarea HG nr. 735/2010 este neîntemeiat.

Astfel, deși prin sentința civilă nr. 338/2010 a Curții de Apel Cluj s-a dispus suspendarea executării HG nr. 735/21 iulie 2010, temeiul juridic al trecerii de la un sistem de pensie la altul, de la pensia militară la pensia publică bazată pe Legea nr. 19/2000, este asigurat de Legea nr. 119/2010, măsura fiind constituțională, legală și justificată, așa cum au arătat Curtea Constituțională a României, Înalta Curte de Casație și Justiție și CEDO în soluțiile menționate mai sus, iar principiile modului de calcul a pensiei se regăsesc în Legea nr. 119/2010.

Procesul de recalculare a pensiei s-a realizat în temeiul Legii nr. 119/2010, astfel că nu prezintă relevanță faptul că prin hotărâre judecătorească au fost suspendate și, ulterior, anulate dispoziții ale HG nr. 735/2010, act normativ care reglementează doar metodologia efectivă de calcul a pensiei și nu pune în discuție trecerea la un nou sistem de stabilire a pensiilor militare.

În fine, principiul egalității a fost respectat prin emiterea deciziei de revizuire a pensiei (fila 12 recurs), conform OUG nr. 1/2011, pe baza veniturilor efectiv realizate de reclamant, care beneficiază, prin urmare, de același tratament juridic cu ceilalți pensionari.

Pentru considerentele expuse anterior, Curtea de Apel, în temeiul art. 312 alin. 3 raportat la art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, va admite în parte

recursul, va modifica în parte hotărârea în sensul respingerii ca nefondate a acțiunii.

Va fi menținută dispoziția de respingere a excepției lipsei de obiect. (Judecător Daniela Griga)

**8. Cadru didactic. Drepturi salariale. Lipsa calității procesuale pasive a Ministerului Finanțelor Publice Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 2090 din 7 mai 2012**

*Prin sentința civilă nr. 10/03.01.2011, pronunțată de Tribunalul Maramureș, s-au respins excepțiile lipsei calității procesuale pasive a pârâților Ministerul Finanțelor Publice, Consiliul Județean Maramureș;*

S-a admis în parte acțiunea formulată de reclamantul Sindicatul Liber din Învățământ Maramureș, în contradictoriu cu pârâții: Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș, Consiliul Județean Maramureș și Ministerului Finanțelor Publice, reprezentat prin Direcția Generală a Finanțelor Publice Maramureș și, în consecință:

A fost obligat pârâțul Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș să calculeze drepturile salariale ale membrilor de sindicat, începând cu data de 01.01.2010 și până la 13.05.2011, utilizând coeficientul de multiplicare 1,000 cu valoarea de 400,00 lei, în conformitate cu prevederile Legii 330/2009 coroborate cu prevederile Legii 221/2008 de aprobare cu modificări a O.G. 15/2008 și să le plătească drepturile salariale neacordate pentru această perioadă, reprezentând diferența dintre drepturile salariale convenite conform dispoziției anterioare și cele efectiv încasate, actualizate în funcție de coeficientul de inflație până la data efectivă a plății.

Au fost obligați pârâții Consiliul Județean Maramureș și Ministerului Finanțelor Publice să le aloce unității de învățământ pârâte sumele necesare plății drepturilor salariale menționate.

A fost respinsă cererea reclamantului de completare a carnetelor de muncă ale membrilor de sindicat.

*Soluția menționată a avut la bază următoarele considerente:*

*În ce privește excepția lipsei calității procesuale a pârâțului Ministerul Finanțelor Publice, instanța a reținut următoarele:*

Potrivit art.19 din Legea nr. 500/2002, privind finanțele publice, pe care se fundamentează pretențiile reclamantului împotriva acestui pârât, Ministerul Finanțelor Publice coordonează acțiunile care sunt în responsabilitatea Guvernului cu privire la sistemul bugetar și anume pregătirea proiectelor legilor bugetare anuale, ale legilor de rectificare precum și ale legilor privind aprobarea contului general anual de execuție

În conformitate cu art. 167 din Legea nr. 84/1995 republicată, sub imperiul căreia s-a născut dreptul pretins de membrii de sindicat reprezentați în cauză, „unitățile de învățământ preuniversitar de stat funcționează ca unități finanțate din fonduri alocate prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale pe

a căror rază își desfășoară activitatea, de la bugetul de stat și din alte surse, potrivit legii.

(2) Finanțarea unităților de învățământ preuniversitar de stat cuprinde: finanțarea de bază și finanțarea complementară.

(3) Finanțarea de bază asigură desfășurarea în condiții normale a procesului de învățământ la nivel preuniversitar, conform standardelor naționale. Finanțarea de bază se asigură prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ, din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat și din alte venituri ale bugetelor locale”.

Așa cum reiese din al. 5 al art. 167 din Legea 84/1995, finanțarea de bază cuprinde și categoria cheltuielilor de personal incluzând indemnizațiile de concediu, obiect al prezentului litigiu.

Ca urmare, instanța apreciază că legitimarea procesuală pasivă a Ministerului Finanțelor Publice este conferită de prevederile legale evocate și va respinge excepția invocată de acesta.

Referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâului Consiliul Județean Maramureș instanța a reținut următoarele:

Potrivit art. 6 din H.G. 1251/2005 „finanțarea învățământului special și special integrat se face din bugetele județelor unde funcționează unitatea de învățământ special, indiferent de domiciliul copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale” chematul în garanție având calitatea de finanțator al instituției de învățământ pârâte.

Reclamantul a chemat în judecată consiliul județean în considerarea raporturilor ce leagă angajatorul - unitatea de învățământ pârâtă - de acest pârât, în condițiile în care raporturile de muncă din sistemul bugetar au, pe lângă latura de drept privat, respectiv raportul concret dintre angajat și angajator, și o latură specifică dreptului public, căci nu se poate face abstracție de faptul că salarizarea cadrelor didactice, ca și a altor categorii de angajați din sistemul bugetar, este stabilită prin lege și asigurată de la bugetele locale și inclusiv de la bugetul de stat

Legitimarea procesuală a consiliului nu trebuie analizată strict din perspectiva raporturilor juridice de muncă, ci trebuie raportată și la prevederile legale evocate ce constituie temeiul pretenției formulate împotriva lor.

Fiind chemat în judecată raportat la calitatea lui de autoritate publică locală, devin incidente dispozițiile art. 1 al. 1 și art. 2 al. 1 lit. b din Legea 554/2004, consiliul județean având atât capacitate, cât și calitate procesuală.

*Examinând actele și lucrările dosarului, tribunalul a reținut următoarele:*

*În ceea ce privește fondul cauzei, s-a reținut că membrii de sindicat reprezentați în cauză constituie personalul didactic și didactic auxiliar al pârâtului Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș.*

Prin cererea formulată au solicitat instanței obligarea angajatorului lor de a le calcula salariile, începând de la data de 01.10.2010 și până la 13.05.2011, utilizând coeficientul de multiplicare 1,000 cu valoarea de 400,00 lei în conformitate cu prevederile Legii 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, coroborate cu prevederile Legii 221/2008 de aprobare cu modificări a O.G. 15/2008 și de a le plăti diferențele de drepturi

salariale neacordate, reprezentând diferența dintre drepturile salariale efectiv încasate și cele cuvenite .

Prin dispozițiile OG nr. 15/2008, privind creșterile salariale ale personalului din învățământ pe anul 2008, art. 1 alin. 1 lit. b și c, se stabilea valoarea coeficientului de multiplicare 1,000, astfel încât, în anumite intervale de timp, se asigura o creștere a drepturilor salariale ale personalului didactic auxiliar pentru anul 2008 cu 16% mai mult față de nivelul din 31 decembrie 2007.

Acest act normativ a fost aprobat cu modificări de către Parlamentul României prin Legea nr. 221/2008, principala modificare constând în majorarea coeficientului de multiplicare 1,000 la 400,00 lei pentru perioada 1 octombrie - 31.12.2008, aceasta reprezentând valoarea de referință pentru creșterile salariale ulterioare.

Această valoare a fost diminuată prin ordonanțe de urgență succesive care au fost ulterior declarate neconstituționale prin decizii ale Curții Constituționale. Curtea Constituțională a stabilit că adoptarea ordonanțelor de urgență numai în scopul contracarării unei măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului din învățământ adoptate de Parlament încalcă articolul 1 alin. 4, art. 61 alin. 1 și art. 115 alin. 4 din Constituție. (Decizia nr. 1221/12 noiembrie 2008, Decizia nr. 842/2 iunie 2009, Decizia nr. 989/30 iunie 2009).

Prin Decizia nr. 3/2011 privind recursul în interesul legii publicată în Monitorul Oficial nr. 350 din 19/05/2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2008, astfel cum a fost aprobată și modificată prin Legea nr. 221/2008, constituie temei legal pentru diferența dintre drepturile salariale cuvenite funcțiilor didactice potrivit acestui act normativ și drepturile salariale efectiv încasate, cu începere de la 1 octombrie 2008 și până la data de 31 decembrie 2009 ca efect al deciziilor Curții Constituționale prin care au fost declarate neconstituționale ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 136/2008, nr. 151/2008 și nr. 1/2009.

Potrivit art. 330<sup>7</sup> al. 4 din Codul de procedură civilă, dezlegarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie în interesul legii, problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanțe de la data publicării în Monitorul Oficial.

În ce privește aplicarea dispozițiilor Legii 221/2008 și în anul 2010, instanța reține următoarele:

Art. 7 alin. 2 din Legea 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice menționa că „realizarea trecerii de la actualul sistem de salarizare la noul sistem de salarizare se efectuează în mod etapizat, astfel încât în perioada de implementare a prezentei legi nici o persoană să nu înregistreze o diminuare a salariului brut de care beneficiază potrivit actualelor reglementări”, iar art. 12 alin. 3 din același act normativ precizează că „în anul 2010, salariile, soldele și indemnizațiile lunare de încadrare se stabilesc potrivit art. 30 alin. 5 fără a fi utilizați coeficienții de ierarhizare prevăzuți în anexele la prezenta lege.”

Art. 30 alin. 5 din Legea 330/2009 prevedea că „în anul 2010, personalul aflat în funcție la 31 decembrie 2009 își va păstra salariul avut, fără a fi afectat de măsurile de reducere a cheltuielilor de personal din luna decembrie 2009, astfel:

a) noul salariu de bază, solda funcției de bază sau, după caz, indemnizația lunară de încadrare va fi cel/cea corespunzătoare funcțiilor din luna decembrie 2009, la care se adaugă sporurile care se introduc în acesta/aceasta potrivit anexelor la prezenta lege;

b) sporurile prevăzute în anexele la prezenta lege rămase în afara salariului de bază, soldei funcției de bază sau, după caz, indemnizației lunare de încadrare se vor acorda într-un quantum care să conducă la o valoare egală cu suma calculată pentru luna decembrie 2009.”

Însă, ținând seama de faptul că prevederile Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice intraseră în vigoare la 1 ianuarie 2010, dar nici acest act normativ și nici Legea nr. 329/2009 nu conțineau vreo reglementare expresă cu privire la modul de încadrare a personalului din aceste instituții și la modul de salarizare a acestuia după expirarea contractelor colective de muncă, Guvernul României a adoptat O.U.G. nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, publicată în M.O. nr. 62 din 27 ianuarie 2010.

Potrivit art. 5 al. 1 din O.U.G. nr. 1/2010, începând cu luna ianuarie 2010, personalul aflat în funcție la 31 decembrie 2009 își păstra salariul, solda sau, după caz, indemnizația lunară de încadrare brut/brută avute la această dată, fără a fi afectate de măsurile de reducere a cheltuielilor de personal din luna decembrie 2009 prevăzute la art. 10 din Legea nr. 329/2009.

Pentru personalul didactic din învățământ art. 5 al. 6 din O.U.G. nr. 1/2010 prevedea că reîncadrarea la data de 1 ianuarie 2010 se face luând în calcul salariile de bază la data de 31 decembrie 2009, stabilite în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2009 privind unele măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar pentru perioada mai - decembrie 2009, aprobată prin Legea nr. 300/2009.

Însă, cum prin Decizia nr. 3 din 4 aprilie 2011 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii care viza aplicarea dispozițiilor Legii nr. 221/2008 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, stabilind că acestea se aplică pe toată perioada cuprinsă între 1 octombrie 2008 și 31 decembrie 2009, instanța apreciază că reîncadrarea personalului didactic din învățământ la data de 1 ianuarie 2010 nu se poate realiza altfel decât pe coeficientii și salariul avut în plată la 31 decembrie 2009, stabilit în conformitate cu Legea nr. 221/2008, și nu cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2009.

O altă interpretare a prevederilor art. 5 al. 6 din O.U.G. 1/2010 ar conduce la nesocotirea deciziei susmenționate, dar și a considerentelor de principiu rezultate din deciziile Curții Constituționale pronunțate în materia salarizării cadrelor didactice.

Acest aspect l-a reținut și Curtea Constituțională în Deciziile nr. 877 din 28 iunie 2011 și 1376/18 octombrie 2011.

Față de considerentele expuse, instanța a admis petitul din cererea reclamantului având ca obiect obligarea angajatorului de a calcula salariile membrilor de sindicat reprezentați, începând de la data de 01.01.2010 și până la 13.05.2011, utilizând coeficientul de multiplicare 1,000 cu valoarea de 400,00 lei



în conformitate cu prevederile Legii 330/2009 și a O.U.G. 1/2010, coroborate cu prevederile Legii 221/2008 de aprobare cu modificări a O.G. 15/2008 și de a plăti diferențele de drepturi salariale neacordate, reprezentând diferența dintre drepturile salariale cuvenite și cele efectiv încasate.

Instanța a obligat pârâții Consiliul Județean Maramureș și Ministerul Finanțelor Publice să aloce unității de învățământ sumele necesare pentru plata drepturilor salariale mai sus menționate, având în vedere aceleași considerente care au fundamentat respingerea excepției lipsei calității lor procesuale pasive.

Instanța a respins cererea reclamatului privind obligarea unității de învățământ pârâte la completarea corespunzătoare a carnetelor de muncă a membrilor de sindicat, având în vedere că aceasta nu mai este deținătoarea carnetelor de muncă, iar potrivit art. 6 al. 2 lit. d din H.G. nr. 257 din 20 martie 2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, prezenta hotărâre judecătorească reprezintă un document doveditor al drepturilor salariale pe care le-a recunoscut în favoarea membrilor de sindicat.

*Prin încheierea civilă din data de 02.02.2012*, pronunțată în dosarul cu nr. de mai sus, Tribunalul a dispus îndreptarea erorii materiale din sentința civilă nr. 10 prin încheierea din data de 02.02.2012, în sensul că a fost trecut data ședinței ca fiind „03 ianuarie 2012” în loc de „03 ianuarie 2011”.

*Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs pârâțul Ministerul Finanțelor Publice prin D.G.F.P. Maramureș*, solicitând modificarea sentinței atacate în sensul înlăturării obligației Ministerului Finanțelor Publice la alocarea sumelor necesare plății drepturilor bănești solicitate de Sindicatul Liber din Învățământ Maramureș.

Pârâțul apreciază că nu are calitate procesuală pasivă în cauza dedusă judecătii, prin prisma faptului că acesta nu are raporturi juridice cu reclamantii.

Rolul esențial în procesul bugetar și în execuția bugetara revine Guvernului, respectiv Parlamentului potrivit art. 17 alin. 1 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, Parlamentul fiind acela care adopta legile bugetare anuale și legile de rectificare elaborate de Guvern.

Reglementând rolul Guvernului la art.18 din aceeași lege, stabilește că acesta asigură însăși elaborarea proiectelor legilor bugetare anuale și transmiterea acestora spre adoptare Parlamentului, precum și supunerea spre adoptare Parlamentului a proiectelor legilor de rectificare bugetara și a contului general anual de execuție.

Obligarea Ministerului Finanțelor Publice la alocarea sumelor solicitate de reclamantii este lipsita de suport legal și în același timp imposibila, deoarece aceste sume trebuie propuse de către ordonatorii principali de credite conform art.34 alin.1 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, iar Ministerul Finanțelor Publice să fie autorizat în acest sens de către legiuitor.

Referitor la fondul cauzei, învederează recurentul că în raport de dispozițiile art. 2 din OUG nr. 136/2008, drepturile salariale au fost corect stabilite.

De asemenea, recurentul a făcut trimiteri la Decizia nr. 10/19.09.2011, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.

În drept, au fost invocate prevederile art. 304 pct. 9 C.proc.civ.

*Reclamantul intimat s-a opus admiterii recursului pentru motivele arătate prin întâmpinare.*

*Nu au fost administrate probe noi.*

*Recursul este fondat.*

Potrivit obiectului acțiunii și având în vedere motivația, în fapt și în drept, pe care aceasta se fundamentează, Curtea apreciază că cererea de chemare în judecată a pârâtului Ministerul Finanțelor Publice are un caracter accesoriu. Practic, prin introducerea acestui pârât în proces, se urmărește obligarea acestuia la alocarea către ordonatorii secundari, sau după caz, terțieri de credite a fondurilor necesare pentru plata drepturilor salariale solicitate. Prin urmare, partea reclamantă are în vedere raporturile care subzistă între pârâții – unitățile de învățământ, ca ordonatori finali de credite și Ministerul Finanțelor, ca ordonator principal de credite.

Însă aceste raport nu are caracterul unui raport obligațional, respectiv, calitatea de ordonator principal de credite a Ministerului Finanțelor Publice nu presupune existența obligației implicite a acestuia de a aloca fondurile necesare către ordonatorii secundari/terțieri de credite, în sarcina cărora s-au instituit obligații de plată, sau după caz, de alocare, a unor drepturi salariale. Cu alte cuvinte, atribuțiile Ministerului Finanțelor Publice în domeniul finanțelor publice nu cuprind o obligație de garanție sau de despăgubire, astfel că între acest pârât și instituțiile bugetare pârâte nu există un raport juridic obligațional.

Între instituțiile publice pârâte chemate în judecată pentru plata drepturilor de natură salarială ori a ajutoarelor financiare și Ministerul Finanțelor Publice *există raporturi juridice de drept administrativ*, care iau naștere în virtutea obligațiilor legale reciproce și specifice ce le revin în procesul bugetar, iar între Ministerul Finanțelor Publice și instituțiile respective nu există nicio obligație de garanție sau de despăgubire în cazul neexecutării de către o instituție publică a obligației ce îi incumbă fie în baza raportului juridic de muncă, fie în baza dispozițiilor legii.

Este adevărat că, în cadrul procesului bugetar, Ministerul Finanțelor Publice repartizează ordonatorilor principali de credite sumele alocate acestora prin bugetul de stat, îndeplinind un rol de administrator al acestui buget, dar nu are atribuția de a vira acestora alte sume decât cele prevăzute în legea bugetului de stat și cu respectarea acesteia.

Procedura legală de executare de către instituțiile publice a obligațiilor stabilite prin titluri executorii este reglementată de Ordonanța Guvernului nr. 22/2002, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul căreia ordonatorii principali de credite au obligația de diligență de a efectua demersurile legale în vederea asigurării în bugetele proprii și ale instituțiilor din subordine a creditelor bugetare necesare efectuării plății sumelor stabilite prin titluri executorii, iar Ministerul Finanțelor Publice are rolul de a răspunde de elaborarea proiectului bugetului de stat pe baza proiectelor ordonatorilor principali de credite, precum și de a elabora proiectele de rectificare a acestor bugete, rol care se realizează prin atribuțiile prevăzute de art. 19 lit. a), g), h) și i) din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de art. 3 alin. (1) pct. 6-8, 11 și 13 din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009, cu modificările și completările ulterioare.

În plus, art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 22/2002, cu modificările și completările ulterioare, dispune în sensul că, în situația în care instituțiile publice nu își îndeplinesc obligația de plată în termenul prevăzut de art. 2 din ordonanță, creditorul va putea recurge la procedura executării silite în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură civilă și ale altor dispoziții legale aplicabile în materie.

În mod corelativ, obligației de diligență ce revine instituțiilor publice în temeiul și în executarea dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 22/2002, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Finanțelor Publice are obligația de a efectua demersurile administrative necesare în vederea rectificării bugetului de stat.

Chiar în ipoteza în care ordonatorii de credite și-ar îndeplini atribuțiile ce le revin în sensul formulării de propuneri de cuprindere în bugetul propriu a sumelor necesare plății obligațiilor stabilite prin titluri executorii, iar Ministerul Finanțelor Publice, la rândul său, ar întocmi și ar transmite spre aprobare propuneri de rectificare a bugetului de stat, dreptul de decizie aparține legislativului.

În sensul expus s-a pronunțat și *Înalta Curte de Casație și Justiție, care prin Decizia nr. 10 din 19 septembrie 2011* a admis recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava și a stabilit că: „În aplicarea dispozițiilor art. 60 din Codul de procedură civilă raportat la art. 19 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și art. 1-4 din Ordonanța Guvernului nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, cu modificările și completările ulterioare, cererea de chemare în garanție a Ministerului Finanțelor Publice formulată de către instituțiile publice angajatoare sau ordonatorii de credite cu privire la drepturile salariale ale personalului din sectorul bugetar ori la ajutorul financiar prevăzut în favoarea cadrelor didactice titulare și/sau suplinitoare calificate din învățământul preuniversitar de Legea nr. 315/2006 privind stimularea achiziționării de cărți sau de programe educaționale pe suport electronic, necesare îmbunătățirii calității activității didactice, în învățământul preuniversitar, nu îndeplinește cerințele prevăzute de textul de lege”.

Potrivit dispozițiilor art. 330<sup>7</sup> din Codul de procedură civilă decizia pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii este obligatorie pentru instanțele de judecată.

Chiar dacă decizia în interesul legii privește cererea de chemare în garanție, care are un caracter incidental, Curtea opinează că efectele acesteia pot fi extinse și în cazul cererilor accesorii, respectiv în situațiile în care Ministerul Finanțelor Publice este chemat în judecată ca pârât, tocmai datorită finalității similare pe care o au cele două tipuri de cereri.

Ținând seama de aceste considerente, Curtea găsește întemeiată excepția lipsei calității procesuale pasive invocate de către recurent, astfel că în temeiul dispozițiilor art. 312 alin. 1,3 C.proc.civ. va admite recursul și va modifica în parte sentința atacată în sensul că va respinge acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâtul Ministerul Finanțelor Publice, pentru lipsa calității procesuale pasive.

Vor fi menține celelalte dispoziții ale sentinței. (Judecător Daniela Griga)

**9. Muncă desfășurată în baza contractului individual de muncă. Salariat la un punct de lucru în străinătate. Îndreptărire la diurnă**

***Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 2091 din 7 mai 2012***

Prin sentința civilă nr.1 din 09.01.2012, pronunțată de Tribunalul Bistrița Năsăud, a fost admisă acțiunea civilă precizată formulată de H.P., împotriva pârâtei SC F.I.I. și, în consecință, a fost obligată pârâta să plătească reclamantului suma de 6.146 lei drepturi salariale neachitate, reprezentând diurnă, sumă la care se va calcula dobânda legală aferentă începând cu data introducerii acțiunii - 01 august 2011 și până la plata efectivă a sumei datorate.

A fost obligată pârâta să plătească reclamantului suma de 1.000 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că reclamantul H.P. a fost salariatul pârâtei potrivit contractului individual de muncă nr.512745/06.07.2010 până la data de 22 decembrie 2010 pe postul de sudor. De la data angajării și până la încetarea raporturilor de muncă reclamantul și-a desfășurat activitatea în Franța la un punct de lucru al pârâtei. Potrivit contractului de muncă reclamantul avea un salariu lunar brut de 720 lei, la care se adăuga spor de vechime de 5%. Din statele de plată întocmite de pârâtă reiese că salariul net total de care a beneficiat reclamantul pe perioada 06.07.2010-22.12.2010 a fost 3.100 lei, sumă ce a fost plătită de pârâtă și a fost încasată de reclamant prin contul de card.

Pe lângă salariul convenit anterior arătat, tribunalul statuează că reclamantul era îndreptățit să primească cu titlu de diurnă și o sumă în valută/zi calendaristică, așa cum prevede expres art.45 lit. b din contractul colectiv de muncă la nivel național pentru anii 2007-2010 ce prevede că *salariații trimiși în străinătate vor beneficia de o diurnă de deplasare de al cărui nivel minim este cel stabilit prin actele normative ce se aplică instituțiilor publice*, prevederile contractului colectiv de muncă la nivel național fiind aplicabile în cauză și obligatorii pentru părți conform art.236 Codul muncii.

Potrivit art. 5 alin.1 lit. a din HG nr. 518 din 10 iulie 1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, acesta fiind actul normativ aplicabil instituțiilor publice, reiese că *personalului trimis în străinătate în condițiile acestei hotărâri i se acordă, în străinătate, o indemnizație zilnică în valută, denumită în continuare diurnă, în vederea acoperirii cheltuielilor de hrană, a celor mărunte uzuale, precum și a costului transportului în interiorul localității în care își desfășoară activitatea, aceasta trebuind să fie achitată de angajator în avans conform art.12, iar cuantumul acesteia este 35 euro/zi calendaristică în cazul Franței, conform anexei ce face parte integrantă din actul normativ.*

Tribunalul a observat examinând răspunsul pârâtei la întrebarea nr.9 din interogatoriul scris că diurna externă acordată de pârâtă salariaților este de 35

*euro/zi lucrătoare.* Practic, acest mod de acordare a diurnei este cel ce a determinat litigiul, întrucât pârâta a calculat și plătit suma cu titlu de diurnă raportat la numărul de zile lucrătoare și cât a fost pontat reclamantul în statele de plată, iar nu pentru toate zilele cât acesta a fost în străinătate trimis de pârâtă chiar dacă în acele zile reclamantul nu a lucrat, fiind zile libere. *Tribunalul, observând însă prevederile legale evocate,* ce nu se referă expres că diurna s-ar acorda doar pentru zilele lucrătoare, ținând cont de scopul sumelor ce trebuie achitate cu titlu de diurnă de angajator, respectiv acoperirea cheltuielilor de hrană, a celor mărunte uzuale, precum și a costului transportului în interiorul localității în care salariatul își desfășoară activitatea, *consideră că diurna trebuia acordată nu în funcție de zilele lucrătoare, ci raportat la zilele calendaristice* cât salariatul a fost trimis la lucru în străinătate de angajator, deci inclusiv pentru zilele nelucrate, libere, din cursul unei luni.

Așa fiind, tribunalul a calculat diurna totală convenită reclamantului în perioada în care a fost angajatul pârâtei și a activat în Franța conform calculelor expuse de reclamant în cererea de reprecizare a acțiunii, împrejurări ce nu au fost combătute de pârâtă în nici un mod, deși sarcina probei era în sarcina ei potrivit art. 272 Codul muncii republicat, statele de plată făcând dovada exclusiv a zilelor lucrate de reclamant, dar nu și a celor în care s-a aflat reclamantul efectiv în străinătate la lucru trimis de pârâtă.

Astfel, tribunalul a calculat diurna convenită reclamantului în funcție de 20 zile calendaristice pentru calcul diurnei în luna iulie 2010, rezultând suma de 700 euro, iar în funcție de cursul oficial de schimb stabilit de BNR, suma convenită în lei era de 2964,9 lei. Pentru luna august 2010, tribunalul a avut în vedere la calcul diurnei convenite 31 zile calendaristice, înmulțite cu 35 euro/zi, rezultă 1085 euro, iar în funcție de cursul de schimb stabilit de BNR, suma convenită în lei era de 4607,2 lei. Pentru luna septembrie 2010, tribunalul a avut în vedere la calcul diurnei convenite 30 zile calendaristice, înmulțite cu 35 euro/zi, rezultă 1050 euro, iar în funcție de cursul de schimb stabilit de BNR, suma convenită în lei era de 4491,8 lei. Pentru luna octombrie 2010, tribunalul a avut în vedere la calcul diurnei convenite 14 zile calendaristice, înmulțite cu 35 euro/zi, rezultă 490 euro, iar în funcție de cursul de schimb stabilit de NR, suma convenită în lei era de 2104,55 lei. Pentru luna noiembrie 2010, tribunalul a avut în vedere la calcul diurnei convenite 30 zile calendaristice, înmulțite cu 35 euro/zi, rezultă 1050 euro, iar în funcție de cursul de schimb BNR, suma convenită în lei era de 4510,07 lei. Pentru luna decembrie 2010, tribunalul a avut în vedere la calcul diurnei convenite 21 zile calendaristice, înmulțite cu 35 euro/zi, rezultă 735 euro, iar în funcție de cursul oficial de schimb stabilit de BNR, suma convenită în lei era de 3129,48 lei. Trebuie făcută precizarea că s-a avut în vedere de instanță cursul oficial de schimb leu/euro stabilit de BNR din data de 18 a lunii următoare, iar adunând sumele anterior arătate, reiese suma totală convenită cu titlu de diurnă de 21.808 lei.

Această sumă fiind adunată cu suma totală reprezentând salariile nete acordate reclamantului de 3.100 lei, reiese că reclamantului trebuia să i se acorde de către pârâtă suma totală netă de 24.908 lei cu titlu de salarii și diurnă. Examinând extrasul contului bancar al reclamantului atașat la dosar f.9-17, tribunalul a constatat că pârâta i-a plătit acestuia în perioada în care a fost

angajat suma totală de 18.762 lei, rezultând o diferență de drepturi salariale neachitate de 6.146 lei.

Având în vedere aceste considerente de fapt și drept, tribunalul constatând că pârâta nu a achitat în întregime drepturile ce i se cuveneau pentru perioada în care reclamantul a lucrat la aceasta, în temeiul art.40 alin.2 lit. c Codul muncii, a admis acțiunea civilă reprecizată formulată de reclamant și a fost obligată pârâta să plătească reclamantului suma de 6146 lei drepturi salariale neachitate, reprezentând diurnă. Având în vedere că pârâta nu a achitat la timp drepturile bănești reclamantului, în baza art.2 din OG nr.9/2000 și art.2-3 din OG nr.13/2011, tribunalul a obligat pârâta la plata dobânzii legale aferente sumei de 6.146 lei începând cu data introducerii acțiunii-01 august 2011 și până la plata efectivă a sumei respective.

În baza art. 274 Cod procedură civilă, a fost obligată pârâta, ce se află în culpă procesuală raportat la soluția adoptată, să plătească reclamantului suma de 1.000 lei cheltuieli de judecată reprezentând onorariu de avocat achitat conform chitanțelor justificative depuse la dosar f.124-125.

*Împotriva acestei hotărâri, pârâta a declarat recurs prin care a solicitat respingerea acțiunii reclamantului și obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.*

În motivarea recursului, pârâta a susținut că drepturile salariale cuvenite reclamantului sunt reflectate de contractul individual de muncă, iar înscrisul de care se prevalează salariatul este fals, menționând că acestuia i se cuvine o diurnă de 1000 de Euro/lună, deși angajatorul i-a asigurat reclamantului pe durata șederii în străinătate cazarea și hrana.

Se critică calcularea diurnei în raport de numărul de zile calendaristice în loc de numărul de zile lucrătoare apreciindu-se și că nu rezultă motivul pentru care diurna a fost stabilită conform contractului colectiv de muncă unic la nivel național și nu în baza înscrisului prezentat de reclamant.

*Reclamatul H.P. a depus concluzii scrise prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat în raport de împrejurarea prestării muncii în străinătate cu consecința nașterii dreptului la diurnă și de necesitatea acoperirii cheltuielilor personale mărunte și în zilele nelucrătoare.*

*Examinând hotărârea în raport de motivele invocate, Curtea de Apel va respinge recursul pentru următoarele considerente:*

În cuprinsul informării cu privire la clauzele contractului individual de muncă pentru funcția de sudor de la S.C. F.I.I. SRL, întocmită în baza art.18 Codul muncii, este inserată clauza conform căreia în cadrul prestațiilor în bani și/sau în natură aferente desfășurării activității în străinătate, intră diurna, cazarea și masa suportate de angajator.

Potrivit art.18 alin.2 Codul muncii „informațiile prevăzute la alin.1 lit. c (n.r. „prestațiile în bani și/sau în natură aferente desfășurării activității în străinătate”) trebuie să se regăsească și în conținutul contractului individual de muncă.

Prin urmare, pârâta nu se poate prevala de necuprinderea clauzei referitoare la diurnă în contractul individual de muncă în raport de existența unei atare clauze în informarea semnată de părți și considerată de lege ca făcând parte în mod automat din contractul de muncă.

Curtea constată astfel, fără a mai examina înscrisul de la fila 6 fond, considerat fals de către pârâtă, neindicând însă vreun indiciu sau probă în acest sens, ori temeiul factual al caracterului fals (de exemplu falsificarea semnăturii), că reclamantul a dovedit obligația angajatorului de a-i plăti diurna pe durata executării în străinătate a contractului său de muncă.

În acest context, Curtea va înlătura critica pârâtei privind nemotivarea opțiunii primei instanțe de a calcula diurna conform prevederilor legale și nu conform înscrisului de la fila 6 fond, ce stabilesc o diurnă fixă de 1000 euro/lună, având în vedere că nici prima instanță nu a dat eficiență acestui înscris, contrar afirmațiilor pârâtei.

De asemenea, modul de calcul stabilit de HG nr.518/1995, aplicabil în temeiul art.45 lit. b din Contractul Colectiv de Muncă la Nivel național pe anii 2007 – 2010, se raportează la numărul de zile calendaristice, nu la numărul de zile lucrătoare, fiind firească o atare soluție legislativă care asigură acoperirea cheltuielilor mărunte uzuale, presupuse a fi efectuate zilnic, pe durata întregii șederi în străinătate, așadar și în zilele lucrătoare și cele nelucrătoare.

În cele din urmă, criteriul de calcul reținut de prima instanță este stabilit printr-o normă legală, iar pârâta nu a justificat în mod obiectiv înlocuirea acestui criteriu cu cel al zilelor lucrătoare. (Judecător Sergiu Diaconescu)

**10. Legea nr. 10/2001. Imobil aflat în patrimoniul unei societăți comerciale. Îndreptățire la despăgubiri în temeiul Legii speciale**  
**Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 1842 din 26 aprilie 2012**

Prin sentința civilă nr. 84 din 2 februarie 2012, , a fost admisă cererea de chemare în judecată formulată și extinsă de reclamanta F.A., împotriva pârâților S.C. A. S.A. prin lichidator, și Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, și în consecință, a fost obligată pârâta Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului să emită dispoziție în temeiul Legii 10/2001, în favoarea reclamantei F.A. cu propunere de acordare de despăgubiri, în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, cu privire la imobilul construcție înscris inițial în CF nr. 3075 Turda, casă familială compusă din 3 camere, bucatărie, pivniță, și presă.

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut că prin decizia civilă nr. 4461/R/3.11.2011 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, urmare admiterii recursului, curtea a casat parțial sentința civilă nr. 603/29 iunie 2011 a Tribunalului Cluj, doar în ceea ce privește imobilul construcție înscris inițial în CF 3075 Turda și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe, stabilind în sarcina instanței de rejudecare obligația de a stabili cine este entitatea deținătoare și, prin urmare chemată să soluționeze notificarea reclamantei, în funcție de care s-a stabilit cadrul procesual legal, iar în situația în care acest lucru

nu este posibil, instanța a făcut aplicarea dispozițiilor art. 28 din Legea nr.10/2001.

În rejudecare, instanța a reținut următoarele:

Prin notificarea formulată de reclamantă în temeiul Legii 10/2001, înregistrată la executorul judecătoresc sub nr. 272/10.07.2011 și înregistrată la Primăria Turda sub nr. 13012/11.07.2001, aceasta a solicitat restituirea mai multor terenuri și a construcției din CF nr. 3075 Turda, A+8, nr. top. 6394/1/3 și nr. top. 6395/1/3, teren viran și vie pe care se afla edificată o construcție cu destinația de casă familială compusă din 3 camere, bucătărie, pivniță și presă, care a aparținut bunicii sale K.I., născută N., intabulată sub B.24, actualmente proprietatea Statului Român și sediul fostului I.A.S. Mihai Viteazu, imobilul respectiv transferându-se în CF nr. 8847 Turda, sub B.1.

Curtea de Apel Cluj, în decizia de casare, a reținut că reclamanta și-a justificat îndreptățirea la măsuri reparatorii pentru imobilul construcție descris mai sus, acesta fiind intabulat în cartea funciară pe numele antecesoarei sale.

Conform art. 315 alin. 1 Cod procedură civilă, în caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru judecătorii fondului.

De asemenea, Curtea de Apel a reținut, pe baza actelor dosarului (copiile cărților funciare, procesul verbal de adjudecare și expertiza tehnică întocmită în cauză de expert) că imobilul construcție de mai sus a intrat în proprietatea statului și apoi în patrimoniul S.C. A. S.A., ulterior fiind adjudecat de S.C. B.P.A. S.R.L. Expertul a arătat că construcția revendicată de reclamantă se identifica de fapt cu top. 6388/1/1 6389/1/1 6390/2/1 6391/1/2/1, înscris inițial în CF 3075 în favoarea K.I. și că în prezent se află în incinta S.C. B.P.A. S.R.L.

Așadar, conform art. 29 alin. 1 și 2 din Legea 10/2001, construcția fiind înstrăinată, măsurile reparatorii prevăzute de Legea 10/2001 pot consta doar în despăgubiri, plătite în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

Potrivit extrasului eliberat de Oficiul Registrului Comerțului, S.C. A. S.A., Cluj are capital privat autohton 100%, ceea ce înseamnă că a fost integral privatizată.

Privatizarea s-a făcut de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, fapt necontestat de această pârâtă.

În consecință, în lumina prevederilor art. 29 alin. 3 din Legea 10/2001, instanța a apreciat că pârâta Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului este entitatea investită cu solutionarea notificării, urmând să emită dispoziția cu propunerea de acordare de despăgubiri pentru imobilul construcție ce a aparținut antecesoarei reclamantei și în prezent este înstrăinat.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs în termenul legal pârâta Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, solicitând în principal admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive, motivat pe faptul că în baza art. 29 din Legea nr.10/2001, notificarea se comunică instituției publice implicată în privatizare, care urmează să soluționeze notificarea, fiind inadmisibil ca acest lucru să fie soluționat în mod direct de către instanța de judecată, fără finalizarea acestei proceduri administrative.



În speță, în mod nelegal s-a reținut că procedura administrativă a fost parcursă în contradictoriu cu SC A. SA, deoarece obligația de a soluționa notificarea revine unității deținătoare în patrimoniul căreia se află imobilul, care nu trebuie să se limiteze numai la respingerea cererii de restituire în natură a imobilului, ci are obligația de a face ofertă de propunere de acordare a măsurilor reparatorii în condițiile Legii nr.10/2001.

Cel de al doilea motiv de recurs invocat de recurentă, întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 Cod proc.civ., se referă la faptul că reclamanta nu a dovedit calitatea de persoană îndreptățită în condițiile Legii nr.10/2001, în sensul cerințelor art. 22 coroborate cu art. 9 din acest act normativ. Astfel, din actele doveditoare depuse la dosarul cauzei, nu rezultă calitatea de persoană îndreptățită a reclamantei. Aceasta avea obligația să depună la dosar un act juridic translativ de proprietate care să ateste deținerea proprietății, în momentul preluării abuzive de către stat. De asemenea, reclamanta nu a depus acte din care să rezulte preluarea abuzivă a imobilului în litigiu.

Instanța de fond a greșit atunci când a admis acțiunea față de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, deoarece obligația plății efective a despăgubirilor în condițiile Legii nr.10/2001 revine Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, astfel că aceasta este instituția care acordă efectiv despăgubirile în condițiile Legii nr.10/2001.

Prin întâmpinarea depusă SC A. Cluj SA s-a opus admiterii recursului, arătând că nu ea este unitatea deținătoare a imobilului, astfel că nu îi revine competența de soluționare a notificării.

Reclamanta a depus la dosar întâmpinare, prin care a învederat instanței că se opune admiterii recursului.

Examinând recursul declarat, prin prisma motivelor invocate, curtea apreciază că este nefondat și în baza art.312 alin. 1 Cod proc.civ., urmează să-l respingă pentru următoarele considerente:

Prin decizia civilă nr. 4461/R/3.11.2011 a Curții de Apel Cluj, s-a stabilit că reclamanta și-a justificat îndreptățirea la măsuri reparatorii pentru imobilul construcție înscris în Cf 3075 Turda, casă familială compusă din 3 camere, bucătărie, pivniță și presă, situat administrativ în Turda, str. Salinelor nr. 58.

S-a reținut că acest imobil a fost proprietatea bunicii sale, intabulată sub b 24 în CF 3075 Turda, depus la dosarul nr. 3496/2005. În această cartea funciară la poz. 30 se menționează că porțiune de sub B 20 și 26 a soției lui K.Ș., născută N.I. și K.A. din imobilul de sub A+2 se intabulează de asupra Statului Român.

Conform prevederilor art. 24 alin. 1 din Legea nr.10/2001, în absența unor probe contrare, existența și, după caz, întinderea dreptului de proprietate se prezumă a fi cea recunoscută în actul normativ sau de autoritate, prin care s-a dispus măsura preluării abuzive.

Conform art. 22 pct. 1 din Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr.10/2001, aprobate prin HG nr. 498/2003, prin acte doveditoare se înțelege orice acte juridice translative de proprietate, care atestă deținerea proprietății de către o persoană fizică sau juridică, act de vânzare-cumpărare, tranzacție, extras de carte funciară, alte asemenea. Prin urmare, înscrisurile

depuse la dosarul cauzei au dovedit existența dreptului de proprietate asupra imobilului în litigiu, preluarea lui de către Statul Român așa cum cere art. 24 din Legea nr.10/2001.

Pârâta recurentă AVAS a fost parte cu ocazia soluționării primei acțiuni, acțiune care a fost respinsă față de ea pentru că nu s-a stabilit cine are calitatea de unitate deținătoare a bunurilor revendicate, pârâta invocând prin întâmpinările depuse la dosarul cauzei, excepția lipsei calității procesuale pasive.

Conform art. 29 alin. 1 și 3 din Legea nr.10/2001, pentru imobilele evidențiate în patrimoniul unor societăți comerciale privatizate, altele decât cele prevăzute la art. 21 alin. (1) și (2), persoanele îndreptățite au dreptul la despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, corespunzătoare valorii de piață a imobilelor solicitate, în situația imobilelor prevăzute la alin. (1) și (2), măsurile reparatorii în echivalent se propun de către instituția publică care efectuează sau, după caz, a efectuat privatizarea, dispozițiile art. 26 alin. (1) fiind aplicabile în mod corespunzător.

În speță, s-a dovedit că, construcția a intrat în proprietatea statului și apoi în patrimoniul SC A. SA Cluj, ulterior fiind adjudecată de SC B.P.A. SRL, prin vânzare la licitație publică.

Conform extrasului eliberat de Oficiul registrului Comerțului, SC A. SA Cluj are capital privat autohton 100%, ceea ce înseamnă că a fost integral privatizată, privatizare care s-a făcut de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, fapt de altfel necontestat de pârâtă.

Prin urmare, raportat la dispozițiile art. 29 alin. 3 din Legea nr.10/2001, soluția pronunțată de instanța de apel este legală.

Motivul invocat de recurentă cu privire la acordarea de către instanța de judecată în mod direct a măsurilor reparatorii fără finalizarea procedurii administrative de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului este nefondat.

În raport cu spiritul reglementărilor de ansamblu date prin Legea nr. 10/2001, atribuția instanței judecătorești în afară de competența de a soluționa plângerea împotriva dispoziției sau deciziei emisă este și aceea să dispună ea direct soluționarea notificării cu privire la imobilul ce face obiectul litigiului.

De altfel, reluarea procedurilor cu caracter administrativ, precum și respingerea acțiunii ca inadmisibilă sau prematur introdusă ar contraveni și principiului soluționării cauzei într-un termen rezonabil, consacrat prin art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la care România a devenit parte.

În același timp, în cazul când unitatea deținătoare sau unitatea investită cu soluționarea notificării nu respectă obligația instituită prin art. 25 și 26 din Legea nr. 10/2001, de a se pronunța asupra cererii de restituire în natură ori să acorde persoanei îndreptățite în compensare alte bunuri sau servicii ori să propună acordarea de despăgubiri, în termen de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare, se impune, de asemenea, ca instanța investită să evoce fondul pe baza materialului probator administrat, dacă este sau nu întemeiată cererea.

Într-un astfel de caz, lipsa răspunsului unității deținătoare, respectiv al entității investite cu soluționarea notificării, echivalează cu refuzul soluționării cererii, iar un asemenea refuz nu poate rămâne necenzurat, pentru că nicio dispoziție legală nu limitează dreptul celui care se consideră nedreptățit de a se adresa instanței competente, ci, dimpotrivă, însăși Constituția prevede, la art. 21 alin. (2), că nicio lege nu poate îngreuna exercitarea dreptului oricărei persoane de a se adresa justiției pentru apărarea intereselor sale legitime.

Critica recurenței privind împrejurarea că nu a fost respectată procedura administrativă prealabilă prevăzută de Legea nr.10/2001, nu poate fi primită, întrucât prin Decizia nr. XX/2007 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, a statuat că este posibilă soluționarea acțiunii de către instanța de judecată, chiar dacă nu a fost parcursă procedura prealabilă prevăzută de Legea nr.10/2001 și nu s-a emis o dispoziție sau decizie de către unitatea deținătoare. Înalta Curte de Casație și Justiție a mai reținut că „ în aplicarea dispozițiilor art. 26 alin. 3 din Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate abuziv în perioada 6.03.1945-22.12.1989, republicată, instanța de judecată este competentă să soluționeze pe fond nu numai contestația formulată împotriva deciziei/dispoziției de respingere a cererilor prin care s-a solicitat restituirea în natură a imobilului preluat abuziv, ci și notificarea persoanei îndreptățite în cazul refuzului nejustificat al entității deținătoare de a răspunde la notificarea părții adverse”.

Prin urmare, în mod legal instanța de apel a soluționat notificarea pârâtei și a dispus în sensul obligării acesteia de a emite dispoziție cu propunere de acordare de despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate abuziv, cu privire la imobilul construcție înscris inițial în Cf 3075 Turda.

Susținerea recurenței că, procedând în modalitatea arătată, instanța de fond a încălcat dispozițiile Legii nr.10/2001 cu privire la obligația plății efective a despăgubirilor, obligație care revine Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, conform art. 16 alin. 2 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 este nefondată. Este real că procedura de acordare a despăgubirilor se finalizează prin intermediul acestei comisii, însă pentru aceasta este necesară decizia sau dispoziția asupra notificării formulată în baza Legii nr.10/2001, cerință care a fost suplinită de instanță prin soluția pronunțată.

Urmare respingerii recursului, în baza art. 274 Cod proc.civ., fiind în culpă procesuală, recurența va fi obligată să plătească intimatului suma de 1376 lei cheltuieli de judecată reprezentând onorariu avocat, conform chitanței de la fila 23. (Judecător Ana Ionescu)

**11. Acțiune în rectificare de carte funciară. Lăcaș de cult.  
Competența tribunalului în primă instanță  
Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 1845 din 26  
aprilie 2012**

*Cererea de chemare în judecată*

Prin cererea înregistrată inițial la Tribunalul Bistrița-Năsăud, reclamanta Parohia Greco-Catolică Unită cu Roma R. a chemat-o în judecată pe pârâta Parohia Ortodoxă R., solicitând instanței să dispună rectificarea Cf 121 R., în

sensul radierii dreptului de proprietate al pârâtei asupra parcelei cu nr. top 613/2, teren în suprafață de 5317 mp și biserică, restabilind situația anterioară, în sensul reînscrierii dreptului de proprietate al reclamantei asupra imobilului, să oblige pârâta să-i recunoască dreptul de proprietate asupra acestui imobil și să-i predea posesia și folosința, cu cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta învederează că pârâta a preluat și și-a înscris dreptul de proprietate asupra imobilului compus din biserică și teren aferent, în suprafață de 5317 mp, identificat prin nr. top 613/2 din CF 121 R., în temeiul art. 37 din Decretul-Lege nr. 177/1948 privind regimul general al cultelor religioase.

Această înscriere este lipsită de temei juridic deoarece nu au fost respectate prevederile art. 37 din actul normativ redat, în sensul că nu s-a pronunțat o hotărâre judecătorească prin care să se constate situația existentă și să se dispună înscrierea dreptului de proprietate al pârâtei.

Nu erau îndeplinite prevederile art. 37 din Decretul-lege nr.177/1948, deoarece la data efectuării înscrierii nu s-a probat trecerea credincioșilor catolici, la cultul ortodox.

Reclamanta a efectuat demersuri pentru a rezolva pe cale amiabilă situația imobilului în litigiu și în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 126/1990, privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma modificată prin Legea nr.182/2005.

Astfel, la data de 30.11.2003, s-a încheiat un proces-verbal între reprezentanții locali ai celor două culte, prin care s-a prefigurat o modalitate de rezolvare a problemelor, dar în final nu s-a ajuns la nici un rezultat concret, deoarece nu s-au continuat demersurile pentru întocmirea documentației cadastrale de dezmembrare a terenului și încheierea actelor în formă autentică.

La termenul de judecată din 8.03.2010, tribunalul a luat act de renunțarea reclamantei la capătul de cerere privind revendicarea imobilului.

Raportat la capătul de cerere rămas nesoluționat, tribunalul a invocat excepția necompetenței materiale și, prin sentința civilă nr. 2104 din 12.04.2010 a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Năsăud.

#### *Soluția primei instanțe*

Prin sentința civilă nr. 434/10.02.2011 a Judecătoriei Năsăud, pronunțată în dosarul nr. 1214/265/2010, acțiunea a fost admisă, dispunându-se rectificarea cărții funciare nr. 121 R. în sensul restabilirii situației anterioare cu privire la parcela cu nr. top 613/2, luându-se act de renunțarea reclamantei la capătul de cerere privind revendicarea.

#### *Starea de fapt*

Conform extrasului de CF nr. 121 R. nr. top 613/2, cât și implicit prin raportare la toate mențiunile din coala evolutivă a aceluiași CF, instanța a reținut că asupra imobilului cu nr. top 613/2 de natură - terenul bisericii și ruine, în suprafață de 5317 mp, a figurat cu titlu de înscriere inițială și cumpărare, Biserica greco-catholică din R. (Încheiere CF 2035/1884).

Ulterior în baza dispozițiilor art. 37 din Decretul-lege nr. 177/1948, publicat în B Of nr. 178/1948 (Încheiere CF 61/1950), pârâta Biserica Ortodoxă din R. și-a înscris dreptul de proprietate asupra imobilului din litigiu și a preluat spre folosință acest imobil.

De asemenea, conform aceluiași notări din CF, s-a operat o dezmembrare a imobilului cu nr. top inițial 613 în două parcele noi, respectiv nr. top nou 613/1, cu suprafața de 120 stânjeni și respectiv nr. top nou 613/2, cu suprafața de 1478 stânjeni.

Din considerentele acțiunii, cât și din răspunsul comunicat de către OCPI - BCPI Năsăud s-a reținut că această înscriere în CF s-a operat în temeiul dispozițiilor art. 37 din Decretul-Lege nr. 177/1948 și în baza cererii adresate în acest sens de către Oficiul Parohial Ortodox Român nr. 291/27.01.1950.

Potrivit aceluiași informații s-a reținut că în arhiva OCPI Bistrița Năsăud nu se regăsește documentația care a stat la baza acestei înscrieri în CF și care a constituit obiectul dosarului de CF nr. 61/1950.

#### *Dezlegarea în drept*

Conform dispozițiilor art. 37 alineat ultim din Decretul-lege nr. 177/1948 – transmiterea dreptului de proprietate de la un cult religios la altul, se putea realiza doar dacă erau îndeplinite condițiile prevăzute de lege și constatate de „judecătoria populară a locului”.

Mai mult, în același context se impunea ca la data efectuării înscrierii să se fi realizat trecerea dreptului de proprietate de la cultul credincioșilor catolici, la cultul ortodox, astfel încât respectiva înscriere și preluare a dreptului de proprietate asupra imobilului compus din biserică și teren aferent, dobândește un caracter abuziv.

În concluzie, s-a apreciat că înscrierea dreptului pârâtei în CF s-a efectuat în absența unui titlu translativ de proprietate, iar pârâta nu a propus administrarea unor probe, prin care să justifice existența unei stări de fapt distincte de cea anterior redată.

În mod corelativ din toate demersurile efectuate între reprezentanții celor două culte, întrunirile stabilite pentru abordarea amiabilă a disensiunilor și în cadrul comisiilor de dialog ale Bisericii Ortodoxe Române și ale Bisericii Române Unite, se observă că practic această problemă a cedării de către Parohia Ortodoxă Română R. către partea greco-catolică a bisericii vechi, a constituit o problemă constantă și evidențiată pentru tendința de negociere.

Totuși s-a subliniat în cadrul acestor demersuri, recomandarea de a se amenaja o cale de acces separată și pentru evitarea declanșării unor procese civile.

Astfel, în cadrul acestor comisii de dialog s-a abordat ca temă cererea Parohiei Greco-Catolice din R. prin care s-a solicitat acces în biserica veche, cu hramul „Sfântul Gheorghe” și implicit ipoteza de cedare pentru săvârșirea serviciilor divine, fără vreo tulburare a vieții religios-morale a credincioșilor Parohiei Ortodoxe R..

În consecință, între reprezentanții locali ai celor culte s-a întocmit procesul-verbal din data de 30.11.2003, prin care s-a preconizat modalitatea de rezolvare amiabilă cu respectarea unor condiții, printre care sunt evidențiate:

- amenajarea unei intrări separate din partea dinspre cantina exploatării miniere;

- acceptarea unui spațiu necesar în jurul bisericii potrivit pentru desfășurarea slujbelor religioase;

- delimitarea acestui spațiu printr-un gard împrejmuitoare;

- acceptarea bisericii vechi în condițiile existente din momentul predării fără alte pretenții patrimoniale ulterioare;
- retragerea imediată de pe rol a procesului intentat;
- stabilirea unui program religios adecvat care să nu conturbe slujbele comunității religioase alăturate;
- încetarea atitudinii ostile și defăimătoare între reprezentanții comunităților.

Conform dispozițiilor art. 37 din Decretul-lege nr. 177/1948 publicat în MO nr. 178/04.08.1948, în prezent abrogat, există următoarele ipoteze în care se pierde de drept sau se strămută de drept, o parte sau chiar integral patrimoniul comunității locale a cultului adoptat, cu drept de despăgubire și implicit biserica (locașul de închinăciune, casa de rugăciuni), precum și edificiile anexe.

Astfel se încadrează în aceste circumstanțe următoarele variante:

- dacă cei trecuți de la un cult la altul reprezintă cel puțin 75 % din numărul credincioșilor comunității locale a cultului părăsit;
- dacă cei care părăsesc comunitatea locală alcătuiesc majoritatea;
- dacă cel puțin 10 % din numărul credincioșilor comunității locale a unui cult, trec la alt cult.

În acest context s-a subliniat că aceste cazuri prevăzute de dispozițiile legale incidente „vor fi constatate și soluționate de judecătoria populară a locului”.

În consecință, este cert că nu s-a constatat de către judecătoria populară a locului din acea perioadă, (la nivelul anului 1948) fie Judecătoria rurală R. sau Tribunalul Regional Năsăud - o atare circumstanță dintre cele expres evidențiate.

De altfel, nici pârâta prin corelare cu dispozițiile art. 1169 Cod civil și respectiv art. 129 Cod procedură civilă, n-a efectuat demersuri proprii pentru administrarea unor probe care să ateste contrariul situației de fapt expuse, adoptând o atitudine procesuală pasivă.

De asemenea prin prisma dispozițiilor din Legea 182/2005, care modifică unele dispoziții din Decretul-lege nr. 126/1990, privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică), există posibilitatea de abordare a unor soluții amiabile, de convocare de către partea interesată a celeilalte părți implicate pentru comunicare pretenții și rezolvare implicită a acestor doleanțe.

În cazul final, dacă se efectuează demersurile prealabile pentru conciliere și comisia ajunge la un rezultat nesatisfăcător, pentru una dintre părți sau chiar la un eșec: „partea interesată are deschisă calea acțiunii în justiție, potrivit dreptului comun”.

Prin prisma stării de fapt expuse, a analizei privind dispozițiile legale incidente instanța va aprecia ca întemeiată prezenta acțiune precizată și care rezidă practic în operarea rectificării de CF nr. 121 R., în sensul radierii dreptului de proprietate al pârâtei înscris asupra imobilului compus din biserică și teren aferent în suprafață de 5317 mp identificat prin nr. top 613/2 și implicit restabilirea situației anterioare de carte funciară, în sensul reînscrierii dreptului de proprietate al reclamantei asupra acestui imobil.

În drept sunt incidente dispozițiile art. 17 din Decretul-Lege nr. 115/1938, coroborat cu art. 35 din Legea nr. 7/1996 cu modificările și completările ulterioare și cu prevederile legale anterior redate.

În temeiul dispozițiilor art. 246 Cod procedură civilă și prin raportare la opțiunea de renunțare la judecată a reclamantei, scriptul comunicat la dosarul cauzei, cât și implicit poziția exprimată în ședința publică de la termenul de judecată din data de 08.03.2010, care practic a confirmat acest aspect privind petitul nr. 2, instanța a luat act de această manifestare de voință a reclamantei și care vizează petitul de revendicare imobiliară pe considerentul că se află în posesia reclamantei.

Prin verificare se constată că înscrisul anexat care conține poziția de renunțare la judecată emană de la reprezentanții legali ai comunității religioase locale – Parohia Greco-Catolică Unită cu Roma R. (semnătură și parafă).

În speță, în final nu s-au mai solicitat cheltuieli de judecată de către mandatarul reclamantei și prin raportare la poziția procesuală de pasivitate adoptată de pârâtă.

#### *Apelul*

Împotriva sentinței expuse, în termen, a declarat recurs, recalificat apel, pârâta Parohia ortodoxă Română R., care a solicitat: în principal, modificarea sentinței atacate în sensul respingerii acțiunii ca fiind atât prescrisă cât și neîntemeiată, cu obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată și, în subsidiar, casarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanța de fond.

Prin decizia civilă nr. 85/26.10.2011 a Tribunalului Bistrița-Năsăud, apelul declarat de pârâta Parohia Ortodoxă Română R. a fost respins ca nefondat.

În considerentele acestei decizii, tribunalul a reținut că susținerile apelantei în sensul că instanța nu a cercetat fondul cauzei, că nu a administrat toate probele care se impuneau pentru justa soluționare a acesteia nu sunt întemeiate.

Instanța nu are obligația să administreze din oficiu toate probele pe care pârâta le-a apreciat ca fiind necesare soluționării cauzei ci, din oficiu, poate dispune administrarea acelor probe pe care le-a considerat ca fiind necesare sau utile cauzei.

Pe de altă parte, deși calea de atac a fost recalificată, din recurs în apel și apelanta a avut posibilitatea să administreze și alte probe decât cele administrate de instanța de fond nu a solicitat administrarea probele, în privința cărora, a susținut că prima instanță nu le-a administrat.

Cum anularea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare este limitativ prevăzută de art.297 C.pr.civ., tribunalul a reținut că nu sunt incidente în speță niciunul din motivele prevăzute de art.297 C.pr.civ. care să determine anularea hotărârii atacate cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Nici criticile referitoare la fondul cauzei nu au fost apreciate ca fiind întemeiate:

Instanța de fond a fost investită cu o acțiune în rectificarea intabulării, reclamanta susținând că înscrierea pârâtei apelante în cartea funciară este lipsită de temei, motiv de rectificare ce se încadrează în cel prevăzut de art.34 pct. 1

din Decretul - lege nr. nr.115/1938 și respectiv art. 36 pct. 1 din Legea nr. 7/1996 și, după 01.10.2011, de art.908 pct. 1 din Noul Cod civil.

Acțiunea fiind formulată de fostul proprietar înscris în cartea funciară împotriva dobânditorului nemijlocit și nu împotriva unui terț subdobânditor, a fost apreciată imprescriptibilă, atât conform art. 36 alin. 1, din DL nr.115/1938, respectiv art. 37 alin. 1 din Legea nr. 7/1996, cât și potrivit art.909 din Noul Cod civil, astfel că excepția prescrierii dreptului la acțiune invocată de apelantă nu este întemeiată.

Neîntemeiată a fost apreciată și apărarea de fond formulată în apel de pârâtă, respectiv invocarea uzucapiunii prevăzută de art. 27 din Decretul - lege nr. nr. 115/1938 întrucât, această dispoziție prevede două condiții cumulative pentru dobândirea dreptului înscris nelegitim în cartea funciară, respectiv: 1. existența unei înscrieri nevalabile și 2. posesia imobilului de cel înscris în cartea funciară să fie de bună credință.

Or, această cerință ne se poate reține ca fiind îndeplinită în cauză.

Deși intabularea în cartea funciară a avut loc în baza Decretului nr. 117/1948 (fiind o eroare materială, în privința nr. actului normativ, decretul având nr. 177/1948 iar faptul că este o eroare reiese din nr. monitorului oficial indicat în c.f. ca fiind 178/1948, monitor în care a fost publicat Decretul nr. 177/1948), tribunalul a constatat că intabularea a fost efectuată doar în anul 1950, după desființarea prin lege a cultului greco-catolic. Astfel acest cult a fost desființat prin decretul nr.358/1948 și acest act normativ a avut un caracter abuziv, în condițiile în care s-au încălcat dispozițiile din Decretul nr.177/4 august 1948 privind regimul general al cultelor, care, în capitolul 5, reglementa raporturilor dintre culte. Aceasta deoarece prin Decretul nr.358/2 decembrie 1948 s-a prevăzut că „urmare a revenirii comunităților locale (parohii) ale cultului greco-catolic la cultul ortodox român” se reglementează situația juridică a averii, dar, în realitate, prin acest act s-a dispus încetarea oricărei instituții sau organizații, sub această denumire și doar apoi a fost reglementată și situația juridică a averii acestui cult.

Caracterul abuziv al Decretului nr.358/1948 rezultă din aceea că el a fost edictat în condițiile în care nu existau dovezile impuse de lege în sensul că adepții cultului greco-catolic au părăsit acest cult. Neexistând astfel de dovezi, în realitate, prin edictarea decretului, s-a desființat acest cult, cât timp s-a dispus încetarea existenței tuturor părților componente ale cultului.

Faptul că Decretul nr.358/1948 a avut un caracter abuziv a fost recunoscut și prin Decretul-lege nr.126/1990.

Astfel, până la apariția Decretului-lege nr.126/1990 nu se poate reține că posesia pârâtei a fost de bună credință cât timp, prin decretul nr.358/1948, nu s-a permis exercitarea libertății de religie iar reclamanta a fost pusă în imposibilitatea de a se apăra și de a-și manifesta opoziția față de posesia reclamantei.

Nici ulterior intrării în vigoare a Decretului-lege nr. 126/1990 nu se poate reține că posesia reclamantei a fost de bună credință cât timp reclamanta și-a manifestat expres intenția de a reintra în posesia imobilelor, contestând astfel atât dreptul cât și posesia apelantei.



Neîntemeiată a fost apreciată și susținerea conform căreia intabularea dreptului de proprietate în favoarea apelantei se putea efectua și fără existența unei hotărâri date de judecătoria locală, de la acea dată, justificat de faptul că dreptul ar fi fost dobândit în temeiul legii.

Este real că dreptul se dobânda în temeiul legii dar aceasta numai dacă erau îndeplinite cerințele prevăzute de art. 37 din Decretul nr. 177/1948, respectiv să fi avut loc o trecere liberă a adeptilor unui cult la un alt cult, în proporția acolo prevăzută. Or, tocmai aceste aspecte se constatau prin hotărâre judecătorească.

În lipsa unei astfel de hotărâri judecătorești nu s-a putut reține că a avut loc o trecere liberă a credincioșilor de la cultul greco-catolic la cultul ortodox, trecere liberă care, de altfel, putea avea loc doar în perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a Decretului nr. 177/1948 și data de 2 decembrie 1948, când cultul greco-catolic a fost desființat și, prin urmare, nu s-a putut constata nici că transferul dreptului de proprietate s-a efectuat în temeiul legii, pentru a reține că înscrierea în c.f. a cărei rectificare s-a solicitat este valabilă.

Tocmai, pentru că, în vederea transferării dreptului de proprietate, în temeiul legii, trebuia să existe o hotărâre judecătorească care să constate trecerea credincioșilor la un alt cult, hotărârea judecătorească constituia justul titlu care făcea incidentă dispoziția legală, acesta fiind și motivul pentru care, în actul normativ, nu s-a prevăzut ce se întâmplă dacă nu există o astfel de hotărâre, deoarece în lipsa hotărârii judecătorești nu se putea opera transferul dreptului, ex lege.

Cum, nici în apel, apelanta nu a probat că, la data efectuării intabulării, au fost respectate dispozițiile art. 37 din Decretul nr.177/1948, în mod legal și temeinic instanța de fond a dispus rectificarea înscrierii efectuate, fără existența unei hotărâri judecătorești constatatoare, așa cum prevedea art.37 din Decretul nr.177/1948.

Faptul că, în prezent, adeptii cultului ortodox constituie majoritatea covârșitoare nu are nicio relevanță în prezenta cauză, cât timp intabularea s-a efectuat cu încălcarea dispozițiilor legale și apelanta nu a probat că, la data efectuării intabulării, adeptii cultului ortodox erau majoritatea covârșitoare, în comunitatea credincioșilor din R., urmare a trecerii libere a adeptilor cultului greco-catolic la cultul ortodox.

Nu s-a putut reține nici intervenirea unei tranzacții în apel, întrucât înscrisul din 14.06.2011, intitulat „proces verbal” nu îndeplinește cerințele prevăzute de art. 2267 din Noul cod civil și nici cele de prevăzute de art.271 C.pr.civ., cât timp doar pârâta apelantă a fost de acord să se pună capăt litigiului în baza acestui act, în timp ce reclamanta intimată nu a solicitat tranșarea procesului în baza unei învoielii.

#### *Recursul*

Împotriva acestei decizii, a declarat în termen legal recurs pârâta, solicitând modificarea ei, în sensul admiterii apelului pârâtei, schimbării sentinței apelate, cu consecința respingerii acțiunii, cu cheltuieli de judecată în toate instanțele.

În motivarea recursului ei, pârâta arată că procesul verbal din 14 iunie 2011 îndeplinește cerințele prev. de art. 2267 C. civil, părțile intenționând să

pună capăt procesului prin cedarea bisericii vechi reclamantei, reprezentanții acesteia fiind de acord și semnând un act în acest sens, întocmindu-se și o expertiză extrajudiciară, care a fost depusă în apel, tocmai pentru a se partaja terenul cu cele două biserici între cele două părți. În apel, reclamanta a declarat că nu mai este de acord cu înțelegerea anterioară dintre părți, însă instanța nu trebuia să țină seama de această revenire.

Acțiunea este prescrisă raportat la dispozițiile art. 27 alin. 1 din Decretul - lege nr. 115/1938, titlul reclamantei consolidându-se prin aceea că nu a fost atacat timp de 10 ani, aceasta rămânând în posesia imobilului și fiind de bună credință în tot acest răstimp.

În principal, pârâta a arătat că este de acord să respecte înțelegerile anterioare, materializate prin convențiile încheiate și reflectate în raportul de expertiză depus în apel.

#### *Întâmpinarea reclamantei*

Reclamanta intimată, prin întâmpinare, a solicitat respingerea recursului ca nefondat, pe motiv că procesul verbal despre care se susține că ar fi o tranzacție are ca obiect transmiterea posesiei asupra bisericii vechi și a terenului aferent acesteia, acesta fiind și motivul pentru care s-a renunțat la capătul de cerere privind revendicarea.

Obiectul procesului a rămas rectificarea cuprinsului cărții funciare în sensul reînscriserii dreptului de proprietate al reclamantei.

Motivele de recurs vizează netemeinicia și nu nelegalitatea hotărârii, neîncadrându-se în cele prev. de art. 304 Cod proc.civ.

În ceea ce privește uzucapiunea tabulară, pârâta nu este posesor de bună credință, ea înscriindu-și dreptul de proprietate în cartea funciară, cunoscând împrăjurarea că reclamanta a fost lipsită abuziv de dreptul de proprietate.

Reclamanta și-a manifestat în mod explicit intenția de a reintra în proprietatea imobilelor.

În temeiul art. 306 alin. 2 Cod proc. civ., curtea, din oficiu, a invocat excepția necompetenței materiale a primei instanțe de a soluționa cauza, cererea de chemare în judecată fiind înregistrată la data de 19.01.2010, nefiind, astfel, aplicabile în cauză dispozițiile art. 159<sup>1</sup> alin. 2 Cod proc.civ., introduse prin Legea nr. 202/2010, raportat la dispozițiile tranzitorii cuprinse în art. XXII alin. 2 din lege, privind invocarea excepției *in limine litis*, sub imperiul vechii reglementări, excepția de necompetență materială putând fi invocată în orice stadiu al pricinii, inclusiv pentru prima dată în recurs.

Pârâta recurentă a fost de acord cu admiterea excepției, pe motiv că acțiunea este una în revendicare, în timp ce reclamanta intimată a solicitat respingerea ei, pe motiv că a renunțat la capătul de cerere privind revendicarea, pentru că a intrat în posesia imobilului.

Potrivit dispozițiilor art. 3 din Decretul - lege nr. 126/990, *situația juridică a lăcașurilor de cult* ce au constituit proprietatea Bisericii Române Unite cu Roma (greco-catolică), preluate de Biserica Ortodoxă Română, se va stabili de o comisie mixtă, formată din reprezentanții celor două culte, iar, dacă nu se ajunge la o înțelegere, partea interesată are deschisă calea acțiunii în justiție, potrivit dreptului comun, soluționarea acțiunii fiind de competența în primă instanță a tribunalului.

Prin acțiunea exercitată, reclamanta urmărește reglementarea situației juridice a terenului pe care este edificat lăcașul de cult, respectiv biserica veche, teren din care, o parte, conform expertizei extrajudiciare depusă în apel, este folosită ca fiind teren aferent noii biserici, solicitând aducerea situației tabulare în acord cu situația juridică reală a imobilului, susținând că ea este proprietară, pentru că înscrierea dreptului de proprietate în favoarea pârâtei s-a făcut cu nerespectarea disp. art. 37 din Decretul nr. 177/1948.

Faptul că o porțiune din acest teren se află deja în posesia reclamantei nu schimbă calificarea juridică a acțiunii, prin aceasta urmărindu-se reglementarea situației juridice și nu de fapt a imobilului, acțiunea fiind de competența în primă instanță a tribunalului, conform dispozițiilor art. 3 din Decretul - lege nr. 126/1990.

Întrucât judecătoria s-a pronunțat în primă instanță fără a fi competentă, în temeiul art. 312 alin. 6 Cod proc. civ., raportat la art. 304 pct. 3 Cod proc. civ., curtea va admite recursul, va casa decizia pronunțată în apel, rejudecând apelul, în temeiul art. 297 alin. 2 Cod proc.civ., va anula sentința judecătorei și va trimite cauza spre competență soluționare în primă instanță Tribunalului Bistrița-Năsăud. (Judecător Andrea Annamaria Chiș)

**12. Prețul de piață al apartamentului. Contract de vânzare-cumpărare a locuinței încheiat cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995. Neîndreptățire  
Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 1851 din 27 aprilie 2012**

Prin sentința civilă nr. 9570/29.06.2009 a Judecătorei Cluj-Napoca, s-a admis excepția inadmisibilității și, în consecință, s-a respins ca fiind inadmisibilă acțiunea civilă formulată de reclamantii H.C. și H.A. împotriva pârâtului MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE prin D.G.F.P. JUD. CLUJ.

Reclamantii au declarat apel împotriva acestei hotărâri care a fost respins ca nefondat prin decizia civilă nr. 676/A/08.12.2009 a Tribunalului Cluj.

Prin decizia civilă nr. 692/R/26.03.2010 a Curții de Apel Cluj, s-a admis recursul declarat de reclamantii împotriva deciziei mai sus arătate care a fost casată și rejudecând, s-a admis apelul formulat de reclamantii în contra sentinței civile nr. 9570/2009 a Judecătorei Cluj-Napoca care a fost desființată în întregime, iar cauza a fost trimisă pentru rejudecare pe fond la Judecătoria Cluj-Napoca

În rejudecare, prin sentința civilă nr. 534/07.01.2011 a Judecătorei Cluj-Napoca s-a respins excepția inadmisibilității acțiunii și excepția prescripției extinctive, precum și, acțiunea civilă formulată de reclamantii H.C. și H.A., împotriva pârâtului MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond, văzând și dispozițiile de îndrumare obligatorii date prin decizia de casare, a reținut în primul rând ca, față de desființarea în întregime a sentinței civile nr. 9570/2009 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, se impune cu precădere soluționarea celor doua

excepții invocate în fața instanței care a pronunțat această sentință și anume excepția inadmisibilității acțiunii reclamanților și excepția prescripției extinctive (invocată ca și tardivitate).

În privința excepției inadmisibilității acțiunii, instanța de rejudecare a reținut că, în fața datelor înscrise în dosar, se impune respingerea acesteia ca nefondată, argumentele care au fundamentat această excepție constituind în realitate chestiuni ce țin de fondul cauzei.

Cât privește excepția prescripției extinctive a dreptului material la acțiune al reclamanților, aceasta, de asemenea, a fost respinsă ca nefondată, raportat la faptul că, așa cum în mod corect au arătat reclamanții, în speța termenul general de prescripție de 3 ani curge numai de la data la care au intrat în vigoare dispozițiile legale în temeiul cărora a fost formulată acțiunea, respectiv din data de 06.02.2009, iar acțiunea a fost înregistrată la data de 23.02.2009, în cadrul termenului sus menționat.

Cu privire la fondul cauzei, instanța a reținut că prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996 încheiat de SC Constructardealul S.A., în calitate de mandatar al Consiliului Local Cluj-Napoca, cu reclamanții H.C. și H.A., aceasta a achiziționat apartamentul cu nr. 1 situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, în condițiile Legii nr. 112/1995.

Prin raportul de expertiză tehnică judiciară întocmit în cauză s-a estimat că valoarea de piață actuală a apartamentului sus-menționat este de 209.000 lei, respectiv 49.000 euro.

Prin sentința civilă nr. 8999/2001 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, modificată prin decizia civilă nr. 158/A/2003 de Tribunalul Cluj și rămasă irevocabilă prin decizia civilă nr. 324/R/2005 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, instanța a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare sus-menționat, reținând, printre altele, că acesta a fost încheiat cu încălcarea dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995.

Din cercetarea părții finale a motivării deciziei civile nr. 324/R/2005, paginile 8 și 9, rezultă că instanța de recurs a reținut că restituirea anterioară a întregului imobil situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, către vechii proprietari, prin sentința civilă nr. 208/1998 a Judecătoriei Cluj-Napoca, rămasă irevocabilă, anihila dreptul reclamanților din prezenta cauză de a cumpăra apartamentul în discuție, făcând să acționeze prevederile art. 46 alin. 1 din L. nr. 10/2001, în fața cărora sunt valabile exclusiv contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării.

Or, la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996, prevederile art. 9 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 se aflau în vigoare și trebuiau respectate, însă o astfel de respectare a legii nu s-a făcut.

Potrivit dispozițiilor art. 50 și 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001, așa cum a fost modificată prin Legea nr. 1/2009, chiriașii imobilelor care au făcut obiectul unor contracte de vânzare-cumpărare încheiate în temeiul Legii nr. 112/1995, ale căror contracte au fost anulate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sunt îndreptățiți la restituirea prețului imobilelor, cu precizarea că dacă aceste contracte au fost încheiate cu eludarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995, foștii chiriași pot pretinde doar prețul actualizat al imobilului ce a făcut obiectul contractului, în condițiile prevăzute de art. 50 al. 2 și 3 din Legea nr. 10/2001, iar

daca, dimpotrivă, contractele desființate au fost încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, chiriașii pot pretinde prețul de piață al imobilului, în condițiile prevăzute de art. 50 al. 2<sup>1</sup> și 3, precum și art. 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001.

Fata de aceste dispoziții legale, instanța a reținut ca pentru ca reclamantii să beneficieze de restituirea prețului de piață al imobilului ce a făcut obiectul contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996, acesta trebuia să fi fost încheiat cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995.

Or, așa cum s-a arătat mai sus, Curtea de Apel Cluj a decis în mod irevocabil ca acest contract a fost încheiat cu eludarea dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995, situație în care aceste aspecte nu mai pot fi repuse în discuție în prezenta cauză, în privința lor existând autoritate de lucru judecat.

Asa fiind, instanța de rejudecare a reținut că în speța nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001 pentru restituirea către reclamantii a prețului de piață al imobilului în discuție, motiv pentru care a apreciat că cererea formulată de reclamantii în acest sens este nefondată și, în consecință, a dispus respingerea acesteia.

*Prin decizia civilă nr. 81/A din 07.02.2012 a Tribunalului Cluj, s-a respins ca nefondat apelul declarat de reclamantii H.C. și H.A., împotriva sentinței civile nr. 534/07 Ianuarie 2011, a Judecătoriei Cluj-Napoca, care a fost menținută în totul.*

Prima critică adusă sentinței apelate, așa cum se desprinde din cuprinsul memoriului de apel, în sensul că prima instanță nu a verificat dispozițiile Legii 112/1995 din perspectiva posibilității restituirii prețului de piață a fost apreciată ca nefondată având în vedere argumentele ce vor fi expuse în continuare:

În mod corect a statuat instanța de fond faptul că prin sentința civilă nr. 8999/2001 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, modificată prin decizia civilă nr. 158/A/2003 de Tribunalul Cluj și rămasă irevocabilă prin decizia civilă nr. 324/R/2005 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, instanța a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare sus-menționat, reținând, printre altele, ca acesta a fost încheiat cu încălcarea dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995.

De asemenea, în mod judicios judecătorul fondului a statuat că din cercetarea părții finale a motivării deciziei civile nr. 324/R/2005, paginile 8 și 9, rezulta că instanța de recurs a reținut ca restituirea anterioară a întregului imobil situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, către vechii proprietari, prin sentința civilă nr. 208/1998 a Judecătoriei Cluj-Napoca, rămasă irevocabilă, anihila dreptul reclamantilor apelanți din prezenta cauză de a cumpăra apartamentul în discuție, făcând să acționeze prevederile art. 46 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, fata de care sunt valabile exclusiv contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării.

Astfel, în ceea ce privește hotărârile susmenționate, în speță este incident principiul puterii de lucru judecat.

Principiul puterii de lucru judecat împiedică nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, având același obiect, aceeași cauză și fiind purtat între aceleași părți, ci și contrazicerea între două hotărâri judecătorești, adică infirmarea constatărilor făcute printr-o hotărâre judecătorească

irevocabilă printr-o altă hotărâre judecătorească dată în alt proces. Astfel, pe când condiția de aplicare a excepției autorității de lucru judecat presupune o identitate de acțiuni ce oprește repetarea judecării, prezumția de lucru judecat, ipoteză prezentă și în prezenta speță sub aspectul încălcării dispozițiilor art.9 din Legea 112/1995 de către apelanți , impune consecvența în judecată , și anume : ceea ce s-a constatat și statuat printr-o hotărâre nu trebuie contrazis printr-o alta.

În considerentele deciziei susmenționate, Decizia nr.324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, se relevă că devenea util a se discuta despre buna sau reaua-credință a părților cumpărători dosar în situația în care prevederile legale în vigoare la data încheierii contractelor, deci și acelea ale art.9 alin 1 din Legea 112/1995 ar fi fost respectate, iar cum o asemenea respectare a legii nu s-a făcut, contractele în litigiu sunt lovite de nulitate absolută conform art.46 alin 1, 2 din Legea 10/2001.

În aceste condiții, nu au putut fi reținute ca fiind pertinente criticile formulate de către apelanți în ceea ce privește nereținerea de către instanța de fond a faptului că din punct de vedere a dispozițiilor Legii nr. 112/1995 apelanții se încadrau în ipoteza prevăzută de art. 9 alin 5 din acest act normativ, statuându-se cu putere de lucru judecat că apelanții au eludat dispozițiile Legii 112/1995.

Astfel, în virtutea argumentelor susmenționate, în prezenta speță sunt aplicabile dispozițiile art. 50 alin 2 din Legea 10/2001 privind restituirea prețului actualizat plătit de chiriașii ale căror contracte de vânzare- cumpărare, încheiate cu eludarea dispozițiilor Legii 112/1995 au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile și nu ipoteza solicitată de către apelanți, respectiv art. 50<sup>1</sup> din Legea 10/2001 care vizează contractele încheiate cu respectarea Legii 112/1995, ceea ce nu este cazul în prezenta pricină.

De altfel, în concordanță cu cele anterior expuse, în mod pertinent prima instanță a arătat că potrivit dispozițiilor art. 50 și 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001, așa cum a fost modificata prin Legea nr. 1/2009, chiriașii imobilelor care au făcut obiectul unor contracte de vânzare-cumpărare încheiate în temeiul Legii nr.112/1995, ale căror contracte au fost anulate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sunt îndreptățiți la restituirea prețului imobilelor, cu precizarea ca daca aceste contracte au fost încheiate cu eludarea dispozițiilor Legii. nr. 112/1995, foștii chiriași pot pretinde doar prețul actualizat al imobilului ce a făcut obiectul contractului, în condițiile prevăzute de art. 50 al. 2 și 3 din Legea nr. 10/2001, iar daca, dimpotrivă, contractele desființate au fost încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, chiriașii pot pretinde prețul de piață al imobilului, în condițiile prevăzute de art. 50 al. 2<sup>1</sup> și 3, precum și art. 50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001.

A doua critică adusă sentinței apelate, în sensul că prima instanță nu a avut în vedere faptul că rațiunea pentru care legiuitorul a modificat Legea nr. 10/2001 prin Legea nr. 1/2009 este tocmai pentru a respecta și dreptul de proprietate al foștilor chiriași care au cumpărat imobilele în temeiul Legii nr. 112/1995, ale căror contracte au fost desființate, urmărindu-se alinierea la normele internaționale de drept, întrucât din punct de vedere logic, se poate observa că textul legal însuși îndreptățește proprietarii să solicite restituirea prețului stabilit

conform standardelor internaționale chiar prin expresia contracte...desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, nu a putut fi reținută ca fiind fondată din următorul motiv:

Textul legal citat de către apelanți este incomplet “contracte... desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile,” art. 50<sup>1</sup> din Legea 10/2001 statuând în mod neechivoc” Proprietarii ale căror contracte de vânzare-cumpărare, încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, (ceea ce nu este cazul în speță) au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile au dreptul la restituirea prețului de piață al imobilelor, stabilit conform standardelor internaționale de evaluare, or, în speța de față s-a stabilit cu putere de lucru judecat că apelanții au eludat dispozițiile Legii 112/1995.

De asemenea, invocarea de către apelanți a art.1 din Protocolul 1 al CEDO nu are relevanță în prezenta speță din perspectiva restituirii prețului de piață al imobilului, întrucât legiuitorul, așa cum am evocat anterior, a avut în vedere în mod expres și fără putință de interpretare doar acele contracte încheiate cu respectarea dispozițiilor imperative ale Legii nr. 112/ 1995, or, apelanții se află tocmai în ipoteza contrarie, aceea de eludare a dispozițiilor Legii 112/1995.

Având în vedere toate aceste considerente, tribunalul, în temeiul art. 296 C.pr.civ., a respins ca nefondat apelul declarat de reclamanții H.C. și H.A., împotriva sentinței civile nr. 534/07 Ianuarie 2011, pronunțată în dosarul civil nr. 2986/211/2009 al Judecătoriei Cluj-Napoca, pe care a menținut-o în totul.

*Împotriva acestei decizii, reclamanții H.C. și H.A. au declarat recurs*, în termen legal, solicitând instanței admiterea acestuia, modificarea hotărârii atacate în sensul admiterii acțiunii așa cum a fost formulată, cu obligarea intimatului la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului reclamanții au învederat instanței că, în speță, nu operează principiul puterii lucrului judecat raportat la decizia civilă nr. 324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, pronunțată în dosarul nr. 11520/2004, întrucât nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 1201 C.civ.

Prezentul litigiu are cu totul alte părți decât obiectul dosarului arătat, respectiv reclamanții și Ministerul Finanțelor Publice, are alt obiect, constând în restituirea prețului la valoarea de piață pentru imobilul în litigiu și o altă cauză, respectiv art. 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001.

În opinia reclamanților, aceștia sunt îndreptățiți la restituirea prețului actualizat cu indicele de inflație întrucât sunt îndeplinite condițiile prevăzute de textul legal invocat.

La momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/106.12.1996 a existat o adeverință emisă de I.C.R.A.L. Cluj din care rezulta că imobilul în litigiu nu a fost revendicat, iar Statul Român figura ca proprietar tabular în cartea funciară, astfel încât apartamentul putea fi vândut în condițiile art. 9 din Legea nr. 112/1995.

Reclamanții nu au avut cunoștință de existența cererii de restituire a imobilului deoarece nu au fost notificați în acest sens de către fostul proprietar.

La momentul încheierii actului de vânzare-cumpărare, cererea de restituire a imobilului formulată de fostul proprietar în baza Legii nr. 112/1995 a fost respinsă prin Hotărârea nr. 80/05.09.1996, astfel încât acesta era îndreptățit

doar la despăgubiri și nu la restituirea în natură, imobilul nefiind liber, în sensul legii, ci ocupat de chiriași.

Faptul că după 3 ani de la dobândirea imobilului s-a anulat contractul de vânzare-cumpărare apreciindu-se că nu s-au respectat prevederile art. 9 din Legea nr. 112/1995 nu poate fi un impediment la admiterea acțiunii, deoarece singura culpă a avut-o Statul Român care a înțeles să înstrăineze imobilul și avea competența de a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile vânzării conform Legii nr. 112/1995.

Intenția legiuitorului care a modificat Legea nr. 10/2001 prin Legea nr. 1/2009 a fost aceea de a proteja atât chiriașii deveniți proprietari cât și vechii proprietari care au solicitat restituirea imobilelor preluate de stat, astfel încât, în caz contrar, textul legal invocat de reclamanți nu și-ar mai găsi aplicabilitatea.

Este greșită susținerea tribunalului referitoare la faptul că nu este incident art. 1 din Primul Protocol Adițional al Convenției, deoarece reclamanții au avut calitatea de proprietari tabulari asupra apartamentului și au deținut un bun de care ulterior au fost deposedați din culpa Statului Român prin adoptarea unei legislații inconsecvente astfel încât se impune despăgubirea reală, corespunzătoare prejudiciului suferit, în favoarea reclamanților. (cauza Raicu c. României, cauza Tudor c. României).

În drept, se invocă prevederile art. 304 pct. 9 coroborat cu art. 312 alin. 3 C.pr.civ.

*Pârâtul intimat MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE prin D.G.F.P. CLUJ a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, susținând că potrivit probelor administrate, în speță nu sunt incidente prevederile art. 50<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2001, astfel încât aceștia să fie îndreptățiți la restituirea prețului de piață al imobilului, deoarece contractul de vânzare-cumpărare al reclamanților nu a fost încheiat cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995.*

*Analizând decizia criticată prin prisma motivelor de recurs invocate și a apărărilor formulate, Curtea reține următoarele:*

La termenul de judecată din data de 27.04.2012, Curtea a invocat excepția inadmisibilității motivelor de recurs care vizează netemeinicia hotărârii atacate, prin reanalizarea stării de fapt și reaprecierea probelor administrate în cauză de către instanța de recurs, având în vedere că prevederile art. 304 pct. 10 și pct. 11 C.pr.civ. au fost abrogate prin art. I pct. 111<sup>1</sup> și pct. 112 din O.U.G. nr. 138/2000, excepție care urmează să fie admisă, motivat pe următoarele considerente:

În reglementarea procedurală actuală, conform art. 304 C.pr.civ., „Modificarea sau casarea unor hotărâri se poate cere în următoarele situații, numai pentru motive de nelegalitate.”

Recursul este reglementat ca fiind o cale de atac extraordinară care nu are caracter devolutiv pentru ca instanța astfel investită să treacă la examinarea fondului litigiului, reanalizând probatoriul administrat și reapreciindu-l, lucru care este firesc câtă vreme cauza a beneficiat de o astfel de cale de atac, în speță, apelul.

Ori, având în vedere că litigiul a fost supus controlului instanței de apel, cauza fiind analizată sub toate aspectele, recurenții nu mai pot beneficia de acest lucru prin promovarea recursului, această instanță de control judiciar fiind



chemată să cenzureze doar aspectele de nelegalitate expres și limitativ prevăzute de lege.

Deși formal cererea de recurs este întemeiată pe art.304 pct.9 C.pr.civ., în realitate prin motivarea pe care se sprijină, recursul nu vizează în întregime motive de nelegalitate pentru care o hotărâre poate fi casată sau modificată, ci vizează motive de netemeinicie a hotărârii atacate.

Departate de a cuprinde critici de strictă nelegalitate aduse hotărârii instanței de apel, memoriul de recurs conține și motive de netemeinicie, limitându-se practic la o reproducere a stării de fapt a cauzei, o analizare laborioasă a probațiunii administrate în cauză și o expunere a relațiilor dintre părți.

Se constată așadar, de către Curte că, în cauză, își găsește incidența excepția inadmisibilității acestor motive de recurs care vizează aspecte de netemeinicie a hotărârii recurate, excepție fundamentată pe împrejurarea că, motivele de recurs conțin și critici de netemeinicie ale hotărârii recurate, reproduceri ale evoluției istoricului cauzei, ale relației dintre recurenți și intimat, ale stării de fapt, ale probațiunii administrate în cauză, etc., singurul motiv de nelegalitate conținut în memoriul de recurs fiind cel reglementat de pct. 9 al art. 304 C.pr.civ.

Toate celelalte motive de recurs, referitoare la reproduceri ale stării de fapt, ale probațiunii administrate în cauză, reiterări ale istoricului cauzei, ale relațiilor dintre părți, etc., intră sub incidența excepției inadmisibilității, întrucât vizează aspecte de netemeinicie a hotărârii recurate, aspecte care s-ar fi încadrat în punctele 10 și 11 ale art. 304 C.pr. civ., în prezent abrogate.

Ca urmare a abrogării punctului 10 al art. 304 C.pr.civ., prin art. I pct. 111<sup>1</sup> din OUG nr. 138/2000, punct introdus ulterior prin art. I punctul 49 din Legea nr. 219/2005, respectiv, ca urmare a abrogării punctului 11 al art. 304 prin art. I pct. 112 din OUG nr. 138/2000, în recurs nu mai pot fi invocate niciun fel de aspecte de netemeinicie a hotărârii recurate, ci doar chestiuni de strictă nelegalitate, dintre cele care se circumscriu art. 304 pct. 1-9 C.pr.civ.

În consecință, în recurs nu mai pot fi invocate motive care să vizeze modalitatea în care primele două instanțe au administrat ori au interpretat probele din dosar, care să se refere la reproduceri ale stării de fapt, ale istoricului cauzei, a raporturilor dintre părți, ori care să tindă la o reapreciere a probațiunii administrate, ori la o schimbare a stării de fapt, instanța de recurs fiind ținută să se raporteze strict la starea de fapt stabilită de primele două instanțe și fiind obligată de a se abține de la orice reanalizare a probelor deja administrate.

Așa fiind, Curtea constată că excepția inadmisibilității, invocată din oficiu este fondată urmând să fie admisă ca atare, cu consecința neluării în seamă a tuturor motivelor de recurs care vizează aspecte de netemeinicie a hotărârii recurate.

Prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996 încheiat de SC Constructardealul S.A., în calitate de mandatar al Consiliului Local Cluj-Napoca, cu reclamantii H.C. și H.A., aceștia au achiziționat apartamentul cu nr. 1 situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, în condițiile Legii nr. 112/1995.

Prin sentința civilă nr. 8999/ 10.10.2001 a Judecătoriei Cluj-Napoca pronunțată în dosarul nr. 6647/2001 s-a respins ca inadmisibilă cererea

reclamantei T.I. împotriva pârâților Statul Român prin Consiliul Local al Mun. Cluj Napoca, H.C. și H.A. și alte persoane fizice având ca obiect constatarea preluării fără titlu legal, în mod abuziv de către stat a imobilului înscris în CF nr.7670 Cluj Napoca, nr.top. 5467, precum și constatarea nulității absolute a contractelor de vânzare cumpărare încheiate cu pârâții persoane fizice în baza Legii nr.112/1995.

Apelul declarat de reclamanta T.I. a fost respins prin decizia civila nr. 307/A/08.03.2002 a Tribunalului Cluj, iar recursul aceleiași reclamante a fost admis prin decizia civilă nr.1440/27.06.2002 a Curții de Apel Cluj, hotărârea instanței de apel a fost casată iar cauza a fost trimisă spre rejudecare aceleiași instanțe.

În rejudecare, în al doilea ciclu procesual, prin decizia civilă nr.430/A/14.04.2003 a Tribunalului Cluj, s-a respins apelul reclamantei T.I. împotriva sentinței civile nr. 8999/ 10.10.2001 a Judecătoriei Cluj-Napoca.

Prin decizia civilă nr.2287/03.10.2003 a Curții de Apel Cluj, s-a admis recursul reclamantei, decizia civilă nr.430/A/14.04.2003 a Tribunalului Cluj a fost casată iar cauza a fost trimisă spre rejudecare aceleiași instanțe.

În al treilea ciclu procesual, prin decizia civilă nr.1581/A/18.12.2003 a Tribunalului Cluj s-a admis apelul reclamantei T.I. împotriva sentinței civile nr. 8999/ 10.10.2001 a Judecătoriei Cluj-Napoca, în sensul că s-a admis în parte acțiunea formulată de reclamantă împotriva pârâților și s-a constatat că imobilului înscris în CF nr.7670 Cluj Napoca, nr.top. 5467 situat în mun. Cluj Napoca, str. P. nr.13, casă și curte în suprafață de 120 stjp a fost preluat de Statul Român fără titlu, s-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996 încheiat cu pârâții H.C. și H.A. având ca obiect apartamentul cu nr. 1 situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, precum și rectificarea cărților funciare în sensul radierii dreptului de proprietate al statului și al înscrierii dreptului de proprietate în favoarea antecesorului reclamantei.

Această decizie a rămas irevocabilă prin decizia civila nr. 324/R/28.01.2005 a Curții de Apel Cluj, ca urmare a respingerii recursurilor declarate de pârâți.

Critica recurențelor referitoare la faptul că nu operează principiul puterii lucrului judecat raportat la decizia civilă nr. 324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, întrucât nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 1201 C.civ., în opinia Curții nu este întemeiată.

Astfel, este adevărat că art.1201 C.civ. prevede că, este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcută de ele și în contra lor în aceeași calitate.

La fundamentul autorității sau puterii de lucru judecat stă ideea de imutabilitate a actului jurisdicțional prin care, în cadrul unei proceduri contradictorii s-a verificat și tranșat o situație litigioasă.

În prezenta cauză recurenții fac o confuzie între excepția lucrului judecat și prezumpția lucrului judecat.

În esență, principiul autorității lucrului judecat împiedică - din motive de ordine publică și de securitate a raporturilor juridice - contrazicerea unei hotărâri judecătorești definitive printr-o altă hotărâre.

Tripla identitate de elemente a acțiunii civile, respectiv părți, obiect și cauză, cerută de art.1201 C.civ., interesează excepția și nu prezumția lucrului judecat, care presupune identitate de chestiuni litigioase tranșate prin hotărâre. Prezumția lucrului judecat împiedică contradicțiile între ceea ce s-a constatat ori s-ar constata între considerentele hotărârilor judecătorești.

Excepția evocă efectul negativ al lucrului judecat, împiedicarea judecării repetate a unei și aceleiași acțiuni, iar prezumția evocă efectul pozitiv al lucrului judecat, asigurând consecvența în judecată, astfel că rezolvându-se în fond o a doua acțiune se vor respecta constatările făcute în primul proces.

Cu alte cuvinte, cerințele de natură obiectivă a efectului negativ al lucrului judecat – identitatea de obiect și identitatea de cauză între cele două cereri de chemare în judecată – nu pot fi reținute în cazul efectului pozitiv. Esențială este constatarea jurisdicțională înfăptuită într-o cauză purtând între aceiași părți, invocată într-un nou proces, între aceleași părți, având un obiect sau/și o cauză deosebită, dar conexă cu problema litigioasă dezlegată, în sensul că rezolvarea dată prin hotărârea înzestrată cu puterea lucrului judecat este determinantă în soluționarea celei de-a doua cereri.

În speță, deși între cererea de chemare în judecată soluționată irevocabil prin decizia civilă nr. 324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, și prezenta acțiune civilă nu există identitate de obiect și cauză, există identitate de părți, respectiv reclamanții H.C., H.A. și pârâțul Statul Român care este reprezentat în prezenta acțiune de Ministerul Finanțelor Publice care potrivit Legii nr.10/2001 are obligația de a restitui prețul actualizat platit de chirasii ale caror contracte de vânzare-cumpărare, încheiate cu eludarea prevederilor Legii nr. 112/1995, au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

În consecință, contrar susținerilor reclamanților recurenți, operează efectul pozitiv al autorității de lucru judecat, conform deciziei civile nr. 324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, cu privire la eludarea prevederilor Legii nr. 112/1995 la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare de către reclamanți.

Potrivit art. 50 alin.2 din Legea nr.10/2001, „Cererile sau acțiunile în justiție privind restituirea pretului actualizat platit de chirasii ale caror contracte de vânzare-cumpărare, încheiate cu eludarea prevederilor Legii nr. 112/1995, au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sunt scutite de taxe de timbru”.

Prin Legea nr.1/2009 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 63 din 3 februarie 2009 s-a introdus alin.2<sup>1</sup> și s-a modificat alin.3 ale art.50 din Legea nr.10/2001 care au următorul conținut: ”Cererile sau acțiunile în justiție având ca obiect restituirea prețului de piață al imobilelor, privind contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, care au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sunt scutite de taxele de timbru. Restituirea prețului prevăzut la alin. (2) și (2<sup>1</sup>) se face de către Ministerul Economiei și Finanțelor\*) din fondul extrabugetar constituit în temeiul art. 13 alin. 6 din Legea nr. 112/1995, cu modificările ulterioare”.

Prin același act normativ s-a introdus și art.50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001 conform căruia, proprietarii ale căror contracte de vânzare cumpărare, încheiate

cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile au dreptul la restituirea prețului de piață al imobilelor, stabilit conform standardelor internaționale de evaluare. Valoarea despăgubirilor prevăzute la alin. (1) se stabilește prin expertiză.

Textele art.50 alin. 2<sup>1</sup> și art. 50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001 au în vedere ipoteza în care a existat un contract de vânzare cumpărare încheiat cu respectarea prevederilor Legii nr.112/1995, contract desființat ulterior printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, ipoteză care nu este îndeplinită în speță din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

Astfel, așa cum s-a arătat, prin decizia civilă nr.1581/A/18.12.2003 a Tribunalului Cluj, rămasă irevocabilă prin decizia civilă nr. 324/R/2005 a Curții de Apel Cluj, s-a constatat că imobilului înscris în CF nr.7670 Cluj Napoca, nr.top. 5467 situat în mun. Cluj Napoca, str. P. nr.13, casă și curte în suprafață de 120 stjp a fost preluat de Statul Român fără titlu, s-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996 încheiat cu părții H.C. și H.A. având ca obiect apartamentul cu nr. 1 situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, precum și rectificarea cărților funciare în sensul radierii dreptului de proprietate al statului și al înscrierii dreptului de proprietate în favoarea antecesorului reclamantei.

În considerentele acestor hotărâri judecătorești s-a reținut că restituirea anterioara a întregului imobil situat în Cluj-Napoca, str. P., nr. 13, jud. Cluj, către vechii proprietari, prin sentința civilă nr. 208/1998 a Judecătoriei Cluj-Napoca, rămasă irevocabilă, anihila dreptul reclamantilor din prezenta cauza de a cumpăra apartamentul în discuție, făcând să acționeze prevederile art. 46 alin. 1 din Legea nr. 10/2001, fata de care sunt valabile exclusiv contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării.

Ori, la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 31478/6.12.1996, prevederile art. 9 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 se aflau în vigoare și trebuiau respectate, însă o astfel de respectare a legii nu s-a făcut. Totodată, se relevă că devenea util a se discuta despre buna sau rea credință a părților cumpărători dosar în situația în care prevederile legale în vigoare la data încheierii contractelor, deci și acelea ale art.9 alin 1 din Legea 112/1995 ar fi fost respectate, iar cum o asemenea respectare a legii nu s-a făcut, contractele în litigiu sunt lovite de nulitate absolută conform art.46 alin 1, 2 din Legea 10/2001.

În consecință, criticile reclamantilor referitoare la faptul că instanțele de fond erau obligate să analizeze dacă contractul de vânzare-cumpărare încheiat de reclamantii la data de 06.12.1996 a fost încheiat cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la momentul încheierii contractului nu sunt întemeiate deoarece, așa cum s-a arătat, prin hotărârea judecătorească mai sus menționată s-a statuat cu putere de lucru judecat faptul că actul juridic, respectiv contractul de vânzare cumpărare al reclamantilor s-a încheiat cu încălcarea dispozițiilor legale imperative în vigoare la data înstrăinării, respectiv art. 9 alin. 1 din Legea nr. 112/1995, astfel încât în prezenta cauză în mod corect instanța de apel a stabilit că nu sunt aplicabile dispozițiile art. 50<sup>1</sup> din Legea nr.10/2001 întrucât contractul de vânzare-cumpărare al reclamantilor a fost încheiat în fraudă legii.

Din textul legal mai sus invocat rezultă faptul că scopul introducerii acestui nou articol de către legiuitor în cuprinsul Legii nr.10/2001 este acela de a despăgubi într-o manieră mai avantajoasă proprietarii ale căror contracte de vânzare-cumpărare au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în situația în care acestea au fost încheiate cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995.

Prin urmare, motivul de recurs referitor la faptul că, în realitate reclamanții au fost de bună-credință la încheierea contractului de vânzare-cumpărare și nu de rea-credință, în sensul că nu erau obligați să verifice valabilitatea sau nevalabilitatea titlului statului și nici dacă imobilul putea sau nu să fie vândut în baza Legii nr. 112/1995, faptul că nu au avut cunoștință de existența cererii de restituire a imobilului deoarece nu au fost notificați în acest sens de către fostul proprietar în opinia Curții nu este întemeiat deoarece legiuitorul prin textul mai sus citat face referire doar la modalitatea în care a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare în discuție și nu la elementul subiectiv al bune sau rele credințe a dobânditorului imobilului.

În acest sens nu este fondată critica reclamanților vizând protecția subdobânditorului de bună credință deoarece în speță printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă s-a stabilit că ar fi fost util a se discuta despre buna sau reaua-credință a cumpărătorilor doar în situația în care prevederile legale în vigoare la data încheierii contractului, deci și acelea ale art.9 alin 1 din Legea 112/1995 ar fi fost respectate astfel încât instanța investită cu acțiunea reclamanților în despăgubiri nu mai este obligată să reanalizeze buna sau reaua credință a acestora.

Critica recurenților privind incidența în speță a dispozițiilor art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în sensul acordării valorii de circulație a imobilului vândut, nu este fondată întrucât statuându-se cu putere de lucru judecat prin hotărârile judecătorești mai sus arătate faptul că actul juridic de vânzare cumpărare a fost încheiat de reclamanți cu eludarea dispozițiilor legale imperative ale Legii nr.112/2005, rezultă că imobilul a intrat fraudulos în patrimoniul lor, astfel încât aceștia nu pot invoca nici măcar o speranță legitimă cu privire la acest bun.

Având în vedere că sancțiunea nulității contractului de vânzare-cumpărare a operat retroactiv, reclamanții sunt considerați că nu au fost niciodată proprietarii imobilului, nefiind îndreptățiți la beneficiul fructelor acestui bun întrucât a cumpărat, pe riscul său, la un preț mult inferior valorii sale, un bun care a făcut obiectul unui litigiu în vederea restituirii lui către adevăratul proprietar.

Pentru aceste considerente și ținând seama că în speță nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 304 pct. 9 C.pr.civ. Curtea, în temeiul art. 312 alin. 1 C.pr.civ, va respinge recursul declarat de reclamanții H.C. și H.A. împotriva deciziei civile nr. 81/A din 07.02.2012 a Tribunalului Cluj pronunțată, pe care o menține ca fiind legală. (JUdecător Anca Adriana Pop)

**13. Rectificare de carte funciară**  
**Curtea de Apel Cluj, Secția I-a civilă, decizia nr. 1710 din 19**  
**aprilie 2012**

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei Cluj Napoca reclamanta D.C.L. a solicitat instanței anularea încheierii de CF nr.125787/2010 și în consecință dezmembrarea imobilului cu nr.cadastral 256736, nr.topo10211/1/1, înscris în CF 256736 ( provenită din conversia de pe hârtie a CF nr.9044) UAT Cluj Napoca și întabularea dreptului de proprietate al petentei asupra imobilelor care îi revin.

Prin precizare și extindere de acțiune reclamanta a chemat în judecată Statul Român prin Consiliul Local al Municipiului Cluj Napoca, solicitând ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună rectificarea înscrierii din Partea I a a CF nr.256736 ( provenită din conversia de pe hârtie a CF nr.9044 Cluj Napoca) UAT Cluj Napoca, prin modificarea suprafeței imobilului teren cu nr.cadastral 256736, nr.topo 10211/1/1 de la suprafața de 3395 mp cât este înscrisă, la suprafața reală de 3359 mp.

Prin Sentința civilă nr. 14348 din 22.09.2011 pronunțată în dosar nr. 39519/211/2010 al Judecătoriei Cluj-Napoca, s-a admis acțiunea precizată formulată de reclamanta D.C.L., în contradictoriu cu Statul Român prin Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca, și s-a dispus rectificarea înscrierii din Partea I a din CF nr.256736 (provenită din conversia de pe hârtie a CF nr.9044 Cluj Napoca) UAT Cluj-Napoca prin modificarea suprafeței imobilului teren cu nr. cadastral 256736, nr. topo 10211/1/1 de la suprafața de 3395 mp cât este înscrisă la suprafața reală de 3359 mp. Fără cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut următoarele:

Prin Sentința civilă nr.1192/2006, pronunțată de Tribunalul Cluj în dosar nr.17/117/2004, reclamantei i s-a restabilit dreptul de proprietate în ceea ce privește terenul și construcția situate în Cluj Napoca, str.G. nr.106.

Imobilul din str.G. a fost înscris inițial în CF nr.9044 Cluj Napoca sub nr.topo 10211/1/1, iar în prezent, în urma conversiei de pe hârtie a CF 9044 acesta a devenit CF nr.256735, nr.cadastral 256736.

Având în vedere că asupra imobilului menționat mai sus s-au săvârșit erori de identificare în regim CF, prin cererea de chemare în judecată ce a făcut obiectul dosarului nr.aaa/211/2009 al Judecătoriei Cluj Napoca, reclamanta a solicitat instanței rectificarea înscrierilor din CF 256736 Cluj Napoca și CF 4958 Cluj Napoca.

Prin Sentința civilă nr.1106/2010, pronunțată de Judecătoria Cluj Napoca în dosar nr.aaa/211/2009 s-a admis acțiunea reclamantei și s-a dispus rectificarea înscrierilor operate în CF, conform raportului de expertiză și a completării la raport întocmit de expert C.D.M..

Prin cererea nr.111337/2010 reclamanta a solicitat OCPI Cluj întabularea în CF a dreptului de proprietate conform hotărârilor judecătorești și a documentației cadastrale întocmite de exp.C.D.M..

Prin încheierea de CF nr.125787/12.11.2010, cererea reclamantei a fost respinsă, motivat pe aceea că una dintre parcele, respectiv parcela 10211/1/1/4 nu se regăsește în cuprinsul sentinței și că în cuprinsul completării la raportul de

expertiză se menționează că aceasta reprezintă o suprafață care nu se regăsește în teren ci doar în cartea funciară.

Se mai arată că, prin hotărâri judecătorești nu s-a dispus modificarea suprafeței imobilului cu nr.topo 10211/1/1, astfel că înainte de depunerea spre întabulare a prevederilor din dispozitiv se impune rectificarea cărții funciare operațiune ce cade în sarcina petenților.

Raportat la precizarea de acțiune formulată de reclamantă instanța reține că, în dosar nr.aaa/211/2009, expertul C.D.M. a întocmit un raport de expertiză judiciară pentru efectuarea operațiunilor de carte funciară necesare îndreptării erorilor strecurate cu ocazia întabulării în CF 256736 Cluj Napoca a Sentinței civile nr.9805/2006 a Judecătoriei Cluj Napoca.

Din cuprinsul tabelului de mișcare parcelară rezultă că expertul a dezmembrat topograficul din CF 256736 Cluj Napoca în mai multe parcele, printre care și parcela în suprafață de 36 mp, căruia i-a atribuit nr.topo10211/1/1/4.

Prin completarea la raportul de expertiză, efectuat de expert C.D.M. și care face parte integrantă din Sentința civilă nr. nr.1106/2010, pronunțată de Judecătoria Cluj Napoca în dosar nr.aaa/211/2009, expertul a concluzionat că suprafața de 36 mp căreia i-a fost atribuit numărul topo 10211/1/1/4 reprezintă o suprafață care nu se mai regăsește în teren ci doar în cartea funciară, ea se încadrează în cota de rectificare de 2% din suprafața parcelei cu nr.topo 10211/1/1 de 3395 mp, care este o diferență acceptată conform normelor de cadastru. Se arată că această lipsă a rezultat din faptul că str.G.s-a mai extins în prezent față de momentul în care s-au înscris pentru prima dată imobilele în cartea funciară, astfel în prezent cei 36 mp sunt ocupați de trotuarul străzii.

Drept urmare, expertul propune rectificarea de CF în sensul radierii parcelei de 36 mp.

Din cele enunțate rezultă că, la data efectuării raportului de expertiză tehnică judiciară întocmit de expert C.D.M., suprafața topograficului 10211/1/1 era mai mică decât cea înscrisă în cartea funciară cu 36 mp, astfel încât, în temeiul art.42 din Legea nr.7/1996 se impune rectificarea acestuia.

În concluzie, față de argumentele de fapt expuse mai sus și având în vedere dispozițiile art.9,art.19 și art.33 din Legea nr.7/1996, rep. a cadastrului și publicității imobiliare, prevederile art.89 din Regulamentului de organizare și funcționare a birourilor de cadastru și publicitate imobiliară, aprobat prin Ordinul nr.633/2006, prevederile art.19 alin.(1) lit.k și art.25-28 din Regulamentul privind conținutul și modul de întocmire a documentațiilor cadastrale în vederea înscrierii în cartea funciară aprobat prin Ordinul nr.634/2006, instanța de fond, constatând că în speță, obiectul litigiului se referă la schimbări privitoare la aspecte tehnice ale imobilului, care nu afectează esența dreptului care poartă asupra imobilului, a admis acțiunea astfel cum a fost precizată de reclamanta D.C.L. și în consecință a dispus rectificarea înscrierii din Partea I a din CF nr.256736 (provenită din conversia de pe hârtie a cF nr.9044 Cluj Napoca) UAT Cluj Napoca prin modificarea suprafeței imobilului teren cu nr.cadastral 256736, nr.topo 10211/1/1 de la suprafața de 3395 mp cât este înscrisă la suprafața reală de 3359 mp.

Fără cheltuieli de judecată, având în vedere că nu s-au solicitat.

Prin decizia civilă nr. 26 din 13.01.2012 pronunțată de Tribunalul Cluj s-a admis excepția lipsei calității procesuale active a Consiliului local al Municipiului Cluj-Napoca.

S-a respins apelul promovat de către CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI CLUJ-NAPOCA în contra Sentinței civile nr. 14348 din 22.09.2011 a Judecătorei Cluj-Napoca, pe care a menținut-o în totul.

A fost obligat apelantul să plătească intimetei suma de 620 lei cheltuieli de judecată în apel.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de apel a reținut următoarele:

Sentința atacată a fost pronunțată în contradictoriu cu pârâtul Statul Român. Consiliul local a stat în judecată doar ca reprezentant al pârâtului, dar prin aceasta nu a dobândit calitatea de parte în dosar.

Neavând calitatea de parte la judecata în fond, Consiliul local nu are calitate procesuală activă în a formula apel în cauză.

Prezentul apel a fost formulat de către Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca în nume propriu și nu în calitate de reprezentant al Statului Român, astfel încât, față de considerentele de mai sus instanța a admis excepția lipsei calității procesuale active a Consiliului local al Municipiului Cluj-Napoca și a respins apelul promovat de acesta, ca fiind formulat de o persoană juridică fără calitate procesuală activă.

În temeiul art. 274 C.pr.civ., apelantul a fost obligat să plătească intimetei Dragoș Liliana Clara suma de 620 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată în apel, reprezentând onorariul avocațial justificat prin chitanța depusă la dosar.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs pârâtul CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI CLUJ-NAPOCA prin PRIMAR solicitând modificarea deciziei pronunțate de tribunal în sensul respingerii acțiunii formulate de reclamantă, în principal pe cale de excepție, a lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, iar în subsidiar ca nefondată.

În motivare s-a arătat că soluția instanței de apel este nelegală, în nicio prevedere legală nefăcându-se distincție între Statul Român reprezentat prin consiliul local și consiliul local, fiind în fapt de același subiect de drept, invocându-se prevederile Legii nr. 215/2001 și ale Legii nr. 213/1998. În consecință, se solicită instanței de recurs să constate identitatea între cele două entități și să respingă excepția lipsei calității procesuale active a pârâtului Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca.

Se invocă de asemenea prin cererea de recurs excepția lipsei calității procesuale pasive și lipsa capacității procesuale de folosință a consiliului local și implicit a Statului Român reprezentat prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, invocându-se faptul că reclamanta nu a indicat nici un temei legal pentru chemarea în judecată a Statului Român prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca.

În motivarea excepției s-a arătat că potrivit art. 20 și art. 21 din Legea nr. 215/2001 doar unitățile administrativ teritoriale, respectiv comunele, orașele, municipiile și județele sunt persoane juridice și au capacitate juridică, în lumina acestor prevederi exprese și în lipsa unor prevederi contrare neputându-se reține



faptul că un consiliu local sau județean ar putea fi persoană juridică cu capacitate juridică.

Deoarece imobilul în litigiu a fost potrivit înscrierilor din CF în folosința Sfatului Popular al orașului Cluj continuator în drepturi al acestuia este unitatea administrativ teritorială, respectiv Municipiul Cluj-Napoca, numai acesta putând avea calitate procesuală pasivă în cauză.

Pe fondul cauzei s-a arătat că raportat la dispozițiile art. 22 alin. 1 din Legea nr. 7/1996 și art. 61 din Regulamentul de organizare și funcționare a birourilor de cadastru și publicitate imobiliară, dreptul de proprietate asupra imobilelor se înscrie în CF numai în baza actelor prin care s-a constituit ori s-a transmis un asemenea drept, și nu în baza unor prezumții legale. Soluția instanței de fond este nelegală, nefiind în situația existenței unei diferențe între situația reală existentă în teren și înscrierea din CF pentru a se putea dispune rectificarea de CF.

În apărare, reclamanta D.C.L. a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat, cu cheltuieli de judecată.

În motivare s-a arătat că este nefondată critica referitoare la greșita reținere a excepției lipsei calității procesuale active de către tribunal, din chiar prevederile legale invocate de recurent rezultând că autoritatea publică locală Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca este doar reprezentant al Statului și stă în judecată în această calitate. Nu se poate echivala un raport de reprezentare cu a considera că cele două entități ar fi în fapt doar una și aceeași, adică același subiect de drept.

Promovarea căii de atac de către reprezentant în nume propriu, fără a acționa în numele celui pe care îl reprezintă rămâne un demers făcut de o persoană fără calitate procesuală. Acest lucru nu aduce atingere unității și indivizibilității statului aserțiunile de acest fel din cuprinsul recursului neavându-și locul.

Referitor la celelalte excepții invocate în recurs, lipsa calității procesuale pasive și lipsa capacității de folosință s-a arătat că probabil s-a dorit a se susține lipsa calității de reprezentant a Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca pentru Statul Român. Reclamanta a fost ținută să cheme în judecată Statul Român având în vedere că acesta are calitatea de proprietar tabular pentru parcela cu nr. topo. 10211/1/1, CF nr. 256736 Cluj-Napoca, deși este real că acest teren este considerat a fi în patrimoniul unității administrativ teritoriale. Fiind vorba despre o rectificare de suprafață pentru parcela de teren atribuită în proprietate, în acord cu rigorile legii de publicitate imobiliară a fost chemat în judecată proprietarul tabular. Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca este continuatorul Sfatului Popular al orașului.

Pe fondul cauzei s-a arătat că prin corectarea înscrierii din partea I a CF nu este afectată esența dreptului de proprietate asupra imobilului, fiind stabilit indubitabil prin lucrarea tehnică efectuată că lipsește suprafața de 36 m.p. din suprafața cu care nr. topo. 10211/1/1 este încă înscris în CF.

În drept au fost invocate prevederile art. 115 C.pr.civ. și art. 312 alin. 1 teza a II-a C.pr.civ.

*Analizând recursul declarat de pârâtul CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI CLUJ-NAPOCA prin PRIMAR împotriva deciziei civile nr. 26 din 13.01.2012 a Tribunalului Cluj, Curtea reține următoarele:*

Prin decizia atacată s-a admis excepția lipsei calității procesuale active a Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, respingându-se apelul declarat de către acesta împotriva sentinței civile nr. 14348/2011 a Judecătoriei Cluj-Napoca.

Având în vedere soluția pronunțată de către instanța de apel, se impune a se analiza, în principal, critica formulată referitor la aceasta, numai în condițiile în care această critică este apreciată ca fiind întemeiată putând fi analizate motivele referitoare la fond, însă aceasta de către instanța de apel raportat la prevederile art. 312 alin. 3 și 5 C.pr.civ., instanța de apel nesoluționând cauza pe fond.

În ceea ce privește soluția pronunțată de către tribunal, pârâtul Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca susține prin cererea de recurs că aceasta este nelegală având în vedere că s-a făcut în mod greșit distincție între Statul Român reprezentat prin Consiliul Local și Consiliul Local, fiind vorba despre același subiect de drept. Nu s-a contestat faptul că apelul a fost promovat de către Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca în nume propriu, iar nu în calitate de reprezentant al Statului Român.

Având în vedere faptul că prin cererea de chemare în judecată reclamanta a înțeles să împruceseze în calitate de pârât Statul Român, indicat a fi reprezentat de către Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, în mod cert acesta are calitate de parte în dosar.

Textele de lege invocate de către pârât în recurs pentru a justifica identitatea dintre Statul Român reprezentat prin Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca și Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, respectiv cele din Legea nr. 215/2001 și Legea nr. 213/1998 nu sunt în măsură să facă acest lucru.

Astfel cum s-a arătat mai sus, calitate de pârât în cauză o are Statul Român, proprietarul tabular al imobilului în litigiu, referitor la care se solicită rectificarea de CF, consiliul local având calitatea de reprezentant al pârâtului. În aceste condiții, apelul declarat de către Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca în nume propriu a fost declarat de către o persoană fără calitate procesuală activă, în mod corect fiind respins de către tribunal din acest considerent.

Lămurindu-se faptul că în cauză calitatea de pârât o are Statul Român, excepția lipsei calității procesuale pasive și a lipsei capacității procesuale de folosință a Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, excepții invocate în recurs, nu pot fi apreciate raportat la motivele invocate în susținerea excepțiilor decât ca fiind vorba despre lipsa calității de reprezentant a Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca, acesta neavând calitate de parte în nume propriu.

Chemarea în judecată a Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca în calitate de reprezentant al Statului Român este justificată de către reclamantă prin aceea că în CF este înscris ca și proprietar al imobilului în litigiu Statul Român în administrarea Sfatului Popular al orașului Cluj, continuatorul acestei instituții fiind în prezent Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, iar nu Municipiul Cluj-Napoca. Prevederile incidente în cauză în materie de CF impun chemarea în judecată a proprietarului tabular în acțiunile având ca obiect

rectificarea de CF, astfel cum se arată în mod pertinent de către reclamanta intimată.

Prin urmare se apreciază că excepțiile invocate de către pârât în recurs sunt nefondate, soluția pronunțată de către tribunal pe excepție fiind legală, nemaipunându-se deci cercetarea motivelor de recurs care privesc fondul cauzei în considerarea celor menționate mai sus. Recursul va fi respins deci ca nefundat în temeiul art.312 alin.1 C.pr.civ.

În temeiul art. 274 alin. 1 C.pr.civ. instanța va obliga recurentul Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca la plata în favoarea intimatei D.C.L. a sumei de 648 lei, cheltuieli de judecată în recurs, reprezentând onorariu avocațial. (Judecător Anamaria Câmpean)

Întocmit,

Judecător TRAIAN DÂRJAN  
Președintele Secției